

Obsah

1	Identifikační údaje	3
2	Seznam používaných zkratk	5
3	Charakteristika školy	7
3.1	Historie školy	7
3.2	Velikost školy	7
3.3	Podmínky školy	7
3.4	Charakteristika pedagogického sboru	8
3.5	Charakteristika žáků	8
3.6	Dlouhodobé projekty	8
4	Charakteristika ŠVP	11
4.1	Zaměření školy	11
4.2	Profil absolventa	11
4.3	Organizace přijímacího řízení	12
4.4	Organizace maturitní zkoušky	12
4.5	Výchovné a vzdělávací strategie	13
4.6	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	15
4.7	Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	15
4.8	Začlenění průřezových témat	17
4.9	Školní učební plán pro druhý stupeň	23
5	Učební osnovy povinných předmětů	25
5.1	Český jazyk	27
5.2	Anglický jazyk	53
5.3	Německý jazyk	63
5.4	Francouzský jazyk	73
5.5	Španělský jazyk	83
5.6	Matematika	95
5.7	Informatika	121
5.8	Dějepis	133
5.9	Občanská výchova	157
5.10	Zeměpis	183
5.11	Fyzika	199
5.12	Chemie	231
5.13	Biologie	243

5.14	Výchova ke zdraví	255
5.15	Tělesná výchova	261
5.16	Výtvarná výchova	277
5.17	Hudební výchova	287
6	<i>Učební osnovy volitelných předmětů</i>	293
6.1	Konverzace v anglickém jazyce - volitelný předmět	295
6.2	Německy mluvící země - úvod – volitelný předmět	297
6.3	Frankofonní země – úvod – volitelný předmět	301
6.4	Španělsky mluvící země – úvod – volitelný předmět	305
7	<i>Učební osnovy nepovinných předmětů</i>	309
7.1	Konverzace v anglickém jazyce - nepovinná	311
7.2	Konverzace ve francouzském jazyce – nepovinná	313
7.3	Francouzština pro začátečníky – nepovinná	315
7.4	Sportovní hry - florbal	319
7.5	Sportovní hry - odbíjená	321
7.6	Sportovní hry - kopaná	323
7.7	Sportovní hry - basketbal	325
7.8	Kondiční cvičení	327
7.9	Základy tance	329
7.10	Jóga	331
7.11	Sportovní lezení	333
8	<i>Hodnocení výsledků vzdělávání žáků a autoevaluace školy</i>	335
8.1	Hodnocení žáka ve škole	335

1 Identifikační údaje

**Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání na nižším stupni víceletého gymnázia
(zpracován podle RVP ZV)**

Gymnázium, Praha 9, Špitálská 2

Vzdělávací program: osmiletý vzdělávací program

Studijní forma vzdělávání: denní forma vzdělávání

Údaje o škole: Gymnázium, Praha 9, Špitálská 2
Špitálská 2/700
190 00 Praha 9
ředitel: Antonín Zajíc
koordinátor tvorby ŠVP: RNDr. Eva Přechová
Pavla Pernicová
telefon: 283 891 459, 283 893 123
e-mail: spitalska@gymspit.cz
www.gymspit.cz
IČO: 63 831 562
IZO: 000 638 188
RED-IZO: 600 006 352

Zřizovatel: Hlavní město Praha
Mariánské náměstí 2
110 01 Praha 1

Platnost dokumentu od 1. září 2016

podpis ředitele

razítko školy

2 Seznam používaných zkratk

Předmět	zkratka	Pojem	zkratka
Český jazyk	Č	Cizí jazyk (obecně)	CJ
Anglický jazyk	A	Osobnostní a sociální výchova	OSV
Německý jazyk	N	Výchova demokratického občana	VDO
Francouzský jazyk	Fr	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	EGS
Matematika	M	Multikulturní výchova	MkV
Informatika	IT	Environmentální výchova	EV
Občanská výchova	OV	Mediální výchova	MV
Dějepis	D	Dopravní výchova	DV
Zeměpis	Z	Plán pedagogické podpory	PLPP
Biologie	Bi	Individuální vzdělávací plán	IVP
Fyzika	Fy	Speciální vzdělávací potřeby	SVP
Chemie	Ch	Ochrana člověka za mimořádných situací	MS
Hudební výchova	HV		
Výtvarná výchova	VV		
Tělesná výchova	TV		
Výchova ke zdraví	VZ		

3 Charakteristika školy

3.1 Historie školy

Naše škola si přes poměrně krátkou dobu existence vybudovala svou tradici. Byla založena v r. 1930 místní školní radou jako Obecná a měšťanská škola ve Vysočanech. Stavba byla realizována v letech 1930 – 1931 podle projektu architekta Vladimíra Frýdy ve funkcionalistickém stylu. Ve druhé etapě byla přistavěna další budova (stavebně spojená pergolou), v níž je nyní umístěna ZŠ. Střední vzdělávání bylo zahájeno v r. 1953 zřízením jedenáctileté střední školy, v r. 1959 se osamostatnila střední všeobecně vzdělávací škola II. cyklu. Ve školním roce 1967/68 jsme se stali čtyřletým gymnáziem. Ve školním roce 1990/91 zde bylo zahájeno víceleté studium.

3.2 Velikost školy

škola	kód	název oboru / vzdělávacího programu	cílová kapacita oboru / programu	
Gymnázium	79-41-K/41	Gymnázium-všeobecné	120	čtyřleté studium
Gymnázium	79-41-K/81	Gymnázium-všeobecné	250	osmileté studium

Na škole každoročně studuje více než 370 žáků ve 12 třídách (8 tříd osmiletého studia a 4 třídy čtyřletého studia).

3.3 Podmínky školy

Škola je umístěna asi 100 m od stanice metra Vysočanská (trasa B) v budově, která je ve vlastnictví hlavního města Prahy.

Hlavní budova školy má 20 učeben (z toho 12 velkých), tělocvičnu, posilovnu. V areálu školy se dále nachází menší budova sloužící zejména pro výuku předmětů estetické výchovy a pro zkoušky školních kapel, víceúčelové sportovní hřiště, stoly na stolní tenis a basketbalové koše, od Sokola Vysočany pronajímáme hřiště s umělým povrchem a tartanovou atletickou dráhu.

Při výuce využíváme odborné učebny fyziky, biologie, chemie, zeměpisu, dějepisu, informatiky, cizích jazyků a laboratoř chemie. Řada učeben je vybavena multimediální technikou. Každoročně dochází k dalším úpravám, jejichž cílem je doplňování, modernizace a postupná obnova stávajícího zařízení.

Žáci mohou ve volných hodinách a o velké přestávce využívat místnost studentského klubu, učebnu informatiky, venkovní školní sportovní areál. Mohou si půjčovat knihy ve školní knihovně.

Ve škole je žákům k dispozici moderně vybavená jídelna. Cílová kapacita školní jídelny je 420 jídel denně.

Čipový systém slouží žákům a pracovníkům školy ke vstupu do budovy a k výběru a odebírání obědů ve školní jídelně.

3.4 Charakteristika pedagogického sboru

Na škole učí každoročně 35 pedagogů, všichni jsou odborně kvalifikovaní. Na výuce anglického jazyka se ve vyšších ročnících podílí rodilí mluvčí. Odborně kvalifikovaní jsou rovněž výchovný poradce a školní metodik prevence.

To, že je náš pedagogický sbor poměrně malý, umožňuje lepší vzájemnou komunikaci a dodržování dohodnutých pravidel. Pořádáme pravidelné pracovní a kohezivní výjezdy.

Při jednání s žáky usilujeme o otevřenou symetrickou komunikaci, chráníme soukromí a integritu žáka.

Někteří učitelé jsou absolventy naší školy, řada absolventů (studentů VŠ) s námi jezdí na kurzy a účastní se života školy.

3.5 Charakteristika žáků

Na škole studují především žáci z Prahy 9, mnozí jsou i z okolních městských částí a z obcí Středočeského kraje. Vzděláváme i několik cizinců, kteří vždy bez problémů koexistují ve své třídě.

Ve škole pracuje studentská rada, do níž si třídy volí své zástupce. S výsledky svých jednání nebo s oprávněnými požadavky seznamují vedení školy.

Žáci se podílejí na prezentaci školy (Schola Pragensis, Den otevřených dveří, vytváření školního webu) a na přípravě a organizaci školních akcí.

3.6 Dlouhodobé projekty

3.6.1 Program primární prevence rizikového chování

Naše škola připravila a realizuje komplexní dlouhodobý program primární prevence rizikového chování, který zahrnuje aktivity působící na osobnost žáka, dotýká se jeho hodnotových žebříčků, pracuje s jeho komunikačními dovednostmi. Program vychází z toho, že osobnostně stabilní člověk s dobrými mezilidskými vztahy lépe odolá problémům a pokušením.

Obečným dlouhodobým cílem našeho programu je proto:

- podporovat u žáků rozvoj dovedností, které vedou k samostatnému odpovědnému rozhodování, k upevňování reálného sebepojetí, k odolnosti vůči agresii a tlaku skupiny, k odmítání všech forem sebeustrukce
- postupně zlepšovat sociální klima školy upevňováním komunikačních dovedností pedagogů i žáků
- posílit týmovou spolupráci v oblasti specifické primární prevence

- motivovat učitele k aktivnímu zapojení se do realizace programu ve svých hodinách i na neformální bázi při komunikaci se žáky, ke spolupráci s kolegy a k vzájemné informovanosti o chování žáků

K tomuto cíli využíváme různé metody činnostního učení, individuální přístup k žákům, otevřenou symetrickou komunikaci učitel-žák.

Konkrétní realizace programu primární prevence:

- prima – Adaptační kurz v září a následná práce se třídou zaměřená na vzájemnou komunikaci (4 - dnů)
Kurz primární prevence s cílem zvýšit informovanost žáků o důsledcích rizikového chování a upevnit vzájemné vztahy v třídním kolektivu (10 hodin)
- sekunda - Kurz primární prevence s cílem upevňování pravidel a forem komunikace přijatých v primě (10 hodin)
Primární prevence poruch příjmu potravy (3 hodiny)
Bezpečné používání internetu, prevence kyberšikany (4 hodiny)
- tercie - Prevence rizikového chování v oblasti mezilidských vztahů a sexuality (10 hodin)
Prevence závislosti na PC, kyberšikana a právo (4 hodiny)
- kvarta – Rizikové chování versus zdravý životní styl (10 hodin)

Učitelé předmětů tělesná výchova, občanská výchova, biologie, dějepis a český jazyk zařazují do výuky partie týkající se problematiky drog, násilí a netolerance.

Součástí preventivního programu je také:

- účast na charitativních akcích (Srdíčkový den, Světluška, Květinka, ...)
- zapojení do projektu Jeden svět na školách (pořádá o. s. Člověk v tísni)
- účast na festivalu dokumentárních filmů Jeden svět (pořádá o. s. Člověk v tísni)
- pořádání letního tábora – na organizaci se podílejí i starší žáci a absolventi školy

Podporujeme veškeré mimoškolní aktivity směřující ke zdravému životnímu stylu a k rozvíjení tvořivosti žáků.

3.6.2 Spolupráce s vysokými školami

Naše škola je fakultní školou Přírodovědecké fakulty UK a Matematicko-fyzikální fakulty UK. Studenti z těchto fakult, stejně tak jako studenti z několika dalších fakult k nám každoročně chodí na praxi. Žáci naší školy pravidelně navštěvují pokusy z fyziky a některé přednášky na MFF a VŠCHT.

3.6.3 Pravidelné výchovně vzdělávací akce, soutěže

V průběhu studia pro žáky pořádáme různé akce:

- adaptační kurz, lyžařský výcvikový kurz, vlastivědný kurz, fyzikální kurz
- návštěvy koncertů, divadelních a filmových představení, muzeí, galerií, planetária, zoologické a botanické zahrady
- předmětové olympiády

- předmětové soutěže (např. Pražský globus, Matematico, Matematický klokan, Kokos, MaSo, Pythagoriáda, recitační soutěž, Zelená stezka - zlatý list, Poznej a chraň pražskou přírodu, Botanická soutěž)
- školní sportovní soutěže (kolektivní hry, atletika, Vánoční laťka), výtvarné soutěže
- poznávací zájezdy do zahraničí

3.6.4 Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Při škole pracuje *Sdružení rodičů*. Vedení školy a zástupce pedagogů se pravidelně setkávají se zástupci zákonných zástupců žáků na schůzkách výboru Sdružení rodičů. Výbor Sdružení rodičů pomáhá zajišťovat řadu výchovně vzdělávacích akcí, předvánoční akademii a reprezentační ples školy (maturitní ples). Předvánoční akademie se stala tradicí, naši žáci každoročně připravují bohatý kulturní program.

Školská rada byla zřízena 1. 4. 2005 v souladu se zákonem č.561/2004 Sb.o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a s usnesením Rady hl. m. Prahy.

Škola spolupracuje s *Obvodní pedagogicko-psychologickou poradnou* pro Prahu 3 a 9. Psycholog nám pomáhá s řešením aktuálních problémů žáků (studijních, výchovných, sociálních), využíváme metodické podpory obvodního metodika prevence sociálně patologických jevů.

V oblasti prevence sociálně patologických jevů spolupracujeme s *občanským sdružením Projekt Odyssea a občanským sdružením Společně k bezpečí*.

Naše škola se v roce 2006 - 2007 účastnila projektu občanského sdružení Projekt Odyssea „Zavádění osobnostní a sociální výchovy do školních vzdělávacích programů základních škol a osmiletých gymnázií v Praze“, který byl financován z rozpočtu Evropského sociálního fondu, hlavního města Prahy a České republiky. V rámci tohoto projektu absolvovalo několik učitelů naší školy kurzy používání metod OSV v různých oblastech, celý učitelský sbor absolvoval dvoudenní kurz komunikace.

4 Charakteristika ŠVP

4.1 Zaměření školy

Naše škola je všeobecné gymnázium.

Naším hlavním cílem je příprava žáků na studium na VŠ. Výuka je ale koncipovaná tak, aby po absolvování povinné školní docházky (kvarty) mohli žáci podle svého přání a zaměření přejít i na jiné střední školy (odborné, umělecké).

Žáci mohou navštěvovat řadu nepovinných předmětů. Po celý den o přestávkách a ve volných hodinách je volně přístupná počítačová učebna připojená na internet, o velké přestávce i učebna jazyků, vybavená počítači.

Na naši školu přijímáme nadané žáky, kteří procházejí náročným přijímacím řízením. Nebráníme se přijetí dětí handicapovaných, pokud nám to dovolí provozní podmínky (budova školy bohužel není bezbariérová a chybí výtah).

Snažíme se vytvářet příznivé školní klima jednak zlepšováním prostředí školy, na kterém žáci participují prostřednictvím svých výtvarných prací, jednak úrovní komunikace mezi učiteli a žáky. Usilujeme o vybudování pozitivního vztahu žáků ke škole.

4.2 Profil absolventa

Usilujeme o to, aby po skončení povinné školní docházky (kvarty) žáci neztratili zájem o učení. Snažíme se, aby je neopustila jejich dětská zvědavost, aby měli potřebu dalšího sebevzdělávání. Vedeme je k samostatnosti, tvořivosti a k estetickému cítění.

Naším cílem je, aby žáci byli dostatečně flexibilní a ve svém budoucím životě byli schopni naučit se bez problémů vše, co budou pro své povolání potřebovat. Měli by být schopni efektivně řešit problémy, vzájemně komunikovat a kooperovat a nést odpovědnost za vlastní jednání.

Snažíme se vybavit naše žáky všeobecnými vědomostmi, jazykovými znalostmi, dovednostmi v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií.

Důležité je, aby žáci zvládali tyto studijní nároky s rezervou energie, tj. bez přetěžování. K tomu se proto váže respektování zásad zdravého životního stylu, znalost možností regenerace sil a kompenzace psychického zatížení fyzickou aktivitou.

4.3 Organizace přijímacího řízení

Všichni žáci konají přijímací zkoušku. Otevírá se jedna třída osmiletého studia. Přijímání cizinců se řídí § 20 školského zákona.

V přijímacím řízení budou hodnoceny:

1. Výsledky na ZŠ: průměrný prospěch z vybraných předmětů dosažený na konci 4. roč. a v pololetí 5. roč. (vybrané předměty: český jazyk, cizí jazyk, matematika, vlastivěda, přírodověda) – **10%**
*10 bodů za průměr 1.00 - 0 bodů za průměr 2.00 a horší, za každé hodnocené klasifikační období (s lineárním rozdělením)
celkem maximálně 20 bodů*
2. Výsledek přijímací zkoušky z českého jazyka – **45%**
maximum 90 bodů
3. Výsledek přijímací zkoušky z matematiky – **45%**
maximum 90 bodů
4. Úspěchy řešitelů předmětových olympiád ve 4. a 5. ročníku ZŠ
 1. místo v obvodním a vyšším kole.....5 bodů
 2. místo v obvodním a vyšším kole.....4 body
 3. místo v obvodním a vyšším kole.....3 body

4.4 Organizace maturitní zkoušky

Organizace maturitní zkoušky je popsána na webových stránkách školy v sekci Dokumenty (<http://www.gymspit.cz/dokumenty>).

4.5 Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	Co to představuje na naší škole
Kompetence k učení umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	Učitel: - klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, schopnost reprodukce textu vlastními slovy - vede žáky ke schopnosti vyhledat informaci a kriticky ji posoudit - klade důraz na knižní vzdělanost a ověřitelné zdroje informací - vede žáky k používání informačních technologií, úměrně věku žáků - k žákům má individuální přístup, dává jim možnost prožít úspěch a tím posiluje jejich sebedůvěru - vede žáky k tomu, aby si našli vlastní efektivní styl učení v jednotlivých předmětech - vytváří takové situace, v nichž má žák radost a uspokojení z učení, touží po zdokonalení
Kompetence k řešení problému podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	Učitel: - nechá žáky hledat různá řešení problému, posuzovat odlišné strategie - tam, kde je to vhodné, používá netradiční úlohy - ve vhodných případech nechá žáky realizovat vlastní nápady, podporuje jejich tvořivost - podporuje žákovu schopnost vidět věci jinak - motivuje žáky problémovými úlohami z praktického života - dbá, aby si žáci postupně zdokonalovali práci s informacemi z různých zdrojů (ústních, tištěných, mediálních a digitálních) - učí žáky vyhledávat a třídit informace, přistupovat k nim kriticky a dále je využívat - učí žáky aplikovat teorii do praxe - vede žáky k samostatnému organizování některých akcí mimo vyučování
Kompetence komunikativní vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	Učitel: - vede žáky k efektivní komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu - učí žáky kultivovaně obhajovat vlastní názor, argumentovat a zároveň naslouchat názorům jiných - podporuje a rozvíjí formulační a prezentační schopnosti žáků - dbá, aby si žáci třbili jazykový cit

Klíčové kompetence	Co to představuje na naší škole
Kompetence sociální a personální rozvíjet u žáků schopnost při profesní orientaci spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých	Učitel: • umožní žákům posílit sebekontrolu a sebeovládání • pomůže žákům získat dovednosti pro zvládání stresových situací • podporuje zdravé vztahy mezi žáky uvnitř třídy i mezi třídami • začleňuje metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vede žáky ke spolupráci při vyučování • podporuje rozvoj dovedností pro kooperaci a týmovou práci • umožní žákům vyzkoušet si různé role ve skupině
Kompetence občanské připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	Učitel: • respektuje individuální rozdíly mezi žáky • vede žáky k tomu, aby si v třídních kolektivech společně stanovili pravidla chování, a dbá na jejich dodržování • klade důraz na ekologickou výchovu • vede žáky k třídění odpadu • dbá, aby se žáci při pobytech v přírodě chovali jako zodpovědné a spolehlivé osoby • pěstuje v žácích úctu ke kulturním statkům
Kompetence pracovní pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti	Učitel: • motivuje žáky k aktivnímu zapojení do výuky • vede je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci • pomáhá jim při tom nabídkou volitelných a nepovinných předmětů • pěstuje v žácích trpělivost a systematickост

4.6 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

4.6.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálního vzdělávacího plánu (IVP) žáka se SVP

Na naší škole studují vesměs nadaní žáci. I u těchto žáků se však mohou projevat některé problémy. V takovém případě může být využito podpůrných opatření, případně žák studuje podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

Podpůrná opatření prvního stupně jsou v kompetenci školy, podpůrná opatření druhého až pátého stupně jsou realizována na základě doporučení školského poradenského zařízení.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení metod a forem práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i se žákem samotným.

IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli jednotlivých vyučovacích předmětů, výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP má písemnou podobu a jeho součástí je termín vyhodnocení naplňování IVP. Podle potřeby může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Dlouhodobě nemocným nebo zdravotně oslabeným žákům poskytujeme individuální konzultace a v případě potřeby možnost studovat podle individuálního studijního plánu.

4.6.2 Zabezpečení výuky žáků se sociálním znevýhodněním

Podporujeme i žáky se sociálním znevýhodněním. Když je třeba, učitelé jim poskytují individuální péči, zvláště doučování v jednotlivých předmětech. V odůvodněných případech je žákům na krytí nákladů na školní akce (například třídní výlety a kurzy pořádané školou) poskytována finanční pomoc z fondu Sdružení rodičů.

V případě ohrožení žáků sociálně patologickými jevy je zajištěna konzultace se školní psycholožkou.

4.7 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

4.7.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP a IVP mimořádně nadaného žáka

Škola se snaží vyjít vstříc nadaným a mimořádně nadaným žákům. Mají možnost uplatnit své nadání a aktivitu v nejrůznějších soutěžích a olympiádách, umožňujeme jim účast na seminářích a soustředěních pořádaných mimo rámec školní výuky. Podporujeme aktivitu a tvořivost žáků tím, že je zapojujeme do prezentace školy na veletrhu Schola Pragensis,

realizují se při přípravě vánoční akademie, školního časopisu a v umělecky zaměřených soutěžích. Poskytujeme všestrannou nabídku volitelných předmětů, ze kterých žáci vybírají podle svého zaměření. Vycházíme vstříc i sportovním aktivitám našich žáků, mohou být uvolňováni na sportovní soutěže, tréninky a soustředění.

V odůvodněných případech umožníme žákům studovat podle individuálního studijního plánu.

IVP mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli jednotlivých vyučovacích předmětů, ve kterých se mimořádné nadání žáka projevuje, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Jeho součástí je termín vyhodnocení naplňování IVP. Práce na jeho sestavení jsou zahájeny ihned po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a je sestaven nejpozději do jednoho měsíce po obdržení doporučení. Podle potřeby může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.

4.8 Začlenění průřezových témat

4.8.1 Osobnostní a sociální výchova

Smyslem osobnostní a sociální výchovy je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti, hledat vlastní cestu k životní spokojenosti, která je založena na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Průřezové téma *Osobnostní a sociální výchova* (dále OSV) je zavedeno do školního vzdělávacího programu naší školy několika způsoby.

Především se snažíme být svým žákům osobnostními vzory. To znamená, že se snažíme mezi sebou i s žáky efektivně komunikovat a poskytovat žákům příklad svého chování a způsobu řešení běžných školních situací.

Část témat OSV realizujeme formou kurzů uvedených v programu primární prevence.

Témata OSV dále realizujeme včleněním do některých vyučovacích předmětů. Přehled je uveden v následující tabulce, bližší specifikace je v kapitole Učební osnovy, v podkapitole Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů, ve sloupci Poznámky, přesahy a vazby.

Přehled začlenění témat OSV do předmětů

Název tematického okruhu	Předměty
Rozvoj schopností poznávání	ČJ, M, IT, F, Ch, Bi
Sebepoznání a sebepojetí	Vv, Ov
Seberegulace a sebeorganizace	IT, Vz, Tv, Ov
Psychohygiena	IT, Vz, Ov, PPP
Kreativita	ČJ, M, IT, Vv, Hv
Poznávání lidí	Ov
Mezilidské vztahy	ČJ, Tv, Ov
Komunikace	ČJ, IT, Vz, Vv, Ov
Kooperace a kompetice	Tv, M, IT, F, Vv, Vz
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Tv, Vv
Hodnoty, postoje, praktická etika	Tv, Ov

4.8.2 Výchova demokratického občana

Smyslem výchovy demokratického občana je vybavit žáky základní úrovní občanské gramotnosti. Měla by žákům umožnit konstruktivně řešit problémy zachování lidské důstojnosti s respektem k druhým, s ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědnosti, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma *Výchova demokratického občana* (dále VDO) je zavedeno do školního vzdělávacího programu naší školy začleněním do vyučovacích předmětů občanská výchova a dějepis.

Přehled je uveden v následující tabulce, bližší specifikace je v kapitole Učební osnovy, v podkapitole Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů, ve sloupci Poznámky, přesahy a vazby.

Název tematického okruhu	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Občanská společnost a škola	Ov	Ov		
Občan, občanská společnost a stát		Ov		D
Formy participace občanů v politickém životě			Ov	Ov
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování			Ov	Ov, D

4.8.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Smyslem výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech je seznámit žáky s tradičními evropskými hodnotami, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnosti, racionální uvažování, kritické myšlení a tvořivost.

Průřezové téma *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech* (dále EGS) je zavedeno do školního vzdělávacího programu naší školy včleněním do vyučovacích předmětů občanská výchova, dějepis a zeměpis.

Přehled je uveden v následující tabulce, bližší specifikace je v kapitole Učební osnovy, v podkapitole Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů, ve sloupci Poznámky, přesahy a vazby.

Název tematického okruhu	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Evropa a svět nás zajímá		Z, Ov	Ov	Ov
Objevujeme Evropu a svět		Z, Ov	Ov	Ov
Jsme Evropané	Ov, D	Z, Ov	Z	Ov, D

4.8.4 Multikulturní výchova

Smyslem multikulturní výchovy je umožnit žákům, aby se seznámili s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Pomoci jim rozvíjet smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vést je k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti.

Průřezové téma *Multikulturní výchova* (dále MkV) je zavedeno do školního vzdělávacího programu naší školy včleněním do vyučovacích předmětů občanská výchova, dějepis a zeměpis.

Přehled je uveden v následující tabulce, bližší specifikace je v kapitole Učební osnovy, v podkapitole Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů, ve sloupci Poznámky, přesahy a vazby.

Název tematického okruhu	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Kulturní difference	Ov	Ov, Z, D		Z
Lidské vztahy	Ov	Z		Ov, Z
Etnický původ		Ov, Z		Z, D
Multikulturalita		Ov, Z, D	Ov	Z
Princip sociálního smíru a solidarity			Ov	Ov, Z

4.8.5 Environmentální výchova

Smyslem environmentální výchovy je vést žáky k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince.

Průřezové téma *Environmentální výchova* (dále EV) je zavedeno do školního vzdělávacího programu naší školy včleněním do vyučovacích předmětů biologie, chemie a zeměpis.

Přehled je uveden v následující tabulce, bližší specifikace je v kapitole Učební osnovy, v podkapitole Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů, ve sloupci Poznámky, přesahy a vazby.

Název tematického okruhu	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Ekosystémy				Bi, Z
Základní podmínky života	Bi			
Lidské aktivity a problémy životního prostředí			Bi, Ch	Z
Vztah člověka k prostředí		Ch		Z

4.8.6 Mediální výchova

Smyslem mediální výchovy je vybavit žáky základní úrovní mediální gramotnosti. Budeme především usilovat o to, aby žáci získali schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr a aby byli schopni vybrat si spolehlivé a věrohodné médium.

Průřezové téma *Mediální výchova* (dále EV) je zavedeno do školního vzdělávacího programu naší školy včleněním do vyučovacích předmětů český jazyk, informatika a občanská výchova.

Přehled je uveden v následující tabulce, bližší specifikace je v kapitole Učební osnovy, v podkapitole Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů, ve sloupci Poznámky, přesahy a vazby.

Název tematického okruhu	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	IT		Ov, IT	Ov
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			Ov, IT	Ov
Stavba mediálních sdělení				ČJ
Vnímání autora mediálních sdělení				ČJ
Fungování a vliv médií ve společnosti				ČJ
Tvorba mediálního sdělení	IT, ČJ		IT	ČJ
Práce v realizačním týmu	IT		IT	

4.9 Školní učební plán pro druhý stupeň

Předmět	Hodinová dotace				
	prima	sekunda	tercie	kvarta	celkem
Český jazyk	5	4	4	4	17
Cizí jazyk 1	3	3	3	3	12
Cizí jazyk 2		2	2	3	7
Matematika	5	4	4	4	17
Informatika	1	1	1	1	4
Občanská výchova	1	1	1	2	5
Dějepis	2	2	2	2	8
Zeměpis	2	2	2	2	8
Biologie ^{1) 2)}	2+1/3	2+1/3	2+1/6	2	8+5/6
Fyzika ¹⁾	2+1/3	2+1/3	2+1/3	2	9
Chemie ¹⁾		1+1/3	2	2+1/3	5+2/3
Hudební výchova	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova	2	2	1		5
Tělesná výchova	3	3	2	2	10
Výchova ke zdraví ³⁾			1/2		1/2
Volitelné předměty				1	1
celkem	29+2/3	31	30	31+1/3	122

Poznámky k učebnímu plánu:

¹⁾1/3 - dvouhodinové laboratorní práce probíhají v šestitýdenním cyklu

²⁾1/6 - dvouhodinové laboratorní práce probíhají ve dvanáctitýdenním cyklu

³⁾1/2 - dvouhodinová výchova ke zdraví probíhá ve čtyřtýdenním cyklu

5 Učební osnovy povinných předmětů

5.1 Český jazyk

5.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je rozvíjet jazykovou kulturu žáků, prohlubovat jejich znalost mateřského jazyka a vybavit je takovými poznatky a dovednostmi, které jim umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále chceme vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Jazyková výuka by měla podpořit rozvoj komunikačních kompetencí.

Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Jazyk je třeba chápat i jako prostředek historického a kulturního vývoje národa, a důležitý sjednocující činitel národního společenství. Zároveň vedeme žáky k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání.

5.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu český jazyk má komplexní charakter, je rozdělen do tří složek: komunikační a slohové výchovy, jazykové výchovy a literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu. Ve všech ročnících jazyková výuka přispívá k rozvoji komunikačních kompetencí.

V *jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V *literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory na přečtené dílo. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Vyučovací předmět *český jazyk* se vyučuje v primě a sekundě 5 hodin, v tercii a kvartě 4 hodiny týdně. V primě a sekundě je jedna hodina dělena.

Výuka probíhá v běžné učebně.

Součástí výuky je návštěva divadelních představení a besedy.

5.1.3 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova je realizována ve všech třech složkách předmětu, zastoupena je především tematickými okruhy Rozvoj schopnosti poznávání, Kreativita, Mezilidské vztahy a Komunikace.

Průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova a Multikulturní výchova se dotkneme např. v rámci úvahových témat, diskusí, rozboru literárních textů.

Průřezovému tématu Mediální výchova se věnujeme především v Komunikační a slohové výchově, téma je zastoupeno tematickými okruhy Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti a Tvorba mediálního sdělení.

5.1.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Klíčové kompetence	
Kompetence k učení	Učitel: - klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, na schopnost reprodukce textu vlastními slovy - učí žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace - volí metody a formy práce podporující zájem žáků - k žákům má individuální přístup; podporuje jejich tvořivost, samostatnost, aktivitu; dává jim příležitost prožít úspěch - vede je k zodpovědnému přístupu k vlastnímu vzdělávání
Kompetence k řešení problémů	- nechá žáky hledat různá řešení problémů, kromě tradičních postupů vítá i originální způsoby řešení - vede žáky k plánování postupů - využívá situací z praktického života - učí žáky vyhledávat informace z různých zdrojů, kriticky je hodnotit a třídit
Kompetence komunikativní	- klade důraz na kulturní úroveň komunikace (se spolužáky, učiteli; ve škole i na veřejnosti) - vede žáky k tomu, aby vhodnou formou vyjadřovali svůj názor, podpořili ho logickými argumenty a byli schopni vyslechnout názory ostatních - učí žáky kultivovaně prezentovat své myšlenky na veřejnosti, reprezentovat svoji školu - připravuje žáky na zvládnutí různých komunikačních situací
Kompetence sociální a personální	- podporuje spolupráci, učí žáky odpovědně pracovat v týmech, respektovat odlišnosti, tolerovat jiný názor - rozvíjí schopnost zastávat různé role ve skupině - vede žáky ke schopnosti hodnotit vlastní práci i práci ostatních - vede žáky k dodržování pravidel
Kompetence občanské	- respektuje individuální zvláštnosti - netoleruje agresivní, hrubé a nezdvořilé projevy chování žáků - na konkrétních příkladech demonstuje správné a nevhodné projevy chování - vede žáky k úctě k přírodě a kulturním hodnotám
Kompetence pracovní	- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci - ocení kvalitně odvedenou práci a aktivitu - vytváří klidné pracovní prostředí - vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

5.1.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRIMA

Komunikační a slohová výchova Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu	Žák: - vyjadřuje se souvisle a výstižně v mluveném projevu - vypráví podle předem připravené osnovy - charakterizuje probírané slohové útvary (základní funkce, náležitosti, které mají splňovat) - samostatně pracuje s předloženými texty, opravuje věcné, kompoziční, stylizační a jazykové nedostatky v těchto textech - vytváří texty podle zadaného tématu, užívá vhodných jazykových prostředků - rozliší osnovu, výpisky a výtah, vhodně je užívá při své přípravě, vyhledává informace a přistupuje k nim kriticky	Slohové postupy a útvary Vypravování ústní i písemné Vypravování v ich-formě a er-formě; řeč autora, řeč postav Mluvní cvičení - samostatná vystoupení Osnova, kompozice, jazykové prostředky Popis a jeho různé druhy Vyprávění s popisem Práce s informacemi Výpisky a výtah Encyklopedická hesla Reklamní a propagační text	OSV – Komunikace (18)

PRIMA

<i>Jazyková výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	- rozlišuje jednotlivé vrstvy národního jazyka - zvládá základní orientaci při práci s jazykovými příručkami - uplatňuje v praxi základní zásady spisovné výslovnosti - využívá poznatků o tvoření a stavbě slova v pravopisu	Obecné poučení o řeči a jazyce Jazyk a jeho útvary Rozvrstvení národního jazyka, nářečí, obecná čeština, spisovná čeština Jazykověda Práce s jazykovými příručkami Zvuková stránka jazyka Hlásky, spodoba znělosti, slova neslabičná, přízvuk, větná melodie Tvoření slov Způsoby tvoření slov Slootovorný rozbor Stavba slova a pravopis Kořen slova, předpona, přípona, koncovka, slovní čeleď Slootovorný rozbor	

PRIMA

<i>Jazyková výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- charakterizuje jednotlivé slovní druhy z tvaroslovného, významového a syntaktického hlediska - chápe rozdíl mezi věcným a mluvnickým významem slova - rozlišuje ohebné i neohebné slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném i psaném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen, sloves a číslovek - správně tvoří a užívá druhý a třetí stupeň přídavných jmen - rozlišuje základní a rozvíjející větné členy, určuje druhy větných členů - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - rozliší řeč přímou o nepřímou - ovládá interpunkci - užívá přímou řeč v textu	Tvarosloví Slovní druhy Podstatná jména konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná, látková, obecná, vlastní, jména osobní a místní, jejich skloňování Přídavná jména, skloňování a stupňování přídavných jmen, jmenné tvary Druhy zájmen a jejich skloňování Druhy číslovek Slovesa, mluvnické významy Skladba Základní větné členy Shoda přísudku s podmětem Vyjádření podmětu a přísudku různými druhy slov Rozvíjející větné členy Věta jednoduchá, souvětí Tvoření vět Řeč přímá a nepřímá	

PRIMA

Literární výchova Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- rozlišuje jednotlivé literární druhy a žánry - umí podat jejich základní charakteristiku - charakteristické rysy žánru doloží na konkrétním textu - rozliší hlavní dějovou linii od epizod - rozliší hlavní a vedlejší okruhy postav - dokáže výstižně vyjádřit charakteristické vlastnosti jednajících postav - vysvětlí využití nespisovného jazyka v řeči postav - charakterizuje vybrané epické žánry (viz učivo) - uvádí příklady konkrétních literárních děl - při práci s textem dokáže uplatnit teoretické poznatky - výrazně čte nebo přednáší vybraný literární text	Literatura krásná a věcná Tematická a žánrová pestrost literatury Základní literární druhy a žánry, jejich charakteristické znaky Epika Děj, motivy, prostředí děje, vypravování v 3. a 1. osobě, postavy - řeč postav a autora, charakteristické jazykové, syntaktické a stylistické prostředky Vybrané epické žánry: pohádka bajka pověst a báje Bible (Starý a Nový zákon) Cestopisy, dobrodružná literatura	OSV - Kreativita (23)

PRIMA

<i>Literární výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo		Knihovny (katalogy, bibliografie), internetová knihovna Besedy o individuální četbě a představeních	OSV - Mezilidské vztahy (24)

SEKUNDA

Komunikační a slohová výchova Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Žák: - charakterizuje probírané slohové útvary (základní funkce, náležitosti, které mají splňovat) - samostatně pracuje s předloženými texty, opravuje věcné, kompoziční, stylizační a jazykové nedostatky v těchto textech - popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup - vytváří texty podle zadaného tématu, užívá vhodných jazykových prostředků - vyjadřuje se souvisle a výstižně v mluveném projevu - vyhledá líčení a použije je jako vzor pro svou tvorbu - podle předlohy sestaví vlastní životopis - vyhledává informace a přistupuje k nim kriticky	Vypravování Popis - popis předmětu, místa, pracovního postupu Popis osoby a charakteristika Umělecký popis (líčení) Životopis Práce s informacemi	OSV - Komunikace (18) literární výchova

SEKUNDA

<i>Jazyková výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejrůznější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny	- umí utvořit tvary trpného rodu, dokáže vhodně užívat tvary činného a trpného rodu vzhledem ke komunikační situaci - charakterizuje jednotlivé neohebné slovní druhy z hlediska tvaroslovného, významového a syntaktického (větněčlenského) - dokáže stupňovat příslovce - rozlišuje spojky podřadivé a souřadivé, nahrazuje vybrané spojky jinými spojkami se stejným významem - chápe rozdíl mezi věcným a mluvnickým významem slova - rozezná sousloví, samostatně uvádí příklady sousloví, dokáže vysvětlit význam často užívaných rčení - rozliší slova jednoznačná a mnohoznačná - chápe rozdíl mezi slovy mnohoznačnými	Tvarosloví Ohebné slovní druhy - procvičování učiva 6. ročníku Slovesa, některé obtížnější tvary sloves, slovesný rod Neohebné slovní druhy Pravopis Psaní -i/-y, předpon, souhláskových skupin Slovní zásoba a tvoření slov Význam slova Slovo, věcný význam slova Sousloví, rčení Slova jednoznačná, mnohoznačná, homonyma Synonyma, antonyma	

SEKUNDA

<i>Jazyková výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
a dalšími slovníky a příručkami	a homonymy - správně pracuje s pojmy základové slovo, slootovorný základ, slootovorné prostředky - liší slootovorný rozbor a rozbor stavby slova - chápe základní pravidla tvoření slov v češtině, umí je aplikovat - rozlišuje věty dvojčlenné, jednočlenné a větné ekvivalenty, dokáže je vhodně užít podle komunikační situace	Způsoby obohacování slovní zásoby Způsoby tvoření slov (důraz na odvozování) Skladba Věty dvojčlenné, věty jednočlenné, větné ekvivalenty	
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	- rozlišuje věty podle postoje mluvčího ke skutečnosti a dokáže je vhodně užít podle komunikační situace - určuje jednotlivé větné členy, rozlišuje větu hlavní a větu vedlejší, určuje druh jednotlivých vět vedlejších, dokáže větu vedlejší nahradit větným členem, dokáže větný člen nahradit odpovídající větou vedlejší	Druhy vět podle postoje mluvčího (podle funkce) Větné členy, vedlejší věty Druhy přívlastků a pravopis Několikanásobné větné členy	
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický		Pravopis Procvičování dosud probraných	

SEKUNDA

<i>Jazyková výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami		pravidel Shoda podmětu s přísudkem Interpunkce v souvětí – základní jevy	

SEKUNDA

Literární výchova Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- formuluje vlastní názor na přečtenou knihu, divadelní nebo filmové představení - výrazně čte nebo přednáší vybraný literární text - pracuje s pojmy er-forma, ich-forma - vypráví hlavní zápletku příběhu, charakterizuje jednající postavy - vysvětlí užití nespisovného jazyka v uměl. textu - charakterizuje mýtus, epos, pověst, uvádí příklady konkrétních lit. děl - charakterizuje baladu a romanci, porovná oba žánry a najde rozdíly	Beseda o přečtených knihách a zhlédnutých představeních Práce s textem- interpretace čítankových ukázek, na jejich základě následující učivo Epika – základní charakteristika epických žánrů; er-forma, ich-forma; hlavní zápletky, epizody; spisovnost v uměl. textu Mýtus, epos, pověst, povídka, román, nonsens Literatura dobrodružná, humoristická Lyricko-epické žánry Balada, romance	OSV - Mezilidské vztahy (24) OSV - Kreativita (23)

SEKUNDA

<i>Literární výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- v typickém textu vyhledá charakteristické rysy žánru - při práci s textem aplikuje teorii – vybere důležité motivy, určí druh rýmu, použité básnické prostředky	Lyrika - druhy lyriky, verš, strofa, rým, rytmus, básnické prostředky	

TERCIE

<i>Komunikační a slohová výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - dokáže rozlišit spisovný a nespisovný projev, užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - využívá poznatků v jazyce a stylu ke gramaticky věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Žák: - konverzuje kultivovaně a spisovně - používá vhodné jazykové prostředky - používá probrané slohové útvary - je schopen napsat výklad na základě osnovy - dokáže zpracovat odborný text - vyhledává originální umělecké prostředky v krásné literatuře - orientuje se v popisu postav - napíše charakteristiku lit. hrdiny	Slohové útvary užívané v různých komunikačních oblastech Výklad Referát, recenze Charakteristika literárních postav	OSV Komunikace (18) dějepis, zeměpis, biologie, informatika práce s učebnicemi, internet OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (21) literární výchova

TERCIE

<i>Komunikační a slohová výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- je schopen charakterizovat útvar i slohový postup a využít poznatků při vytváření úvahových textů - zvládá úvahu - rozliší fakta od názorů a hodnocení - ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji - napíše přihlášku, objednávku, pozvánku, žádost	Úvaha Některé důležité písemnosti Přihláška, objednávka, pozvánka, žádost	OSV Komunikace

TERCIE

<i>Jazyková výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - v písemném projevu zvládá pravopis, lexikální, slovoslovný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- orientuje se v jazykových příručkách - chápe příbuznost slovanských jazyků - ovládá pravopis související se stavbou slova a tvořením slov - používá správně slova cizího původu - určuje slovní druhy a všechny mluvnické kategorie u jmen a sloves - ovládá spisovné tvary ohebných slov - dokáže užít správný tvar přejatého jména - dokáže správně skloňovat podstatná jména přejatá, obecná a vlastní - určuje vid sloves - správně tvoří slovesné tvary	Jazyk – obecné výklady o českém jazyce Čeština jako jeden ze slovanských jazyků Nauka o slovní zásobě a tvoření slov, přejatá slova Tvarosloví Procvičování probraného učiva o ohebných slovních druzích Skloňování jmen přejatých obecných i vlastních Skloňování zájmena <i>týž, tentýž</i> Slovesa - slovesný vid, tvoření slovesného tvaru z kmene přítomného a minulého, třída a vzor Neohebné slovní druhy	

TERCIE

<i>Jazyková výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí - využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	- odliší větu jednočlennou a dvojčlennou - určí druh větného členu - pozná druhy přívlastku, přístavek - dokáže určit druh souřadného poměru mezi členy několikanásobného větného členu - rozpozná větu hlavní a vedlejší - určí druh vedlejší věty a poměry mezi větami vedlejšími - zdůvodní změnu ustáleného pořádku slov - dokáže určí druh významového poměru mezi větami hlavními	Skladba Větná stavba Věta jednočlenná, dvojčlenná; větný ekvivalent Větné členy základní a rozvíjející Přístavek Několikanásobné větné členy a významové poměry mezi jednotlivými složkami několikanásobného větného členu Souvětí podřadné – vedlejší věty Tvoření vět Stavba textová Souvětí souřadné Interpunkce ve větě jednoduché a souvětí	

TERCIE

Literární výchova Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	- dokáže v textu vyhledat umělecké prostředky - charakterizuje básnický, prozaický a dramatický text - rozezná literární žánry - provádí rozbor básně, využívá teoretických poznatků - ví, jak vypadá kompozice dramatu - orientuje se v dramatických žánrech - orientuje se v literárních obdobích - posoudí úlohu lidové slovesnosti	Práce s textem (čítanka aj.) Literární druhy a žánry Lyrika - druhy lyriky, verš, strofa, rým, rytmus, metrum, básnické figury, lyricko-epické žánry Epika Povídka, novela, romaneto, román Cestopis, fejeton Drama - kompozice dramatu, dramatické žánry Vývoj literatury - nejstarší literatura, Bible (Starý a Nový zákon)	OSV – Kreativita (23) hudební výchova

TERCIE

<i>Literární výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - porovnává různá ztvárnění téhož tématu v literárním a filmovém zpracování	- zhodnotí význam práce spisovatelů národního obrození - porovná českou a světovou literaturu 19. století - ocení kvality umělecké výpovědi, je schopen vyjádřit svůj názor - dokáže vypracovat podle návodu charakteristiku přečtené knihy - pracuje s citáty - hodnotí hlavní postavy	- staročeská lyrika - lidová tvorba - renesanční literatura - pobělohorské období - národní obrození - světová literatura - česká literatura 19. století Beseda o přečtených knihách a zhlédnutých představeních	OSV – Mezilidské vztahy (24)

KVARTA

<i>Komunikační a slohová výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Přesahy, vazby a poznámky
Žák: - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Žák: - připomene si znaky všech probraných slohových postupů a útvarů - je schopen charakterizovat útvar i sloh. postup a využít poznatků při vytváření jednodušších úvahových textů - vedle obsahu a formy projevu věnuje pozornost i neverbálním prostředkům komunikace	Slohové postupy a útvary, slohotvorní činitele Texty mluvené a psané, oficiálnost projevu	

KVARTA

<i>Komunikační a slohová výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Přesahy, vazby a poznámky
- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- sleduje sdělovací prostředky a poznává funkci rozmanitých publicistických žánrů - seznámí se s útvary na pomezí publicistického a uměleckého stylu	Publicistické útvary - zpravodajské, hodnotící, přechodné útvary (komentář, fejeton, reportáž, recenze, rozhovor)	OSV – Rozvoj schopnosti poznávání (21) OSV – Komunikace (22) MV – Vnímání autora mediálního sdělení OSV - Komunikace (16, 17, 18, 20) MV – Stavba mediálních sdělení, Fungování a vliv médií

KVARTA

<i>Jazyková výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Přesahy, vazby a poznámky
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich použití - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	- uvědomí si funkci jazyka jako sjednocujícího činitele národního společenství, pozná nejvýznamnější období jeho vývoje - užívá vhodné jazykové prostředky podle komunikační situace - ovládá základní pravidla spisovné výslovnosti; čte s náležitou intonací - ovládá pravopis souvisící se stavbou slova a tvořením slov - dovede charakterizovat a využít všechny probrané jevy z oblasti významosloví - s jistotou určuje slovní druhy a mluvnické kategorie jmen i sloves - dovede určit větné členy (včetně přístavku a různých typů přívlasků)	Obecné výklady o jazyce; vývoj češtiny; archaismy, historismy, neologismy Útvary českého jazyka (opak.) Zvuková stránka jazyka (opak.); spisovná výslovnost; zvuková stránka věty; členění souvislé řeči Tvoření slov (shrnutí); stavba slova, slovotvorný základ; slovotvor. Pravopis Význam slova (opak.); synonyma, antonyma, homonyma Tvarosloví (opak.); slovní druhy; skloňování přejatých slov; tvary sloves; přechodníky Skladba (prohloubení znalostí); věta jednoduchá; větné členy; samostatný vět. člen, elipsa, vsuvka	vazba s literární výchovou vazba s výukou cizích jazyků (vyjádření sloves. časů)

KVARTA

<i>Jazyková výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Přesahy, vazby a poznámky
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	- rozliší větu řídicí a závislou, správně určuje vedlejší věty, je schopen nahradit vedlejší větu větným členem - rozliší východisko a jádro výpovědi, zdůvodní změnu ustáleného pořádku slov - připomene si zákl. pravidla psaní slov cizího původu - prohloubí si znalost psaní velkých písmen - zopakuje si pravopis i/y ve shodě podmětu s přísudkem - získá větší jistotu při psaní čárek ve větě a souvětí	souvětí; druhy vedl. vět, významové poměry; tvoření vět složitější souvětí; interpunkce Hlavní zásady českého slovosledu Stavba textová Pravopis Psaní přejatých slov Psaní velkých písmen ve vlastních jménech Shoda přísudku s několikanásobným podmětem Interpunkce ve větě jednoduché a souvětí	

KVARTA

Literární výchova Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Přesahy, vazby a poznámky
Žák: - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozpozná základní rysy individuálního stylu autora - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	- je schopen vnímat estetické kvality textu; uvědomuje si jeho strukturu - téma, kompozici, jazyk - vyhledává v textu umělecké prostředky - charakterizuje básnický, prozaický i dramatický text - seznámí se s klasickými dramaty i netradičními přístupy (např. divadel malých forem) - při rozboru básní je schopen vyhledávat a pojmenovávat základní jazykové a zvukové prostředky; seznámí se s některými významnými autory, které zařadí do literárního historického kontextu - definuje znaky různých typů literatury, uvědomuje si jejich funkci - ocení kvality umělecké výpovědi - je schopen zařadit ukázky do literárního historického kontextu	Četba textů osobností české literatury - vynikajících vypravěčů; záznam hlavních myšlenek, interpretace liter. teorie - námět a téma, motivy, liter. hrdina, kompozice (rámec, gradace, kontrast ...) Drama a divadlo; základní dramatické žánry, zařazení ukázek do historického kontextu; dramatizace liter. teorie - členění divadel. hry, libreto, scénář, režisér, dramaturg Písňové texty; srovnání ukázek nové žánry - song, šanson ... Poezie; žánry liter. teorie - základní básn. figury a tropy; rým, rytmus, volný verš výtvarný doprovod; vlastní psaní Vize a fantazie; srovnání sci-fi literatury a literatury fantasy s literaturou faktu	PT - podle charakteru textů OSV - Kreativita (23) propojení s Vv

KVARTA

<i>Literární výchova</i> Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Přesahy, vazby a poznámky
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- je schopen vyjádřit dojmy z četby, svoje hodnocení uměleckých děl podpoří argumenty - zajímá se o současnou filmovou tvorbu	Setkání s texty významných osobností české a světové literatury, zejména 20. a 21. století. Besedy o četbě, referáty, návštěva filmového a divadelního představení	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání (25) OSV - Mezilidské vztahy (24)

5.2 Anglický jazyk

5.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Je předpokladem pro úspěšnou komunikaci žáků v cizojazyčném prostředí. Pomáhá snižovat jazykové bariéry, umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života v jiných zemích. Obsah předmětu vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a předpokládá dosažení úrovně A2.

Výuka cizího jazyka vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

5.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žáci jsou seznamováni se základy větné stavby a základy slovtvorby. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků a s tím související pochopení základních gramatických struktur.

Vyučovací předmět má časovou dotaci tři hodiny týdně a vyučuje se ve všech čtyřech ročnících jako první cizí jazyk.

Výuka probíhá cyklickým způsobem s ohledem na věk žáků. V používaných formách a metodách je preferováno kooperativní vyučování. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních a skupinových činnostech.

Výuka probíhá v učebnách, žáci jsou děleni na skupiny. Pro část výuky je používána specializovaná učebna vybavená počítači.

5.2.3 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou zařazována průběžně po celou dobu studia předmětu anglický jazyk.

Osobnostní a sociální výchova je v předmětu realizována především prací ve skupinách, při níž se žáci učí vzájemné toleranci, komunikaci a kooperaci.

Multikulturní výchova je v předmětu realizována především při práci na projektech, kdy žáci poznávají vzájemné vztahy mezi příslušníky různých národů a etnických skupin, dozvídají se fakta z historie různých národů, hledají podobnosti a odlišnosti.

5.2.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa
- postupnému osvojování základních komunikačních prostředků
- rozvoji všech řečových dovedností – produktivních i receptivních
- rozšíření celkového kulturního obzoru a rozvíjení učebních strategií jednotlivých žáků
- pochopení cizího jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

5.2.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Receptivní řečové dovednost Poslech s porozuměním Žák: - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Produktivní řečové dovednosti Mluvení Žák: - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Žák: - představí sebe i ostatní - pozdraví a rozloučí se formálně i neformálně - hovoří o národnostech - získává a podává osobní informace - hovoří o dovednostech a schopnostech svých i ostatních - hovoří o členech rodiny - vyjádří, co má a nemá rád - zeptá se na umístění různých předmětů a lokalit a odpoví - popíše svůj každodenní program - hovoří o cestování - určí čas - popíše byt, dům - zeptá se na cenu - požádá o různé zboží v obchodě - hovoří o jídle a pití - hovoří o počasí a ročních obdobích	Jednoduchá sdělení - oslovení a reakce na oslovení - pozdrav, přivítání, rozloučení - představování - určování času - určování umístění Základní vztahy - otázky: Kdo?, Co?, Kde?, Kam?, Kdy?, Jaký?, Který?, Jak?, Kolik?, Proč? Tematické okruhy - rodina, domov - cestování - povolání - denní program, životní styl - počasí a roční období - nakupování Slovní zásoba - abeceda - dny v týdnu, měsíce, roční období - členové rodiny - národy, národnosti, jazyky - barvy	

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Čtení s porozuměním Žák: - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace Psaní Žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení		- práce se slovníkem - sporty - koníčky - dopravní prostředky - byt a dům - potraviny Gramatické struktury - podstatná jména - základní použití členů - zájmena: osobní, ukazovací - přivlastňovací pád - číslovky: základní - předložky - pořádek slov ve větě - vazba "there is-there are" - přítomný čas prostý významových sloves - přítomný čas průběhový významových sloves - minulý čas prostý významových sloves Zvuková a grafická podoba jazyka - srozumitelná výslovnost - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis	

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Receptivní řečové dovednosti Poslech s porozuměním Žák: - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Produktivní řečové dovednosti Mluvení Žák: - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Žák: - dokáže se zeptat na vlastnictví - popíše oblečení - vyjádří své plány a úmysly do budoucna - hovoří o minulých událostech - formuluje pozvání a jeho odmítnutí či přijetí - zvládá reagovat na telefonický hovor - srovnává věci, lidi, aktivity, ... - vyjádří, co musí udělat a co chce udělat a udá důvod - popíše stálé, dlouhodobé situace a dočasné činnosti - vyjádří své pocity, nabídne pomoc - reaguje na příkazy a sám je vydává	Jednoduchá sdělení - určování času - určování umístění - popis Základní vztahy - komu, čím a rozvíjení základních vztahů z primy Tematické okruhy - rozvíjení tematických okruhů z minulého ročníku - realie zemí příslušných jazykových oblastí Slovní zásoba - druhy oděvů a obuvi - osobní vzhled - části těla - sporty - koníčky - dopravní prostředky - telefonování - objednávání v restauraci	

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Čtení s porozuměním Žák: - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace Psaní Žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat reaguje na jednoduché písemné sdělení		Gramatické struktury - přivlastňovací zájmena - vyjadřování budoucnosti - vyjadřování minulosti časem minulým - základy předpřítomného času - stupňování adjektiv a adverbíí - účelový infinitiv Zvuková a grafická podoba jazyka - srozumitelná výslovnost - slovní a větný přízvuk - intonace pravopis	

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Receptivní řečové dovednost Poslech s porozuměním Žák: - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Produktivní řečové dovednosti Mluvení Žák: - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Žák: - porovnává věci a osoby - vypráví o jednoduchých událostech v minulosti - napíše jednoduchý životopis - napíše jednoduchý článek o nedávné události - popíše své plány do budoucna - přijímá či odmítá návrhy - popíše proces - dá jednoduchý návod - vyjadřuje podmínky	Jednoduchá sdělení - životopis - vyprávění - článek Základní vztahy - rozvíjení základních vztahů z minulých ročníků Tematické okruhy - rozvíjení tematických okruhů z minulých ročníků - společenský život - pocity a nálady - Slovní zásoba - nakupování - cestování - mezilidské vztahy - péče o zdraví - práce se slovníkem -	

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Čtení s porozuměním Žák: - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace Psaní Žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení		Gramatické struktury - stupňování dlouhých adjektiv a adverbii - minulý čas prostý a průběhový - předpřítomný čas - vyjadřování budoucnosti - trpný rod - modální slovesa podmiňovací způsob, základy Zvuková a grafická podoba jazyka - srozumitelná výslovnost - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis	

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Receptivní řečové dovednost Poslech s porozuměním Žák: - poslech autentického textu přiměřeného rozsahu nečiní žákovi potíže - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Produktivní řečové dovednosti Mluvení Žák: - na základě návodných bodů požádá o radu Čtení s porozuměním Žák: - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Žák: - pokouší se odhadovat fonetickou podobu neznámých slov - umí najít hlavní myšlenku obtížnějšího textu a poskytnout požadovanou informaci na základě přečteného textu - žák pracuje s dvojjazyčným slovníkem - základní seznámení s výkladovým slovníkem - vyjádří jednoduchou informaci na základě vypořechnutého textu - popíše osobu, věc - vysvětlí cestu - je schopen sestavit životopis na základě návodných bodů - popíše klady a zápory některých skutečností	Jednoduchá sdělení - texty zaměřené na každodenní realitu anglicky mluvících zemí - základní poučení o variantách angličtiny - rozdíly mezi britskou a americkou angličtinou - synonyma a antonyma - reprodukování textů - interpretace textů Základní vztahy - rozvíjení základních vztahů z minulých ročníků Tematické okruhy - rozvíjení tematických okruhů minulých ročníků - vzdělání - volba povolání - moderní technologie a cestování Slovní zásoba - rozvíjení slovní zásoby z minulých ročníků	

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Psaní Žák: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - reaguje na jednoduché písemné sdělení - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty rozpoznává základní rozdíly mezi formálním a neformálním sdělením		Gramatické struktury - vyjadřování přítomnosti a minulosti - různé typy vyjadřování budoucnosti - počitatelnost a nepočitatelnost substantiv - tázací a neurčitá zájmena - stupňování adjektiv i adverbii, zvláštnosti - vztažné věty - základní poučení o kondicionálech - základní poučení o frázových slovesech Zvuková a grafická podoba jazyka - srozumitelná výslovnost - slovní a větný přízvuk - intonace - pravopis	

5.3 Německý jazyk

5.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Cílem výuky je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, které jsou předpokladem pro úspěšnou komunikaci žáků v cizojazyčném prostředí. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Pomáhá snižovat jazykové bariéry, umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života v jiných zemích. Obsah předmětu vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Výuka cizího jazyka vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

5.3.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět se vyučuje jako další cizí jazyk. Vzdělávání v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky). V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

Od školního roku 2012/13 začíná výuka německého jazyka v sekundě a má časovou dotaci dvě hodiny týdně (sekunda, tercie) a tři hodiny týdně (kvarta).

Výuka probíhá cyklickým způsobem s ohledem na věk žáků. V používaných formách a metodách je preferováno kooperativní vyučování. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních a skupinových činnostech.

Pro část výuky je používána specializovaná učebna vybavená počítači.

5.3.3 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou zařazována průběžně po celou dobu studia předmětu německý jazyk.

Osobnostní a sociální výchova je v předmětu realizována především prací ve skupinách, při níž se žáci učí vzájemné toleranci, komunikaci a kooperaci.

Multikulturní výchova je v předmětu realizována především při práci na projektech, kdy žáci poznávají vzájemné vztahy mezi příslušníky různých národů a etnických skupin, dozvídají se fakta z historie různých národů, hledají podobnosti a odlišnosti. Žák je veden k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

5.3.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- získávání praktických dovedností a vytvoření předpokladů pro mezikulturní komunikaci

- probuzení zájmu o cizí jazyk, vytvoření pozitivního vztahu k předmětu, seznámení žáka s některými typickými jevy života v cizojazyčných zemích
- postupnému osvojování základních komunikačních prostředků
- rozvoji všech řečových dovedností – produktivních i receptivních
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozšíření celkového kulturního obzoru a rozvíjení učebních strategií jednotlivých žáků
- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství

5.3.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	Žák: - zvládá větný rytmus, výslovnost, ráz	Zvuková stránka jazyka - zvláštnosti německého pravopisu - abeceda - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
- rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace s dostatkem času pro porozumění	- používá slovesa <i>haben, sein</i> v jednoduchých větách, rozezná tvary <i>Sie haben x ihr habt</i> <i>Sie sind x ihr seid</i> - vyjádří prosbu, nutnost, povinnost - používá základní gramatické jevy při tvoření vět, klade jednoduché otázky, odpovídá na ně, dodržuje pořádek slov ve větě - užívá správně určitý a neurčitý člen, rozlišuje věty tázací, oznamovací a rozkazovací - tvoří množná čísla podstatných jmen, popíše předmět, velikost předmětu - vyjádří vlastnictví (<i>wessen</i>), používá osobní a přivlastňovací zájmena v jednoduchých větách	Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - časování sloves v přítomném čase - pomocná slovesa <i>haben, sein</i> - rozkazovací způsob - věta jednoduchá, slovosled - tvorba otázky a záporu - podstatná jména – člen určitý, vynechávání členu - skloňování podstatných jmen v jednotném a množném čísle - skloňování zájmen - osobní zájmena - přivlastňovací zájmena - ukazovací zájmena	

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
		- tázací zájmena (<i>wer, wann, wo, wohin</i>) - základní číslovky - míry a váhy po číslovkách	
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - sestaví gramaticky správně jednoduchá písemná sdělení, krátký text	- zazpívá píseň, popřeje k narozeninám, napíše jednoduché blahopřání - pozdraví, osloví správně jednotlivé mluvčí	Jednotlivá sdělení - souhlas, nesouhlas, pozdrav, poděkování, představení, omluva, adresa	
- používá abecední slovník učebnice - vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku - čte nahlas foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu	- jednoduše představí členy rodiny, zeptá se, jak se daří, zeptá se na věk, jméno, bydliště - pojmenuje místnosti v bytě, pojmenuje základní potraviny a nápoje, vyjádří pocit hladu a žízně - užívá jednoduché obraty při objednávání v restauraci, zeptá se na cenu - reaguje na jednoduchý poslech, rozumí krátkému písemnému sdělení, reaguje jednoduše a přirozeně v nejběžnějších každodenních životních situacích	- žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy: Rodina, domov Škola Volný čas Nákupy, jídlo Důležité zeměpisné údaje Příroda a počasí	matematika občanská výchova tělesná výchova

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	Žák: - zvládá větný rytmus, základní intonační vzorce německé věty, vokální systém německé věty, výslovnost, ráz	Zvuková stránka jazyka zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
- rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat - pochopí obsah a smysl, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace s dostatkem času pro porozumění	- používá slovesa <i>haben, sein</i> a základní modální slovesa ve větách, - vyjádří zákaz, zdvořilou prosbu, nutnost, povinnost - používá základní gramatické jevy při tvoření vět, klade jednoduché otázky, odpovídá na ně, dodržuje pořádek slov ve větě - užívá správně určitý a neurčitý člen, rozlišuje věty tázací, oznamovací a rozkazovací - tvoří množná čísla podstatných jmen, popíše předmět, velikost předmětu - vyjádří vlastnictví (<i>wessen</i>), používá osobní a přivlastňovací zájmena v jednoduchých větách - určí hodiny, počítá do 100, zná rozdíl mezi <i>Uhr</i> a <i>Stunde</i>	Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - časování sloves v přítomném čase - způsobová slovesa a sloveso <i>wissen</i> - rozkazovací způsob - věta jednoduchá, slovosled - tvorba otázky a záporu - podstatná jména – člen určitý, vynechávání členu - slabé i silné skloňování podstatných jmen v jednotném a množném čísle - skloňování zájmen - osobní zájmena - přivlastňovací zájmena - ukazovací zájmena - tázací zájmena (<i>wer, wann, wo, wohin</i>)	

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
		- číslovky - míry a váhy po číslovkách	
- rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojeným tematům - sestaví gramaticky správně jednoduchá písemná sdělení, krátký text - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem (ústně i písemně) základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá (ústně i písemně) na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	- zazpívá píseň, popřeje k narozeninám, napíše jednoduché blahopřání - pozdraví, osloví správně jednotlivé mluvčí	Jednotlivá sdělení - souhlas, nesouhlas, pozdrav, poděkování, představení, omluva, žádost, blahopřání, dopis (neoficiální), adresa	
- používá abecední slovník učebnice - vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku - čte nahlas foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu	- představí členy rodiny, zeptá se, jak se daří, zeptá se na věk, jméno, bydliště - pojmenuje místnosti v bytě, pojmenuje základní potraviny a nápoje, vyjádří pocit hladu a žízně - užívá jednoduché obraty při	- žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy: Rodina, domov	matematika občanská výchova tělesná výchova

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu	objednávání v restauraci, zeptá se na cenu - reaguje na jednoduchý poslech, rozumí krátkému písemnému sdělení, reaguje jednoduše a přirozeně v nejběžnějších každodenních životních situacích	Škola Volný čas Nákupy, jídlo Důležité zeměpisné údaje Příroda a počasí Obec Dopravní prostředky Zvířata Dny v týdnu, hodiny	

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - používá dvojjazyčný slovník - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - sestaví gramaticky a formálně správně krátký text a odpověď na sdělení - sdělí (ústně i písemně) jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá (ústně i písemně) na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	Žák: - užívá správně silná slovesa v přítomném čase - tvoří věty se zápořem <i>nicht, kein, nichts, nicht mehr, kein mehr</i> – používá je v jednoduché konverzaci	Mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - slovesa silná v přítomném čase - slovesa s odlučitelnou předponou - zvrtná slovesa - neurčitý podmět <i>man</i> - předložky se 3. a 4. pádem - věty vedlejší	
- písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenního tématu	- hovoří o různých aktivitách, rodině - tvoří věty v préteritu a perfektu slabých sloves - skloňuje přídavná jména ve všech pádech po členu určitém, neurčitém, po přivlastňovacích, ukazovacích a tázacích zájmenech a zájmenu <i>kein</i>	- préteritum slabých sloves - préteritum a perfektum sloves <i>sein, haben, wissen</i> - zápor <i>nicht mehr, kein mehr...</i> - skloňování přídavných jmen po členu určitém a neurčitém	
- obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným	- užívá jednoduché obraty k pozvání, omluvě - přeje k Vánocům atd.	Jednoduchá sdělení - oslovení, reakce na oslovení, přivítání, rozloučení, omluva, reakce na omluvu, poděkování, reakce na	

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
tématům		poděkování, prosba, žádost o pomoc, žádost o informaci, souhlas, nesouhlas, setkání – společenský program	
- rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu - stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	- popíše svůj obvyklý den, jednotlivé části dne - hovoří o nemoci, vyjadřuje své pocity - požádá o konkrétní zboží, oblečení (barvu, velikost) v obchodě - domluví se s kamarády, co budou dělat (program), kdy a kde se sejdou - zeptá se na práci, na školu, na volný čas, na cestování - najde vhodné výrazy k odpovědím na tyto otázky - popíše počasí pomocí jednoduchých obrátů	- žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem Tematické okruhy - domov - rodina - bydlení - škola - volný čas a zájmová činnost - osobní dopis - formulář, dotazník - sport - cestování - nákupy, oblékání - příroda, počasí - kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce) - realie zemí příslušných jazykových oblastí	matematika společenské vědy tělesná výchova

5.4 Francouzský jazyk

5.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Cílem výuky je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, které jsou předpokladem pro úspěšnou komunikaci žáků v cizojazyčném prostředí. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Pomáhá snižovat jazykové bariéry, umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života v jiných zemích. Obsah předmětu vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Výuka cizího jazyka vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

5.4.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět se vyučuje jako další cizí jazyk. Vzdělávání v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky). V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

Od školního roku 2012/13 začíná výuka francouzského jazyka v sekundě a má časovou dotaci dvě hodiny týdně (sekunda, tercie) a tři hodiny týdně (kvarta).

Výuka probíhá cyklickým způsobem s ohledem na věk žáků. V používaných formách a metodách je preferováno kooperativní vyučování. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních a skupinových činnostech.

Pro část výuky je používána specializovaná učebna vybavená počítači.

5.4.3 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou zařazována průběžně po celou dobu studia předmětu francouzský jazyk.

Osobnostní a sociální výchova je v předmětu realizována především prací ve skupinách, při níž se žáci učí vzájemné toleranci, komunikaci a kooperaci.

Multikulturní výchova je v předmětu realizována především při práci na projektech, kdy žáci poznávají vzájemné vztahy mezi příslušníky různých národů a etnických skupin, dozvídají se fakta z historie různých národů, hledají podobnosti a odlišnosti.

Žák je veden k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

5.4.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- získávání praktických dovedností a vytvoření předpokladů pro mezikulturní komunikaci

- probuzení zájmu o cizí jazyk, vytvoření pozitivního vztahu k předmětu, seznámení žáka s některými typickými jevy života v cizojazyčných zemích
- postupnému osvojování základních komunikačních prostředků
- rozvoji všech řečových dovedností – produktivních i receptivních
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozšíření celkového kulturního obzoru a rozvíjení učebních strategií jednotlivých žáků
- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství

5.4.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - vyslovuje a čte správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	Žák: - rozlišuje jednotlivá známá slova, jednoduché věty - zvládá větný rytmus, výslovnost, ráz	<u>Zvuková stránka jazyka</u> - zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - rytmické členění výpovědi na úrovni slabiky, mluvního taktu - abeceda, hláskování	
- rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova, rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje - rozumím jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	- rozumí pozdravu, oslovení, některým pokynům potřebným pro práci v hodině - vyjádří souhlas a nesouhlas - reaguje na poslech - rozumí krátkému písemnému sdělení na probrané téma	- základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - pozdravy, poděkování, oslovení, omluva - vyjádření žádosti – slovesa ETRE a AVOIR - větný zápor - zájmena osobní - rozkazovací způsob některých sloves	
- pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzaci na již známé téma s dostatkem času pro porozumění, sestaví gramaticky správně jednoduché písemné sdělení, krátký text	- jednoduše a přirozeně reaguje v nejběžnějších každodenních situacích přiměřeně své úrovni - popřeje k narozeninám - napíše jednoduché blahopřání - představí se, krátce o sobě pohovoří	- věta oznamovací, tázací - tvoření otázky - stavba francouzské věty, zdůrazňovací konstrukce, inverze - pořádek slov ve větě - rod a číslo podstatných jmen	

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	- zazpívá píseň	- rod a číslo přídavných jmen - shoda a postavení přídavných jmen v přívlastku - užití členu – určitý, neurčitý - přítomný čas slovesný některých sloves - zvratná slovesa - <u>zájmena</u> - osobní (přízvučná, nepřízvučná) - přívlastňovací - názvy států a národností - předložky u názvů států	zeměpis
- užívá abecední slovník (překládový) - vyhledá si v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří jednoduchou odpověď na otázku - čte nahlas foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu - reprodukuje ústně obsah přiměřeně obtížného textu	- chápe vztahy mezi fonémy a grafémy - osvojí si pravopisné návyky, funkční užívání pravopisných znamének - správně dělí slova na slabiky	<u>Člen</u> - člen určitý, neurčitý - stahování členu s předložkou A,DE <u>Slovesa</u> - slovesa pravidelná i nepravidelná - infinitiv - přítomný čas <u>Zájmena</u> - tázací - ukazovací <u>Číslovky</u> - základní 0-1000 - základní početní úlohy - datum, letopočet <u>Částice</u>	český jazyk

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
		<u>Slovní zásoba z probíraných témat</u> - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem <u>Tematické okruhy</u> - rodina - sociální kontakt - počasí - Francie, státy Evropy - volný čas - příroda, počasí	občanská výchova matematika tělesná výchova

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - vyslovuje a čte správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby	Žák: - rozlišuje jednotlivá známá slova, jednoduché věty	<u>Zvuková stránka jazyka</u> - zvuková a grafická stránka jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - rytmičné členění výpovědi na úrovni slabiky, mluvního taktu, věty i nadvětných celků - výslovnost (nosové a ústní samohlásky, otevřené a zavřené samohlásky) - abeceda, hláskování - intonace - vázání – některé druhy	
- rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	- rozumí pozdravu, oslovení, některým pokynům potřebným pro práci v hodině - vyjádří souhlas a nesouhlas - reaguje na poslech - rozumí krátkému písemnému sdělení	- pozdravy, poděkování, oslovení, omluva - vyjádření žádosti - větný zápor - zájmena osobní - rozkazovací způsob některých sloves	
- pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzaci s dostatkem času pro porozumění, sestaví gramaticky správně jednoduché písemné sdělení, krátký text - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	- jednoduše a přirozeně reaguje v nejběžnějších každodenních situacích přiměřeně své úrovni - popřeje k narozeninám - napíše jednoduché blahopřání - představí se, krátce o sobě pohovoří - zazpívá píseň	- věta oznamovací, tázací - tvoření otázky - stavba francouzské věty, zdůrazňovací konstrukce, inverze - pořádek slov ve větě - vztahy mezi větami, osvojování spojek	

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
		- rod a číslo podstatných jmen - rod a číslo přídavných jmen - shoda a postavení přídavných jmen v přívlastku - užití členu – určitý, neurčitý - přítomný čas slovesný - zvrtná slovesa - <u>zájmena</u> - osobní (přízvučná, nepřízvučná) - přivlastňovací - názvy států a národností - předložky u názvů států	zeměpis
- užívá abecední slovník (překladový) - vyhledá si v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku - čte nahlas foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu - reprodukuje písemně i ústně obsah přiměřeně obtížného textu	- chápe vztahy mezi fonémy a grafémy - osvojí si pravopisné návyky, funkční užívání pravopisných znamének - správně dělí slova na slabiky - správně užívá velká písmena a zkratková slova	<u>Člen</u> - člen určitý, neurčitý - vynechání členu - stahování členu s předložkou A,DE <u>Slovesa</u> - slovesa pravidelná i nepravidelná - slovesa se změnou kmenové hlásky - zvrtná slovesa - infinitiv - přítomný čas <u>Zájmena</u> - tázací - ukazovací <u>Číslovky</u> - základní 0-1000 - základní početní úlohy	český jazyk

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
		- datum, letopočet <u>Částice</u> <u>Slovní zásoba z probíraných témat</u> - žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem <u>Tematické okruhy</u> - škola - volný čas - sport - obec - zvířata - dny v týdnu, hodiny	občanská výchova matematika tělesná výchova

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - používá dvojjazyčný slovník - čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu - sestaví gramaticky a formálně krátký text a odpověď na sdělení - sdělí ústně i písemně jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samého, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá ústně i písemně na jednoduché otázky týkající se jeho samého, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	Žák: - je schopen se orientovat a vyhledat potřebnou informaci v dvojjazyčném slovníku, aktivně si doplňuje již získanou slovní zásobu z probíraných tematických okruhů	Žák: - ovládá základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Práce s textem, který odpovídá jazykové úrovni žáka	
- obměňuje krátké texty se zachováním smyslu - vyžádá si a sám i poskytne jednoduchou informaci - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenního tématu - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	- vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku, resp. otázku na jednotlivé informace obsažené v textu - hovoří o různých aktivitách a tvoří správně jednoduché věty při použití vhodných slovesných časů	<u>Slovesa</u> - nepravidelná slovesa - zvláštnosti v časování sloves na –ER - zvratná slovesa - présent de l'indicatif – přítomný čas - passé composé – minulý čas složený - futur simple – budoucí čas jednoduchý - futur proche – blízká budoucnost <u>Slovesné opisy</u> - aller + inf. - faire + inf. - pour + inf.	český jazyk

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
		<u>Zájmena</u> - osobní zájmena nesamostatná v předmětu přímém i nepřímém <u>Číslovky</u> - řadové <u>Zápor</u> - vytýkáci konstrukce „ne....que“	
- rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální podporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci - odvodí pravděpodobný význam nových neznámých slov z kontextu	- popíše svůj obvyklý den, jeho jednotlivé části - pohovoří jednoduše o nemoci, vyjádří své pocity - vysvětlí, čím se zabývá se svým volném čase, pohovoří o svých zájmech - domluví se s kamarády, co budou dělat, kdy a kde se sejdou - zeptá se na cestu, sám požadovanou informaci také poskytne - popíše jednoduchým způsobem počasí	- žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem <u>Tematické okruhy</u> - rodina, domov - bydlení - volný čas - sport - město, dopravní prostředky - Paříž - zdraví, lidské tělo - média – tisk, televize, rádio - kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce)	občanská výchova zeměpis, dějepis

5.5 Španělský jazyk

5.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Cílem výuky je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, které jsou předpokladem pro úspěšnou komunikaci žáků v cizojazyčném prostředí. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. Pomáhá snižovat jazykové bariéry, umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života v jiných zemích. Obsah předmětu vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Výuka cizího jazyka vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

5.5.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět se vyučuje jako další cizí jazyk. Vzdělávání v dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky). V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

Od školního roku 2012/13 začíná výuka španělského jazyka v sekundě a má časovou dotaci dvě hodiny týdně (sekunda, tercie) a tři hodiny týdně (kvarta).

Výuka probíhá cyklickým způsobem s ohledem na věk žáků. V používaných formách a metodách je preferováno kooperativní vyučování. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních a skupinových činnostech.

Pro část výuky je používána specializovaná učebna vybavená počítači.

5.5.3 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou zařazována průběžně po celou dobu studia předmětu španělský jazyk.

Osobnostní a sociální výchova je v předmětu realizována především prací ve skupinách, při níž se žáci učí vzájemné toleranci, komunikaci a kooperaci.

Multikulturní výchova je v předmětu realizována především při práci na projektech, kdy žáci poznávají vzájemné vztahy mezi příslušníky různých národů a etnických skupin, dozvídají se fakta z historie různých národů, hledají podobnosti a odlišnosti.

Žák je veden k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

5.5.4 Výchové a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- získávání praktických dovedností a vytvoření předpokladů pro mezikulturní komunikaci

- probuzení zájmu o cizí jazyk, vytvoření pozitivního vztahu k předmětu, seznámení žáka s některými typickými jevy života v cizojazyčných zemích
- postupnému osvojování základních komunikačních prostředků
- rozvoji všech řečových dovedností – produktivních i receptivních
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozšíření celkového kulturního obzoru a rozvíjení učebních strategií jednotlivých žáků
- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství

5.5.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák : - vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby. - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně. RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák: - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí - určí základní obsah textu u již probraných témat	Žák - rozlišuje jednotlivá známá slova, jednoduché věty - čte srozumitelně se správnou artikulací krátké dialogy a texty - rozumí jednoduchému dialogu a krátkému sdělení informativního charakteru, který se týká nejběžnějších každodenních situací - vyhledává základní informace v textu a odpovědi na jednoduché otázky - orientuje se ve dvojjazýčném slovníku - rozlišuje výslovnost českých a španělských hlásek	JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE Fonetika - fonetické znaky - základní výslovnostní návyky Pravopis - interpunkce - pravidla u běžných slov - běžně používané litografické znaky Lexikologie - slovní zásoba probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem - ustálená slovní spojení - základní lexikologické jednotky	

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák - logicky a jasně formuluje velmi krátký písemný projev, formální i neformální text na známé téma - jednoduše popíše svou rodinu a rodinné vztahy	Žák - pozdraví a představí se - omluví se, poděkuje - používá nejběžnější zdvořilostní fráze - jednoduše popíše odkud pochází, pohovoří o své rodině, přátelích a zaměstnání - je schopen si španělsky vyžádat nebo podat informace o sobě, věcech a lidech, kteří jej obklopují - popíše jednoduše třídu a její vybavení - jednoduše popíše své každodenní aktivity - reprodukuje volně i pomocí otázek obsah jednoduchého psaného textu - napíše jednoduchý text	KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ Postoj, názor, stanovisko - souhlas, nesouhlas - prosba, odmítnutí Emoce - libost, nelibost - sympatie Morální postoje - omluva, lítost Kratší písemný projev - pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání Čtený a slyšený text - jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty Samostatný ústní projev - popis, vyprávění, reprodukce kratšího textu - základní otázky Interakce - neformální rozhovor - korespondence Informace z médií - internet, audionahrávky	občanská výchova zeměpis občanská výchova

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
		TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE - rodina - škola - domov - volný čas - důležité zeměpisné údaje - příroda, počasí	

TERCIE			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák - vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	Žák - rozlišuje jednotlivá známá slova, jednoduché věty - čte srozumitelně se správnou artikulací krátké dialogy a texty - rozumí jednoduchému dialogu a krátkému sdělení informativního charakteru, který se týká nejběžnějších každodenních situací - vyhledává základní informace v textu a odpovídi na jednoduché otázky - orientuje se ve dvojjazyčném slovníku - rozlišuje výslovnost českých a španělských hlásek	JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE Fonetika - zvuková a grafická podoba jazyka- fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Pravopis - interpunkce - pravidla u běžných slov - běžně používané litografické znaky - konvence používané ve slovníku k prezentaci	český jazyk

TERCIE			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák - srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžné téma - logicky a jasně formuluje krátký písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - jednoduše popíše své okolí, své zájmy - jednoduše popíše svou rodinu a rodinné vztahy - využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na běžné téma - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Žák - pozdraví a představí se - omluví se, poděkuje - používá nejběžnější zdvořilostní fráze - jednoduše popíše odkud pochází, pohovoří o své rodině, přátelích a zaměstnání - je schopen si španělsky vyžádat nebo podat informace o sobě, věcech a lidech, kteří jej obklopují - je schopen uspět v jednoduchém telefonickém rozhovoru - zeptá se jednoduše na cestu - popíše jednoduše třídu a její vybavení - jednoduše popíše své každodenní aktivity - jednoduše popíše své volnočasové aktivity	výslovnosti Lexikologie - ustálená slovní spojení - základní lexikologické jednotky KOMUNIKATIVNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ Postoj, názor, stanovisko - souhlas, nesouhlas - prosba, odmítnutí - zákaz, příkaz Emoce - libost, nelibost - zájem, nezájem - sympatie Morální postoje - omluva, lítost Kratší písemný projev - pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání, odpověď,	

TERCIE			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- reprodukuje volně i pomocí otázek obsah jednoduchého psaného textu - napíše jednoduchý text - osobní dopis, žádost o informace	osobní dopis Čtený a slyšený text - jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty Samostatný ústní projev - popis, vyprávění, reprodukce kratšího textu - základní otázky Interakce - neformální rozhovor - korespondence Informace z médií - internet, audionahrávky TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE Oblast veřejná - formuláře - oznámení, letáky - běžné události Oblast pracovní	český jazyk občanská výchova

Španělský jazyk - učební osnovy vyučovacího předmětu

TERCIE			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
		- zaměstnání, běžné profese Oblast vzdělávací - dvojjazyčné slovníky - texty na obrazovce počítače Oblast osobní - rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní - škola - osobní vzkazy Oblast osobnostní - koníčky, volnočasové aktivity Oblast společenská - kultura	

KVARTA			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
RECEPTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák - rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického, ne příliš obtížného, ústního i psaného textu na běžné známé téma - identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace - rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje citová zabarvení promluvy - odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu - využívá dvojjazyčného slovníku při čtení nekomplikovaných faktografických textů	Žák - orientuje se v jednodušším textu, který se týká běžných témat - vyhledá v textu nejdůležitější informace - vystihne hlavní smysl krátkých, jasně formulovaných sdělení - pochopí téma jednoduchých až středně složitých textů - zorientuje se v jednodušším rozhovoru na jednoduchá běžná témata - určí postoje jednotlivých mluvčích - odliší různé druhy komunikace - běžně pracuje s dvojjazyčným slovníkem - aktivně si doplňuje již získanou slovní zásobu z probíraných tematických okruhů - vyhledá správný význam i gramatický tvar	JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE Fonetika - slovní přízvuk - tónový průběh slova - intonace - rytmus Pravopis - konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti - zkratky Gramatika - základní gramatické struktury typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) Lexikologie - ustálená slovní spojení - předložky	český jazyk

KVARTA			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Žák - sdělí ústně i písemně jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá ústně i písemně na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky sám pokládá - formuluje svůj názor ne jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně - logicky a jasně strukturuje kratší písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma - sestaví ústně i písemně souvislý	Žák - odvodí význam některých neznámých slov či slovních spojení - souvisle hovoří o tématech, která se týkají jeho samotného, jeho rodiny, přátel nebo nejbližšího okolí - jednoduchým způsobem vyjádří vlastní názor (souhlas, nesouhlas, potřeby, přání, vůli...) - používá základní vztahy mezi větami - pomocí nejzákladnějších výrazů vypráví o minulých událostech - vybere hlavní myšlenky z jednoduššího mluveného i psaného textu - volně reprodukuje jednoduché sdělení - napíše stručný text - pronáší jednoduchá sdělení	KOMUNIKAČNÍ FUNKCE JAZYKA A TYPY TEXTŮ Postoj, názor, stanovisko - svolení, odmítnutí, nutnost, potřeba, nemožnost Emoce - radost, zklamání, vděčnost, strach Morální postoje - omluva, pochvala, přiznání Kratší písemný projev - osobní dopis, jednoduchý formální dopis, pozvání Delší písemný projev - stručný popis, stručný životopis - stručný popis každodenních dějů Čtený či slyšený text - jazykově nekomplikované a logicky strukturované texty, texty informační Samostatný ústní projev - popis, srovnání, reprodukce kratšího textu Interakce - neformální rozhovor,	

KVARTA			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek - jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související - shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace - využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na běžné téma	k probíraným tématům - vhodně formuluje věty k popisu běžných denních událostí - pohovoří jednoduše o každodenním životě, o kultuře, o životě ve městě i na venkově - s použitím základní slovní zásoby popíše a porovná jednotlivé předměty - s použitím jednoduchých výrazových prostředků se domluví v obchodě, v restauraci, na nádraží	korespondence, diskuze Informace z médií - tisk, telefon, audionahrávky, videonahrávky TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE Oblast veřejná - služby, obchody, restaurace, nákupní střediska, trhy, veřejná doprava, restaurace, jídelničky, hotely - nákup a prodej, orientační značení Oblast vzdělávací - škola, učebny, školní prostory, vybavení školy, diskuze, výuka Oblast osobní - život na venkově a ve městě - záliby, zájmy, volný čas - společenský život - cestování Oblast osobnostní - názory a postoje k blízkému okolí Oblast společenská - příroda, kultura, životní prostředí, sport	občanská výchova zeměpis

5.6 Matematika

5.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Při výuce je kladen důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

5.6.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět matematika na nižším stupni gymnázia navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět matematika na 1. stupni ZŠ. V primě je matematika vyučována 5 hodin týdně, v sekundě, tercii a kvartě po 4 hodinách týdně. Předmět je v primě posílen jednou disponibilní hodinou. Děti do primy přicházejí z různých základních škol a je třeba určité doby na zopakování, doplnění a sjednocení učiva již probraného, než začne být probíráno zcela nové učivo.

Výuka matematiky probíhá v kmenových učebnách. Příležitostně využíváme prezentační techniku.

Metody práce jsou zaměřené především na samostatnou práci, práci ve skupinách, kde si žáci navzájem pomáhají, na řešení problémů, sebekontrolu, počtářské a logické soutěže (Matematico, Sudoku), důraz je kladen na činnostní charakter učení. Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky.

5.6.3 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova je zastoupena tematickými okruhy Rozvoj schopností poznávání, Kooperace a kompetice a Kreativita.

Například:

- **žáci**
 - vymýšlí různé slovní hříčky pro zapamatování pojmů a vztahů
 - v rámci opakovacích hodin si vyzkouší, jestli efektivněji pracují s učitelem, samostatně, nebo ve skupině
 - ve skupině se navzájem učí
- **učitel**
 - používá interaktivní výklad, problémové a výzkumné metody
 - pomáhá rozvíjet kreativní schopnosti žáků například při řešení zajímavých geometrických úloh, při řešení netradičních úloh, při vymýšlení rébusů a slovních úloh

5.6.4 Výchovné a vzdělávací strategie, směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Při výuce budeme:

- podporovat u žáků rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení, zejména zařazováním vhodných problémových úkolů, logických úloh, matematických hádanek, rébusů apod.
- vytvářet u žáků zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe
- vést žáky k stručnému vyjadřování využívajícímu matematického jazyka včetně matematické symboliky

Kompetence k řešení problému

Při výuce budeme:

- nabízet žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- vést žáky k poznatku, že problém má různé varianty řešení; učit žáky nalézat a objevovat různé varianty řešení úloh
- vést žáky k tomu, aby uměli známé a osvědčené postupy řešení aplikovat při řešení obdobných nebo nových úkolů a problémů
- vést žáky k provádění rozboru úkolu (problému), tvorbě plánu jeho řešení, odhadu výsledku, volbě správného postupu k vyřešení problému a k vyhodnocení správnosti výsledku vzhledem k zadání
- vytvářet u žáků dovednost vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a umět své hypotézy ověřit nebo vyvrátit pomocí příkladů a protipříkladů

Kompetence komunikativní

Při výuce budeme:

- vést žáky k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů v logickém sledu
- nabízet žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- vést žáka k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně matematické symboliky, učit žáky porozumět a orientovat se v různých grafech, tabulkách, diagramech apod.

Kompetence pracovní

Při výuce budeme:

- nabízet žákům činnosti (modelování a výroba různých šablon a těles), ve kterých se mimo jiné budou učit zvládat základní pracovní činnosti

5.6.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Žák: - čte a zapisuje přirozená čísla - zapíše rozvinutý zápis čísla	<u>Číslo a číslice</u> číslo a číslice zkrácený a rozvinutý zápis čísla	Jedná se o opakování ZŠ
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvarů a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	- zapíše množinu výčtem prvků - umí zapsat průnik a sjednocení množin - uvědoměle používá pojem podmnožina a element	<u>Množiny</u> zápis množiny výčtem prvků, prázdná, konečná a nekonečná množina, prvek, být elementem, být podmnožinou, průnik, sjednocení	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
- provádí početní operace v oboru celých čísel a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	- znázorní přirozené číslo na číselné ose - provádí číselné operace v oboru přirozených čísel a aplikuje je v reálné situaci - zaokrouhluje a provádí odhady	<u>Přirozená čísla</u> číselná osa, sčítanec, součet komutativita, asociativita sčítání menšenec, menšitel, rozdíl, činitel, součin komutativita, asociativita násobení, distributivnost dělenec, dělitel, podíl zaokrouhlování a odhad výsledku	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
- provádí početní operace v oboru celých čísel a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření	- provádí číselné operace v oboru desetinných čísel a aplikuje je v reálné situaci (násobí a dělí pouze jednociferným číslem, 10, 100)	<u>Desetinná čísla</u> celá, necelá část, desetinná čárka znázorňování na číselné ose, porovnávání sčítání, odčítání, násobení a dělení jednociferným přirozeným číslem,	

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)		10, 100	
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- vypočítá hodnotu jednoduchého číselného výrazu v oboru přirozených a kladných desetinných čísel	<u>Číselné výrazy</u> pojem číselný výraz, hodnota výrazu přednost operací a závorek	
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- řeší nejjednodušší rovnice intuitivně obráceným postupem operací	<u>Rovnice</u> pojem rovnost a rovnice, neznámá, kořen, co znamená řešit rovnici.	Pozor! Neznají ještě počítání s celými čísly.
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací	- naučí se, že při řešení slovních úloh musí udělat: zápis zadání, rozbor (náčrtek), řešení, odhad, zkoušku, odpověď	<u>Slovní úlohy</u> zápis zadání, rozbor (náčrtek), řešení, odhad, zkouška, odpověď	

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- narýsuje a označí: bod, přímku, úsečku, polopřímku	<u>Bod</u> , <u>přímka</u> , <u>úsečka</u> , <u>polopřímka</u> množinová interpretace těchto rovinných útvarů	Jedná se o opakování ZŠ
- určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	- narýsuje a označí úhel - změří velikost úhlu úhloměrem - rozliší pravý, přímý, nulový, plný, ostrý, tupý, nekonvexní úhel - narýsuje osu úhlu a úhel o velikosti 60° - sčítá a odčítá úhly, určí násobek úhlu (s využitím převodů stupňů a minut) - vypočítá úhel s využitím vlastností dvojic úhlů a součtu úhlů v trojúhelníku	<u>Úhel</u> - vrchol, ramena, vnitřní body, označení řecká abeceda porovnání dvou úhlů, měření, stupeň, minuta, vteřina pravý, přímý, nulový, plný, ostrý, tupý, nekonvexní osa úhlu a úhel o velikosti 60°	OSV - Kreativita
- načrtne a sestrojí rovinné útvary	- sestrojí rovnoběžku a kolmici k dané přímce vedené daným bodem	<u>Dvojice přímek</u> rovnoběžky, různoběžky, totožné přímky, kolmice	
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- pozná v obrázku vrcholové, souhlasné, střídavé úhly a ví, že jsou shodné - pozná vedlejší úhly a ví, že součet jejich velikostí je 180°	<u>Dvojice úhlů</u> vedlejší, vrcholové, souhlasné, střídavé	
- načrtne a sestrojí rovinné útvary	- narýsuje a označí kružnici	<u>Kružnice</u> , <u>kruh</u> půlkružnice, čtvrtkružnice, (množinově)	
- načrtne a sestrojí rovinné útvary - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- narýsuje a označí trojúhelník, čtyřúhelník - rozliší v obrázku: trojúhelník ostroúhlý, pravoúhlý, tupoúhlý, rovnostranný,	<u>Polorovina</u> , <u>trojúhelník</u> , <u>čtyřúhelník</u> trojúhelník ostroúhlý, pravoúhlý,	

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	různostranný, rovnoramenný - z trojúhelníkové nerovnosti pozná, zda lze trojúhelník sestrojit či nikoliv	tupoúhlý rovnostranný, různoustranný, rovnoramenný	
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- pozná v prostoru rovnoběžné a různoběžné přímky a roviny, (mimoběžné přímky)	<u>Přímky v prostoru</u> rovina, prostor, vzájemná poloha přímek a rovin v prostoru	
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- rozezná a pojmenuje jednoduchá tělesa	<u>Tělesa</u> krychle, kvádr, hranol, válec, koule, kužel, jehlan	

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- pozná shodné útvary tak, že při přemístění se kryjí (útvary pozoruje i v reálném životě)	<u>Shodnost v rovině</u> útvary přímo a nepřímo shodné zápis pomocí symbolu $\cong$ rozlišení shodných a totožných útvarů shodnost přímk, polopřímek, úseček, čtverců, kružnic	
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	- pozná osově souměrný útvar, nalezne osu souměrnosti (útvary pozoruje i v reálném životě)	<u>Osově souměrný útvar</u> počet os souměrnosti jednoduchých rovinných útvarů	
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	- sestrojí obraz bodu v osově souměrnosti - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti	<u>Osová souměrnost</u> vzor, obraz, souměrně sdružené útvary, samodružný bod, obraz bodu, úsečky, přímky, polopřímky, úhlu, čtverce, kružnice, čtyřúhelníku... (včetně zápisu) samodružný útvar	Fy optika – zobrazení zrcadlem
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	- pozná středově shodný útvar, nalezne střed souměrnosti (útvary pozoruje i v reálném životě)	<u>Středově souměrný útvar</u>	
- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	- sestrojí obraz bodu ve středové souměrnosti - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti	<u>Středová souměrnost</u> vzor, obraz, souměrně sdružené útvary, samodružný bod, obraz bodu, úsečky, přímky, polopřímky, úhlu, čtverce, kružnice, čtyřúhelníku, ... (včetně zápisu) Samodružný útvar	OSV - Kreativita

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- nalezne všechny dělitele daného čísla - vypočítá násobky daného čísla	<u>Násobek, dělitel</u> číslo je dělitelné, dělí nalezení všech dělitelů daného čísla, samozřejmí dělitelé dělitelnost součtu, rozdílu, součinu	
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- s pomocí znaků dělitelnosti určí, zda je dané číslo dělitelné 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10	<u>Znaky dělitelnosti</u> dělitelnost 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 25, 50, 100	
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- rozliší prvočíslo od čísla složeného - rozloží číslo na prvočinitele	<u>Prvočísla a čísla složená</u> prvočíslo, číslo složené a 1 Eratosthenovo síto rozklad čísla na prvočinitele	
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- nalezne pro daná 2 až 3 čísla společného a největšího společného dělitele - rozliší čísla soudělná a nesoudělná	<u>Společný dělitel</u> největší společný dělitel čísla soudělná a nesoudělná	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- nalezne pro daná 2 až 3 čísla společný a nejmenší společný násobek	<u>Společný násobek</u> nejmenší společný násobek	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel (rozvíjení logického myšlení) - vytvoří slovní úlohu na využití dělitelnosti	<u>Slovní úlohy</u> na nalezení společného dělitele, největšího společného dělitele, společného násobku, nejmenšího společného násobku	

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	- čte desetinná čísla a umí je zapsat podle diktátu - znázorní desetinné číslo na číselné ose - porovná dvě desetinná čísla	<u>Desetinná čísla</u> celá, necelá část, desetinná čárka, čtení desetinných čísel znázorňování na číselné ose, porovnávání desetinná čísla na kalkulátoru převod jednoduchého zlomku na desetinné číslo	OSV - Kreativita
- provádí početní operace v oboru celých čísel a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- provádí číselné operace v oboru desetinných čísel a aplikuje je v reálné situaci - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, kontroluje si výsledek na kalkulátoru	<u>Operace s desetinnými čísly</u> sčítání, odčítání, násobení a dělení zaokrouhlování a odhad výsledku seznámení s desetinnými čísly na kalkulátoru	
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	- správně převádí jednotky času, hmotnosti, délky, plochy, objemu	<u>Jednotky</u> převody jednotek času, hmotnosti, délky, plochy, objemu	Fy - Měření veličin
- provádí početní operace v oboru celých čísel a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- umí nalézt k celému číslu číslo opačné	<u>Celá čísla</u> celá, kladná, záporná čísla a 0 opačné číslo	
- provádí početní operace v oboru celých čísel a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- provádí početní operace v oboru celých čísel	<u>Operace s celými čísly</u> pravidla pro sčítání, odčítání, násobení a dělení celých čísel	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
- matematizuje jednoduché reálné	- vypočítá hodnotu jednoduchého	<u>Číselné výrazy</u>	

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	číselného výrazu v oboru celých čísel - vytvoří matematický model konkrétní situace v oboru celých a racionálních čísel	úprava číselných výrazů aritmetický průměr	Fy – průměrné hodnoty
- provádí početní operace v oboru celých čísel a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- znázorní celé číslo na číselné ose - zakreslí bod do soustavy souřadnic	<u>Číselná osa a soustava souřadnic</u> znázornění celých čísel na číselné ose	Fy - teploměr

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Žák: - dopočítá vnitřní či vnější úhly v trojúhelníku	<u>Trojúhelník</u> vnitřní a vnější úhly v trojúhelníku	
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - načrtne a sestojí rovinné útvary - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvarů a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	- užívá věty o shodnosti trojúhelníků k argumentaci o počtu řešení konstrukce trojúhelníku nebo k argumentaci o shodnosti trojúhelníků	shodnost trojúhelníků - věta sss, sus, usu, Ssu konstrukce trojúhelníků (konstrukční úloha má tyto části: zadání, rozbor (náčrtek), zápis konstrukce, vlastní konstrukce, zkouška, diskuse o počtu řešení)	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- při řešení jednoduchých úloh používá základní vlastnosti objektů v trojúhelníku, umí je narýsovat a symbolicky označit	střední příčky těžnice a těžiště kružnice opsaná a vepsaná výšky	Fy – těžiště tělesa

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- zapíše zlomek - rozšíří, zkrátí zlomek - porovná zlomky a znázorní je na číselné ose - k danému zlomku nebo číslu napíše číslo převrácené	<u>Zlomky</u> velikost zlomku rozšiřování a krácení zlomků porovnávání zlomků záporné zlomky	Navazuje na učivo o dělitelnosti
- provádí početní operace v oboru celých čísel a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- sčítá a odčítá zlomky - násobí a dělí zlomky - řeší složené zlomky	sčítání zlomků odčítání zlomků násobení zlomků dělení zlomků složené zlomky racionální čísla	Navazuje na počítání s desetinnými čísly
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- řeší rovnice se zlomky	rovnice se zlomky, nebo rovnice, kde je výsledkem zlomek	Navazuje na učivo o rovnicích
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	- převede zlomek na smíšené číslo - převede zlomek na desetinné číslo nebo desetinné číslo s periodou - převede desetinné číslo na zlomek - převede smíšené číslo na zlomek	smíšené číslo desetinné zlomky	
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- řeší slovní úlohy s využitím zlomků	slovní úlohy	

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	- umí zapsat část celku pomocí procenta - dovede vypočítat počet procent, procentovou část, základ - počítá s promile	<u>Procenta</u> určování procentové části určování základu určování počtu procent promile	
- řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	- řeší slovní úlohy na procenta, ověří správnost výsledku - řeší slovní úlohy týkající se úrokování	různé úlohy s procenty úrok	
- určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	- zakreslí body v pravoúhlé soustavě souřadnic - přímou úměrnost vyjádří vzorcem, tabulkou, grafem, určí koeficient - nepřímou úměrnost vyjádří vzorcem, tabulkou, grafem, určí koeficient	<u>Poměr a úměra</u> Pravoúhlá soustava souřadnic Přímá a nepřímá úměrnost	
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů	- porovnáním délky v plánu nebo mapě a skutečné délky dokáže určí měřítko - ze znalosti měřítka a skutečné vzdálenosti určí vzdálenost na mapě - ze znalosti vzdálenosti na mapě a měřítka určí skutečnou vzdálenost	Měřítka plánů a mapy Slovní úlohy	Navazuje na učivo zeměpisu
- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	- ve slovní úloze pozná, zda jde o přímou či nepřímou úměrnost - správně sestaví příslušnou rovnici - rovnici vyřeší - zhodnotí správnost a reálnost výsledku	Trojčlenka Slovní úlohy	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - načrtne a sestrojí rovinné útvary - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	- pozná čtyřúhelník, dokáže čtyřúhelníky třídít a u základních typů zná jejich vlastnosti - dokáže načrtnout, zapsat postup a narýsovat útvar s příslušnými vlastnostmi	<u>Čtyřúhelníky</u> obecný čtyřúhelník lichoběžník rovnoběžník konstrukční úlohy	Navazuje na učivo trojúhelníky
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- vypočítá a odhaduje obvody a obsahy čtverce, obdélníku, rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníků (k odhadu používá čtvercové síť)	obsahy a obvody čtyřúhelníků a trojúhelníků	
- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	- uvede, kde se s hranoly, kvádry a krychlemi setkává v praxi - pozná tato tělesa a popíše vlastnosti těchto těles - používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka	<u>Tělesa</u> hranol, kvádr, krychle	OSV- Kreativita
- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	- dodržuje zásady zobrazení ve volném rovnoběžném promítání - ve volném rovnoběžném promítání zobrazí kvádr, krychli, pravidelný trojboký a pravidelný šestiboký hranol - pracuje s půdorysem a nárysem mnohostěnů - pozná podobu trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině a popíše jeho vlastnosti	zobrazení hranolu	

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- načrtne a sestrojí síť základních těles	- načrtne síť hranolu, k příslušným úsečkám zapíše správně zadané délky - narýsuje síť hranolu, dokáže takto vyrobit model tělesa - objasní pojmy: síť, plášť a podstava tělesa	síť hranolu	OSV- Kreativita
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- vypočítá objem a povrch kvádra, krychle, pravidelného trojbokého a šestibokého hranolu - vypočítá objem a povrch hranolu - při řešení úloh využívá metrické a polohové vlastnosti v mnohostěnech	objem hranolu povrch hranolu	
- provádí početní operace v oboru celých čísel a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	- vypočítá druhou mocninu jako násobek dvou stejných čísel - určí z paměti druhou mocninu celých čísel do dvaceti - dokáže z paměti určovat druhou mocninu čísel 10, 100 atd., 0,1, 0,01 atd. - určí druhou mocninu s pomocí kalkulátoru - správně provádí nutná zaokrouhlení - s pomocí kalkulátoru určí druhou odmocninu - určí z paměti druhou odmocninu u sudých mocnin čísla 10 - umocní a odmocní zlomek - částečně odmocní vhodné číslo - umí zapsat a vypočítat některé vyšší přirozené mocniny, zejména třetí	<u>Mocniny</u> druhá mocnina druhá odmocnina mocniny s přirozeným mocnitelem	Navazuje na učivo o dělitelnosti

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	- narýsuje pravoúhlý trojúhelník daných rozměrů - zapíše správný tvar Pythagorovy věty pro výpočet přepony a odvěsny, dopočítá délku přepony nebo odvěsny pravoúhlého trojúhelníku - podle délek stran rozhodne, zda jde o pravoúhlý trojúhelník či nikoli - aplikuje Pythagorovu větu při řešení jednoduchých slovních úloh	Pythagorova věta slovní úlohy	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (Školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Žák: - chápe, co představuje zápis rovnice - umí udělat zkoušku a zapsat množinu kořenů	<u>Rovnost a rovnice</u> pojem rovnost platná a neplatná lineární rovnice, neznámá, kořen, řešení rovnice zkouška, zápis množiny kořenů	
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- řeší rovnice ekvivalentními úpravami a uvědomuje si, že k výsledku lze dospět různými způsoby, zdůvodňuje své řešení	ekvivalentní úpravy rovnic složitější rovnice se závorkami a číselnými zlomky	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- vyjádří neznámou ze vzorce	výpočet neznámé ze vzorce	Fy – řešení úloh
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- matematizuje a řeší reálnou situaci pomocí rovnice odhaduje výsledek	<u>Slovní úlohy na rovnice</u> zápis zadání, rozbor (náčrtek), řešení, odhad, zkouška, odpověď	
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů - vyjádří funkční stav tabulkou, rovnicí, grafem	- řeší úlohy o pohybu pomocí rovnice - pracuje s časovou osou	úlohy o pohybu	Fy – úlohy o pohybu DV
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- určí jestli nerovnost je platná nebo neplatná	<u>Nerovnosti</u> platná a neplatná nerovnost, ostrá a neostrá nerovnost	

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (Školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- umí přejít od zápisu intervalu, k nerovnicím a ke znázornění čísel na číselné ose	<u>Intervaly</u> Uzavřený, otevřený, polouzavřený interval Krajní a vnitřní body intervalu	
- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- řeší nerovnice ekvivalentními úpravami	<u>Nerovnice</u> ekvivalentní úpravy nerovnic složitější nerovnice se závorkami a číselnými zlomky	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - načrtne a sestrojí rovinné útvary	- rozliší kruh a kružnici, narýsuje je a označí - ovládá pojmy: střed, poloměr, průměr	<u>Kruh, kružnice</u> množinová definice kruhu, kružnice, vnitřní a vnější oblasti kružnice střed, poloměr, průměr, vnitřní bod kruhu a bod hranice	
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- popíše vzájemnou polohu přímky a kružnice (kruhu) - vypočítá délku tětiny - sestrojí tečnu vedenou bodem kružnice	vzájemná poloha kružnice (kruhu) a přímky v rovině: sečna (průsečíky) tečna (bod dotyku) vnější přímka tětina, délka tětiny konstrukce tečny vedené bodem kružnice	
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	- popíše vzájemnou polohu kružnic (kruhů)	vzájemná poloha kružnic (kruhů)	OSV - Kreativita

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (Školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - načrtne a sestrojí rovinné útvary	- rozliší jednotlivé části kružnice (kruhu) a chápe tyto útvary jako modely reálných předmětů	části kružnice (kruhu) středové úhly, oblouky, výseč, úseč, mezikruží	
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvarů a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	- chápe Thaletovu kružnici jako množinu bodů, z nichž vidíme úsečku pod pravým úhlem, umí ji sestrojít a použít při řešení úloh z geometrie - sestrojí tečnu ke kružnici vedenou vnějším bodem kružnice	Thaletova kružnice tečna ke kružnici vedená vnějším bodem kružnice	
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- odhadne a vypočítá délku kružnice (oblouku) a využije toho při řešení úloh z reálného života	Ludolfovo číslo π , délka kružnice a oblouku	
- odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	- vypočítá obsah kruhu a výseče a využije toho při řešení úloh z reálného života	obsah kruhu a výseče	
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- odhadne a vypočítá povrch a objem válce a využije toho při řešení úloh z reálného života - pracuje s půdorysem a nárysem rotačních těles - při řešení úloh využívá metrické a polohové vlastnosti rotačních těles	povrch a objem válce	
- provádí početní operace v oboru celých čísel a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- chápe symbol mocniny s celým exponentem a umí ji vypočítat	<u>Mocniny</u> mocniny s celým exponentem	Opakování látky ze sekundy

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (Školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- zná pojmy popisující části mnohočlenů - vypočítá hodnotu mnohočlenu - vyjádří součet, součin a rozdíl mnohočlenů - tvoří smysluplné slovní úlohy, které lze řešit užitím proměnných	<u>Mnohočleny</u> člen, mnohočlen, koeficient členu, proměnná, hodnota mnohočlenu, opačný mnohočlen, stupeň mnohočlenu, absolutní, lineární, kvadratický člen sčítání, odčítání a násobení mnohočlenů	OSV - Kooperace a kompetice
	- dělí mnohočlen jednočlenem a provede zkoušku	dělení mnohočlenu jednočlenem, zkouška dělení mnohočlenu mnohočlenem, zkouška dělení se zbytkem, zkouška	OSV - Kooperace kompetice
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- umí aplikovat vztah $(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2$ pro umocnění mnohočlenu	umocňování mnohočlenů	OSV – Kooperace a kompetice
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- umí aplikovat vztah $a^2 - b^2 = (a+b)(a-b)$ - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	rozklad na součin: vytknutím, částečným vytknutím, použitím vztahů: $(a \pm b)^2 = a^2 \pm 2ab + b^2$ $a^2 - b^2 = (a+b)(a-b)$	OSV - Kooperace a kompetice

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (Školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- načrtne a sestrojí rovinné útvary	- užívá obratně kružítko, dvě pravítka a úhloměr při rýsování základních konstrukcí	<u>Geometrické konstrukce</u> základní konstrukce (opakování)	
- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvarů a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru	<u>Množiny bodů daných vlastnosti</u> kružnice, osa úsečky, body stejně vzdálené od přímky a od dvou přímek, osa úhlu, množiny středů kružnic, Thaletova kružnice	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvarů a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předpokládaných nebo zkoumaných situací	- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - rozebere problém a zvolí strategii řešení - srozumitelně a věcně popíše postup konstrukce - uvědomuje si, že k výsledku lze dospět různými způsoby - přesně narýsuje řešení - provádí diskusi o počtu řešení	<u>Konstrukční úlohy</u> (konstrukční úloha má tyto části: zadání, rozbor (náčrtek), zápis konstrukce, vlastní konstrukce, zkouška, diskuse o počtu řešení) konstrukce trojúhelníků konstrukce čtyřúhelníků	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (Školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; - určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Žák: - určí podmínky, kdy je výraz definován - umí krátit a rozšiřovat výraz - při sčítání a odčítání převede výrazy na společného jmenovatele - při násobení a dělení výrazů umí krátit, převrátit výraz - dosadí za proměnnou a vypočte hodnotu výrazu	<u>Lomené výrazy:</u> sčítání, odčítání, násobení a dělení	OSV - Kooperace a kompetice
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- zopakuje si úpravy rovnic se zlomky a úpravy lineárních rovnic	<u>Rovnice</u> ekvivalentní úpravy rovnic	
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav - analyzuje a řeší jednoduché problémy - modeluje konkrétní situace, v nichž využívá aparát v oboru celých a racionálních čísel	- umí určit, pro které hodnoty neznámé má a nemá rovnice smysl - určí množinu kořenů - provede zkoušku	rovnice s neznámou ve jmenovateli	OSV - Kooperace a kompetice
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- nalezne kořeny jednoduchých kvadratických rovnic v R - rozloží mnohočlen druhého stupně na součin dvojčlenů	kvadratické rovnice diskriminant	
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- řeší slovní úlohy na rovnice se všemi náležitostmi	<u>Slovní úlohy</u>	
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- řeší slovní úlohy o společné práci a o směsích se všemi náležitostmi	úlohy o společné práci úlohy o směsích	Ch: směsi Fy: teplo

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (Školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- řeší soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými metodami: srovnávací, dosazovací a sčítací	<u>Soustavy lineárních rovnic</u> se dvěma neznámými	
- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- řeší slovní úlohy vedoucí k rovnicím se dvěma neznámými se všemi náležitostmi	<u>Slovní úlohy</u> vedoucí k rovnicím se dvěma neznámými	
- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	- z grafu nebo tabulky pozná, zda se jedná o funkci určí definiční obor i obor hodnot funkce - převádí údaje mezi tabulkou, diagramem a grafem	<u>Funkce</u> funkce jako matematický pojem, definiční obor, obor hodnot, graf funkce	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
- určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti	- narýsuje graf přímé úměrnosti - sestaví tabulku přímé úměrnosti	přímá úměrnost (rostoucí, klesající, graf)	Fy: graf závislosti dráhy na čase
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat - vyjádří funkční stav tabulkou, rovnicí, grafem	- určuje a sestavuje předpis a graf funkce rostoucí, klesající a konstantní - přiřadí lineární funkci vyjádřené rovnicí graf či tabulkou a naopak - vyčte z grafu význačné hodnoty - údaje pro tabulku nebo graf vyčte z textu slovní úlohy	lineární funkce (graf konstantní funkce)	
- vyjádří funkční stav tabulkou, rovnicí, grafem	- vypočítá absolutní hodnotu čísla - znázorní na číselné ose absolutní hodnotu čísla - nakreslí grafy jednoduchých funkcí s absolutní hodnotou ($y=k x $, $k \in \mathbb{Z}$)	pojem absolutní hodnota grafy jednoduchých funkcí s absolutní hodnotou	
- vyjádří funkční stav tabulkou, rovnicí, grafem	- nakreslí graf kvadratické funkce s počátkem v soustavě souřadnic	kvadratická funkce (graf, pojem parabola)	

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (Školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- vyjádří funkční stav tabulkou, rovnicí, grafem	- podle znaménka koeficientu k nakreslí graf fce $y=k/x$ ($k \in \mathbf{Z}$) do správných kvadrantů	nepřímá úměrnost (graf, intuitivně pojem hyperbola, její větve, kvadranty)	
- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- podle hodnoty koeficientu zvětší nebo zmenší útvar v daném poměru - formuluje a použije věty o podobnosti trojúhelníků (srovná s větami o shodnosti) - graficky rozdělí úsečku v daném poměru - užije podobnost v konstrukčních úlohách	<u>Podobnost</u> podobnost útvarů (přímá, nepřímá) koeficient podobnosti, zvětšování, zmenšování útvarů věty o podobnosti užití podobností	
- určuje velikost úhlu výpočtem - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- definuje základní goniometrické funkce - hodnoty vypočte pomocí kalkulátoru nebo tabulek - aplikuje goniometrické funkce při řešení úloh o trojúhelníku i jednoduchých úloh z praxe	<u>Goniometrické funkce</u> goniometrické funkce ostrého úhlu ($\sin$, $\cos$, $\tan$, $\cot$) výpočty na kalkulátoru využití goniometrických funkcí při řešení úloh	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků - řeší úlohy na prostorovou	- pozná z obrázku nebo na modelu hranolu vzájemnou polohu přímek a rovin v prostoru - užije Pythagorovu větu v jednoduchých metrických úlohách	<u>Přímky a roviny v prostoru</u> vzájemná poloha přímek a rovin vzdálenosti a odchylky přímek a rovin	Procvičuje se Pythagorova věta – prostorová představivost na hranolech Užívá se podobnost a goniometrické funkce

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (Školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí			
- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- umí aplikovat vzorce na výpočet povrchů a objemů uvedených těles (jehlan, kužel, koule) a na jednoduché úlohy z praxe	<u>Jehlany a kužely</u> objemy a povrchy jehlanu, kužele, koule vzorce, výpočty s pomocí tabulek a kalkulatoru využití v úlohách z praxe	

5.7 Informatika

5.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

5.7.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Třída se pro účely výuky dělí na dvě skupiny, v jedné skupině je 13–18 žáků. Předmět se vyučuje výhradně v odborné učebně, kde každý žák může pracovat samostatně u jednoho počítače. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Časová dotace činí čtyři hodiny za celé období, po jedné hodině od primy do kvarty.

5.7.3 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Využíváme výpočetní techniku, aplikační i výukový software ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce. Střídáme metody práce a reflektujeme rozdíl a efektivitu výukových metod.

Necháme žáky realizovat vlastní nápady, podporujeme jejich tvořivost.

Kompetence k řešení problému

Dbáme, aby žáci postupně zdokonalovali práci s informacemi z různých zdrojů (ústních, tištěných, mediálních a digitálních), učíme je vyhledávat a třídit informace, přistupovat k nim kriticky a dále je využívat.

Vedeme žáky ke tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce, k pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů.

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k poznání úlohy informací a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií, k porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím.

Učíme je využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci.

Kompetence sociální a personální

Začleňujeme metody kooperativního učení a týmové práce. Učíme žáky účinně spolupracovat ve skupině, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu. Chceme, aby chápali potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňovali zkušenosti druhých lidí, respektovali různá hlediska a čerpali poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají.

Kompetence občanské

Vedeme žáky k respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software, k zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích.

Kompetence pracovní

Motivujeme žáky k aktivnímu zapojení do výuky (například umožněním volby tématu práce, formy zpracování, způsobu učení).

Vedeme je k bezpečné a šetrné práci s digitální technikou.

5.7.4 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	Žák: - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla	<u>Kódování a šifrování dat a informací</u> Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A/NEBO	Tematický celek - Data, informace a modelování OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
- získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů	<u>Hromadné zpracování dat</u> Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty	Tematické celky - Data, informace a modelování Informační systémy

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu při práci s digitální technikou - ovládá základní funkce digitální techniky	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní práci s PC	<u>Algoritmizace a programování</u> Vytvoření programu Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi Podprogramy	Tematický celek – Algoritmizace a programování OSV - Rozvoj schopnosti poznávání

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů -	Žák: - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva - -	<u>Informační systémy</u> Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva Ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti	Tematický celek - Informační systémy
- vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu - -	- při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připíše do tabulky dat nový záznam - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	<u>Hromadné zpracování dat</u> Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Zpracování výstupů z velkých souborů dat	Tematický celek - Informační systémy OSV - Rozvoj schopnosti poznávání

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	- nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	<u>Počítače</u> Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací, aktualizace Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	Tematický celek - Digitální technologie

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	Žák: - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připíše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	<u>Hromadné zpracování dat</u> Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat	Tematický celek - Informační systémy OSV - Rozvoj schopnosti poznávání

TERCIE

- vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	- vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	<u>Modelování pomocí grafů a schémat</u> Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost	Tematický celek - Data, informace a modelování OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
---	---	---	--

TERCIE

- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myši, klávesnicí, interakcí postav - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - diskutuje různé programy pro řešení problému - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	<u>Algoritmizace a programování</u> Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné <i>Programovací projekt a plán jeho realizace</i> <i>Popsání problému</i> <i>Testování, odladění, odstranění chyb</i> <i>Pohyb v souřadnicích</i> <i>Ovládání myši, posílání zpráv</i> <i>Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu</i> <i>Nástroje zvuku, úpravy seznamu</i> <i>Import a editace kostýmů, podmínky</i> <i>Návrh postupu, klonování.</i> <i>Animace kostýmů postav, události</i> <i>Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné</i> <i>Výrazy s proměnnou</i> <i>Tvorba hry s ovládáním, více seznamů</i> <i>Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy</i>	Tematický celek – Algoritmizace a programování OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
---	---	--	--

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Žák: - pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu - diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	<u>Hardware a software</u> Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí Operační systémy: funkce, typy, typické využití Komprese a formáty souborů Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) <u>Sítě</u> Typy, služby a význam počítačových sítí Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování)	Tematický celek - Digitální technologie

KVARTA

		<u>Bezpečnost</u> Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat <u>Digitální identita</u> Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	
--	--	--	--

KVARTA

- ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	- sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej - přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji - používá opakování, rozhodování, proměnné - ovládá výstupní zařízení desky - používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu - připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá - vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit	<u>Programování hardwarové desky</u> Sestavení programu a oživení Micro:bitu Ovládání LED displeje Tlačítka a senzory náklonu Připojení sluchátek, tvorba hudby Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu	Tematický celek – Algoritmizace a programování OSV - Rozvoj schopnosti poznávání
---	---	---	--

5.8 Dějepis

5.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Výuka dějepisu směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí žáků, k získání vlastního objektivně kritického postoje k historickému vývoji, souvislostem, vztahům
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společností
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí

- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.8.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Předmět zahrnuje část vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Dějepis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky primy až kvarty. Je vyučován v primě až kvartě po dvou hodinách týdně.

Výuka předmětu probíhá v odborné nebo běžné učebně, vyučuje se společně celá třída.

Výuka může být dle potřeby doplněna vycházkami, výlety a exkurzemi.

5.8.3 Začlenění průřezových témat

Výchova demokratického občana je zastoupena tematickými okruhy Občan, občanská společnost a stát a Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech je zastoupena tematickým okruhem Jsme Evropané.

Multikulturní výchova je zastoupena tematickými okruhy Kulturní difference, Multikulturalita a Etnický původ.

5.8.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel:

- učí žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace
- vede žáky k tomu, aby si dávali informace do souvislostí
- podporuje u žáků rozvoj logického myšlení
- vede žáky k užívání správné terminologie
- vede žáky k zamyšlení nad historickým vývojem
- volí metody a formy práce podporující zájem žáků
- vede žáky k zodpovědnému přístupu k vlastnímu vzdělávání
- podporuje rozvíjení aktivního zájmu žáků o poznávání historie vlasti, Evropy, světa
- podněcuje tvořivost žáků – dá jim možnost realizovat vlastní nápady

Kompetence k řešení problému

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání informací (dat) z různých zdrojů, ke kritickému zhodnocení těchto zdrojů, k objektivní interpretaci dat
- vede žáky ke kritickému myšlení
- učí žáky chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti historických jevů
- učí žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- učí žáky třídit informace, vytvářet a pořádat dokumentaci potřebnou k řešení úkolu
- vede žáky k hledání různých způsobů řešení téhož problému

- vede žáky k tomu, aby si svoje řešení dokázali obhájit
- vede žáky k aktivnímu podílu na řešení problému
- snaží se žáky zapojit do soutěží

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k přesnému, věcnému, výstižnému a logickému vyjadřování
- učí žáky stručně, přehledně a objektivně sdělovat postup, výsledky a závěry svých zjištění
- klade důraz na „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu žáků
- snaží se docílit toho, aby byli žáci schopni prezentovat svůj názor, aby ho dokázali vhodně obhajovat (důraz kladen na věcnou argumentaci), aby byli ochotni naslouchat názorům jiných, aby brali jiné názory v úvahu, aby kultivovaně diskutovali

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- učí žáky odmítat vše, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- používá skupinovou práci, učí žáky odpovědně pracovat v týmech, učí je respektovat vzájemné odlišnosti, tolerovat jiný názor
- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu rozdílné role
- netoleruje projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- důsledně vyžaduje dodržování pravidel chování

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k respektování zákonů a společenských norem
- netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- důsledně vyžaduje dodržování stanovených pravidel chování ve škole i na mimoškolních akcích
- učí žáky chovat se jako zodpovědné osoby
- učí žáky respektovat individuální zvláštnosti jedince, kulturní či náboženské odlišnosti spolužáků, klade důraz na toleranci
- učí žáky účastnit se diskuse a vhodně vyjadřovat svůj názor
- vede žáky k pochopení kontinuity minulosti a současnosti
- vede žáky k poznání praktického využití znalostí z historie pro život v současném světě
- rozvíjí zájem žáků o veřejné záležitosti
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví, vede žáky k aktivní ochraně duchovních, kulturních a materiálních výtvarů minulosti
- upevňuje v žácích pocit zodpovědnosti za předávání duchovního, kulturního a materiálního bohatství dalším generacím

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vede žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků
- ocení kvalitně odvedenou práci, ocení aktivitu
- při výuce vytváří podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení
- doplňuje výuku vycházkami a exkurzemi
- zapojuje žáky do soutěží

5.8.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných údajů - uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Žák: - vysvětlí cíl a přínos poznávání historie - vysvětlí poslání a hlavní úkoly archivů, muzeí, knihoven a galerií - osvojí si práci s časovou přímkou - osvojí si základní periodizaci dějin – vyjmenuje hlavní období historie - dokáže pracovat s pojmy prostor a čas	Úvod do učiva Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách Historické prameny Čas v dějinách, dějepisná mapa	zeměpis
- charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	- uvede základní názory na vznik člověka: a) stvoření (mýty, bible), b) Darwinovu evoluční teorii - vyjmenuje vývojová stádia člověka dle evoluční teorie - uvědomuje si míru závislosti života pravěkých lidí na přírodních podmínkách - seznámí se se způsobem obživy a soužití lidí	Pravěk Názory na vznik člověka Vývojové typy rodu Homo Starší doba kamenná - způsob života jednotlivých vývojových typů	biologie zeměpis výtvarná výchova

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- objasní význam zemědělství a dobytčářství - objasní význam zpracování kovů pro lidskou společnost - uvede příklady archeologických kultur na našem území	- pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství - pojedná o životě pravěkých zemědělců - pochopí podmínky vzniku řemesel - pochopí oddělení řemesel od zemědělství jako podmínku pro rozvoj obchodu - u jednotlivých období uvádí, v čem se způsob života měnil ve srovnání s předcházejícím obdobím - uvědomí si nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech světa - chápe kulturní rozmanitost světa	Mladší doba kamenná, pozdní doba kamenná - způsob života a obživy - počátky řemesel Doba bronzová, železná, římská, stěhování národů - rozvoj zemědělství, řemesel a obchodu - zánik rodové společnosti Naše země v období pravěku	zeměpis, zemědělské oblasti zeměpis – orientace v mapě
- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	- ukáže oblasti prvních států na mapě a uvede základní zeměpisné údaje, tj. světadíl, názvy velkých řek, dnešní státy v těchto lokalitách - objasní vliv přírodních podmínek na vznik a vývoj nejstarších států - vysvětlí pojem stát, uvede konkrétní panovníkovy pravomoci - uvede obecné znaky a specifické zvláštnosti hospodářského, společenského a politického vývoje nejstarších států - hlavní události zařazuje do souvislostí	Starověk Staroorientální státy – státy v oblasti Mezopotámie, Egypt, státy ve východním Středomoří (obecné rysy, hospodářský, společenský, politický a kulturní vývoj)	zeměpis občanská výchova výtvarná výchova

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	(příčiny, průběh, důsledky) a uvádí jejich význam, správně vysvětluje a užívá základní pojmy, správně časově i místně zařazuje významné osobnosti, spojuje je s důležitými událostmi - objasní přínos starověkých států pro rozvoj světové civilizace - porovná vývoj na Předním východě se situací na našem území		výtvarná výchova
- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	- prokáže základní orientaci na mapě (Balkán, Egejské moře, Malá Asie, Středomoří) - popíše přírodní podmínky na jihu Balkánského poloostrova, vysvětlí jejich vliv na rozvoj řecké společnosti - objasní úlohu bájí, pověstí a náboženství v životě Řeků - vysvětlí význam řecké kolonizace - pochopí podstatu antické demokracie - porovná státní zřízení a způsob života ve Spartě a v Athénách - hlavní události zařazuje do souvislostí (příčiny, průběh, důsledky) a uvádí jejich význam, správně vysvětluje a užívá základní pojmy, správně časově i místně zařazuje významné osobnosti, spojuje je s důležitými událostmi	Řecko Kořeny řecké civilizace – nejstarší období řeckých dějin (náboženství, báje a pověsti) Archaické a klasické období (kolonizace, vznik polis, státní zřízení a způsob života v Athénách a ve Spartě, řecko-perské války, peloponéská válka) Helénistické období (ovládnutí Řecka Makedonií, říše Alexandra Makedonského)	zeměpis ČJ- literatura

PRIMA

[illegible]

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
křesťanství a souvislost s judaismem	- uvede příklady přínosu římské kultury pro civilizaci	Římská kultura	výtvarná výchova ČJ- literatura matematika a přírodní vědy EGS – Jsme Evropané
Žák: - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Žák: - zvládá základní orientaci na mapě Evropy (poloostrovy, moře, hlavní řeky) - osvojí si periodizace středověku - orientuje se na časové přímce	Mapa Evropy Periodizace středověku	zeměpis
- popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	- objasní pojem stěhování národů, zhodnotí úlohu Hunů - na mapě ukáže pravlast Slovanů, vysvětlí příčiny jejich stěhování, uvede jejich rozdělení do jednotlivých větví, ke každé větvi zařadí současné slovanské národy - charakterizuje hospodářství v období raného středověku, raně středověkou společnost, popíše organizaci světské moci - chápe úlohu křesťanství a víry v raném středověku, popíše organizaci římskokatolické církve, vysvětlí úlohu klášterů	Raný středověk Stěhování národů Hospodářství Společnost Křesťanství, církev, schizma, boj o investituru	

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti - objasní situaci velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	- zhodnotí postavení franské říše mezi germánskými říšemi - přiblíží okolnosti vzniku islámu, objasní základní termíny s ním spojené, uvede příklady vyspělosti arabské kultury - uvědomuje si návaznost byzantské říše na východořímskou říši, uvede příklady vlivu Byzance ve slovanských oblastech - objasní nutnost sjednocování západoslovanských kmenů na obranu před kočovnými kmeny - pojedná o vzniku a rozvoji Velké Moravy, vysvětlí příčinu jejího zániku - objasní význam mise Konstantina a Metoděje na Velké Moravě - pojedná o vzniku a rozvoji vybraných raně středověkých států (v případě jejich zániku uvede příčiny tohoto procesu) - rozliší počátky českého státu podle pověstí a historicky prokázané skutečnosti; vyjmenuje hlavní osobnosti konce 9., 10. a 11. století, u každé uvede její přínos či událost spojenou s jejím jménem; dá příklady proměnlivého vztahu k římské říši	Byzantská, arabská, franská říše První státní útvary na našem území Formování států v Evropě (Vikingové, Francie, Anglie, Svatá říše římská, polský a uherský stát, Kyjevská Rus) Počátky a rozvoj českého státu (český stát v době knížecí)	MkV – Kulturní difference, Multikulturalita ČJ - literatura

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- uvede příklady románské kultury	- objasní důvody křížových výpravy do Palestiny, připomene jejich průběh a důsledky - uvede znaky románského slohu, příklady stavebních památek	Křížové výpravy do Palestiny Románská kultura	výtvarná výchova

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti - uvede příklady gotické kultury - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	- charakterizuje hospodářství v období vrcholného středověku (změny v zemědělské výrobě, kolonizace, rozvoj měst) - popíše uspořádání společnosti a způsob života jednotlivých vrstev - pojedná o situaci ve vybraných státech, vyhledá souvislosti s českými dějinami - v chronologickém pořadí vyjmenuje poslední Přemyslovce, dokáže uvést hlavní události spojené s jejich vládou, popíše územní rozvoj českého státu - vysvětlí rozvoj vzdělanosti, roli univerzit - uvede znaky gotického slohu v architektuře, malířství a sochařství - jmenuje významné raně gotické památky v českých zemích - vysvětlí význam vlády Karla IV., uvede příklady jeho péče o vzdělanost, kulturu a stát - popíše územní rozvoj českého státu za Lucemburků	Vrcholný středověk Hospodářství Společnost Vývoj v evropských státech (soupeření mezi Anglií a Francií, Pyrenejský pol., ruské země, turecké výboje) Český stát za posledních Přemyslovců Gotika Český stát za Lucemburků	zeměpis výtvarná výchova zeměpis

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- objasní nepořádky v církvi, vysvětlí Husovy reformní myšlenky, popíše události spojené s Husem a kostnickým koncilem - vyjmenuje body společného husitského programu, pojedná o křížových výpravách, uvede rozdělení husitů na jednotlivá křídla, pojedná o sporech mezi husity	Husitství	
	- pojedná o vnitřní a zahraniční politice Jiřího z Poděbrad - vysvětlí pojem stavovská monarchie, pojedná o vnitřních sporech mezi šlechtou a královskými městy za vlády Jagellonců	Pozdní středověk Český stát za vlády Jiřího z Poděbrad Český stát za Jagellonců	
- popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	- vyjmenuje příčiny a předpoklady objevných plaveb, uvede nejvýznamnější výpravy, popíše průběh některých z nich (za pomoci mapy) - uvede důsledky plaveb pro obyvatelstvo objevených zemí, vysvětlí vznik prvních koloniálních říší - uvede důsledky plaveb pro Evropu, objasní mocenský vzestup Španělska	Počátek novověku Objevné plavby 15. a 16. století a jejich důsledky	zeměpis
- vysvětlí znovuoobnovení antického ideálu	- vysvětlí podstatu humanismu	Renesance a humanismus	ČJ – literatura

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
člověka - rozpozná znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek - vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady	- objasní souvislost humanismu a renesance s antikou - charakterizuje renesanci jako umělecký směr v architektuře, sochařství, malířství, uvede základní rysy, významné představitele, hlavní památky - pozná typickou renesanční stavbu - vysvětlí příčiny a cíle reformace - orientuje se v nově vzniklé náboženské situaci v Evropě, vyjmenuje hlavní katolické oblasti a území, kde se prosadily reformační proudy - charakterizuje vztah mezi jednotlivými církvemi, uvědomuje si důsledky náboženské nesnášenlivosti - chápe podstatu pojmu absolutní moc, absolutismus - doloží mocnou pozici Habsburků v Evropě - zhodnotí snahu Habsburků prosadit absolutismus ve Španělsku a v Nizozemí, pojedná o protišpanělském odboji v Nizozemí - pojedná o situaci ve Francii a Anglii - přiblíží počátky ruského samoděržaví - popíše okolnosti nástupu Habsburků na český trůn	Reformace a protireformace (luteránství, kalvinismus, anglikánská církev, Trident) Evropa v 2. polovině 16. stol. Český stát v době předbělohorské	výtvarná výchova

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	- pohovoří o náboženských poměrech v českých zemích - vysvětlí podstatu sporu mezi králem a českými stavy, pojedná o průběhu, výsledku a důsledcích českého stavovského povstání 1618-20 - vysvětlí příčiny konfliktu - vyjmenuje hlavní válčící země (uskupení), uvede jejich motivaci k účasti na válce - zhodnotí výsledek války (především ve vztahu k českým zemím a střední Evropě)	Třicetiletá válka	
Žák: - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie a parlamentarismus	Žák: - připomene důsledky porážky českých stavů - uvede hlavní změny ve srovnání s předbělohorským obdobím - vypráví o životě a díle J. A. Komenského - chápe změněný pohled na svět a přístup k životu, charakterizuje barokní kulturu - pozná typickou barokní stavbu	Období druhé poloviny 17. stol. do konce 18. stol. Anglická revoluce Absolutismus ve Francii Střední a východní Evropa po třicetileté válce (Prusko, Polsko, Rusko) Vývoj v habsburské monarchii v letech 1648-1740 Situace v českých zemích	

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- rozpozná znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie a parlamentarismus	charakterizuje osvícenství, chápe ho jako významný myšlenkový předěl - ujasní si pojem osvícenský absolutismus - uvádí příklady reforem Marie Terezie a Josefa II., pojedná o dvou základních reformách Josefa II. - tolerančním patentu a patentu o zrušení nevolnictví	Baroko Osvícenství, osvícenský absolutismus České země v období osvícenského absolutismu	ČJ - literatura ČJ – literatura výtvarná výchova hudební výchova občanská výchova

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo
Žák: - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie a parlamentarismus - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislosti mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	- popíše boj amerických osad za nezávislost - popíše francouzskou společnost před revolucí, označí problémy, sestaví základní osnovu revolučních událostí a podle ní vypráví - zhodnotí výsledek revoluce - vypráví o Napoleonovi a jeho taženích - přiblíží mocenské uspořádání v Evropě po napoleonských válkách - uvede podstatu průmyslové revoluce, objasní základní pojmy - uvede hlavní osobnosti a jejich vynálezy - chápe prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad společenských změn, dokáže vliv průmyslové revoluce na změnu společnosti - vysvětlí pojem kapitalismus volné soutěže - popíše strukturu společnosti – zaměří se na nové společenské vrstvy - uvede názory na řešení sociální otázky - pojedná o počátcích průmyslové revoluce v českých zemích, poukáže na nerovnoměrnost hist. vývoje - uvědomí si emancipační hnutí národů jako důsledek změn ve vývoji společnosti	Boj amerických osad za nezávislost, vznik USA Období od konce 18. století do počátku 20. století Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i evropské dějiny Napoleonské války a jejich důsledky Vídeňský kongres Průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury Vznik novodobých národů v 1.polovině 19.století

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo
- porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů		
- charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla	- porovná příčiny a výsledky revoluce 1848, vypráví o průběhu revolučních událostí, především v Praze - uvede hlavní znaky bachovského absolutismu a příčiny jeho pádu - vysvětlí, co se změnilo se vznikem Rakouska-Uherska - porovná výsledek s požadavky revoluce 1848 - co se vyřešilo, který problém přetrvává - vysvětlí význam sjednocení pro další vývoj zemí	Revoluce 1848-49 v Evropě (Francie, Itálie, Německo) Revoluční rok v českých zemích Rakousko 1848-1867, rakousko-uherské vyrovnání Sjednocení Itálie a Německa
- na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy - charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	- uvede hlavní politické proudy a strany, připomene úspěchy české politiky i nedořešené problémy	Česká politika ve 2. pol. 19. stol Kolonialismus Evropa, USA a Japonsko na přelomu století

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo
		Mezinárodní vztahy, bloky (Trojspolek, Trojdohoda), ohniska napětí
- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	- rozliší příčiny války od záminky - sarajevského atentátu, uvede bojující strany, vysvětlí charakter války (vleklá, poziční), přiblíží významné bojové akce na západní a východní frontě, posoudí výsledek války a její důsledky - popíše události v Rusku vrcholící říjnovou revolucí a vysvětlí její vliv na ukončení války - charakterizuje politickou a hospodářskou situaci v Předlitavsku na počátku války, pojedná o zahraničním odboji, jeho představitelích, zhodnotí význam legií pro vznik státu, přiblíží vývoj domácí politické scény a jejího názoru na samostatný stát, uvede postoj velmocí – pochopí okolnosti vzniku samostatného státu	1. světová válka Ruské revoluce 1917 České země v období války, zahraniční odboj, vznik samostatného státu
Žák: - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého	Žák: - charakterizuje versailleský systém, připomene problémy jeho fungování, uvede hlavní mezinárodní konference ve 20. letech a problémy, které na nich byly řešeny	Období 1918-1929 Mezinárodní vztahy ve 20. letech

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo
nacionalismu - zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a	- uvede charakteristické rysy demokracie a totalitního systému, porovná komunismus a fašismus (shody, rozdíly) - vysvětlí pojmy fašismus, nacionalismus, extremismus, agrese, objasní vznik fašistického hnutí, jeho cíle, zhodnotí vliv fašismu na mezinárodní vztahy - pojedná o základech politického systému první republiky, vysvětlí jeho fungování na demokratických základech, stručně charakterizuje hospodářskou situaci ve 20. letech, uvede, jak byla řešena národnostní otázka, vysvětlí směřování zahraniční politiky - vysvětlí příčinu krize, uvede projevy krize, snahy o řešení krizových jevů, připomene důsledky krize - uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby - chápe souvislost mezi růstem mezinárodního napětí a vnitropolitickými změnami v Německu a Japonsku, vysvětlí princip kolektivní bezpečnosti, charakterizuje politiku appeasementu, uvede její příklady, zhodnotí úspěšnost - vysvětlí pojem nacismus, pojedná o nacistické vnitřní a zahraniční politice - vysvětlí pojem stalinismus	Vnitropolitický vývoj v evropských zemích, USA a Japonsku ve 20. letech ČSR 1918-29 Světová hospodářská krize Mezinárodní vztahy ve 30. letech

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo
jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu		Totalitní režimy v Evropě ve 30. letech

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	- dá krizi do souvislosti se světovým hospodářstvím, umí vysvětlit odlišnosti v průběhu krize ve vnitrozemí a v pohraničí, uvede negativní vliv krize na národnostní problémy - vysvětlí příčiny zhoršení postoje československých občanů německé národnosti k ČSR a posilování pozic nacionalistických radikálů, uvědomuje si souvislost s vývojem v Německu - československou krizi 1938 chápe jako problém mezinárodní, Mnichov zasadí do kontextu politiky usmiřování - vymezí období druhé republiky a uvede hlavní rozdíly ve srovnání s republikou první	Československo 1930-1939 Hospodářská krize v ČSR, vnitropolitický vývoj ve 30. letech, československá krize, Mnichov, pomnichovské Československo	občanská výchova MkV – Etn. původ
- na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	- uvede příčiny války, vymezí hlavní etapy konfliktu, připomene sled hlavních událostí, pojedná o rozhodujících bitvách, vysvětlí význam konferencí Velké trojky, zhodnotí důsledky války	2. světová válka Holocaust	MkV – Etnický původ

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- připomene události 14. – 16. března 1939 - pojedná o německé a české protektorátní správě, o hospodářské situaci v protektorátu, uvede formy odporu a odbojové činnosti, připomene hlavní organizace domácího odboje, uvede aktivity zahraničního odboje	Zánik československého státu Protektorát Čechy a Morava, zahraniční odboj	
- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí	- vysvětlí důvody změny vztahů mezi velmocemi, vysvětlí pojem studená válka, železná opona, uvede hlavní vojenské a hospodářské bloky, připomene hlavní členy - uvede hlavní ohniska napětí ve světě, vysvětlí zainteresovanost velmocí v jednotlivých oblastech - vymezí základní etapy ve vývoji Československa - objasní situaci v poválečném Československu (od hospodářství až po kulturu)	Období od r. 1945 do současnosti - Evropa a svět po válce (OSN, princip sociálního státu) - Studená válka - Ohniska napětí ve světě - Rozpad koloniálního systému - východní blok, jeho politický, hospodářský a sociální vývoj; SSSR jako světová velmoc, RVHP, Varšavská smlouva - euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie; USA jako světová velmoc Československo 1945-89 Dekrety prezidenta republiky - odsud Němců, komunistický převrat	VDO – Principy demokracie EGS – Jsme Evropané

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- prokáže základní orientaci v problémech současného světa	- pojedná o únorových událostech, vysvětlí důsledky - charakterizuje komunistický režim v 50. letech, vysvětlí změny 60. let, přiblíží hlavní události r. 1968, charakterizuje normalizační období - uvede hlavní ohniska napětí ve světě, vysvětlí zainteresovanost velmocí v jednotlivých oblastech - objasní pád totalitních režimů a rozklad sovětské moci - vysvětlí sjednocení Německa, konec studené války, integraci demokratického Světa - - - - - objasní pád totalitního režimu v Československu a rozklad sovětské moci	- nástup totalitního režimu -- - politické procesy - 60.léta – éra Novotného, Pražské jaro - invaze vojsk zemí Varšavské smlouvy - období normalizace a reálného socialismu - Charta 77 - proces dekolonizace, politické, hospodářské a sociální problémy rozvojových zemí, - ohniska nových konfliktů, židovsko-arabský spor, Indočína, Vietnam, karibská krize, Čína - pád komunistických režimů a jejich důsledky; sjednocující se Evropa a její místo v globálním světě - Rozpad sovětského bloku a obnova demokracie ve východní Evropě	

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- - - - - - vymezí základní problémy soudobého světa a možnosti dalšího vývoje	- charakterizuje nově se vytvářející demokratické principy, má přehled o nově vzniklých politických stranách a změnách ve společnosti - objasní příčiny rozpadu Československa - popíše globální problémy soudobého světa; vysvětlí klady a zápory globalizačních tendencí	- 80.léta v Československu - 80.léta v SSSR - Rok 1989 v Československu - Sametová revoluce - Československo v letech 1989-92 - Vznik České republiky - globální problémy moderní společnosti	

5.9 Občanská výchova

5.9.1 Charakteristika předmětu

Předmět občanská výchova na nižším gymnáziu směřuje k postupnému formování a rozvíjení osobního a občanského profilu žáků. V návaznosti na učivo dalších předmětů orientuje žáky ve významných okolnostech společenského života a seznamuje je s postavením jednotlivců ve struktuře společenských vztahů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z výuky a osobního života žáků s informacemi z dalších zdrojů, dílčí podněty hlouběji objasňuje, zdůvodňuje a dále rozšiřuje. Pomáhá utvářet vztahy žáků ke skutečnosti, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života, formuje pozitivní hodnotové orientace a žádoucí modely chování. Utváří a rozvíjí způsobilost žáků k mravně odpovědnému jednání. Formuje u nich vědomí odpovědnosti za vlastní život a další životní dráhu, za důsledky svého rozhodování, za své zdraví, za kvalitu svěřené práce, za kvalitu mezilidských vztahů a životního prostředí. Přispívá k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. Otevírá cestu k sebepoznávání a k přijímání pozitivních životních hodnot.

5.9.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Obsah učiva

1. Naše škola, naše obec
2. Náš region, naše vlast
3. Život ve společnosti
4. Kulturní dědictví
5. Majetek a hospodaření
6. Planetární problémy
7. Životní styl a zdraví
8. Člověk v krizových situacích
9. Morálka a mravnost
10. Lidská práva
11. Období dospívání
12. Citový život člověka
13. Život v rodině
14. Člověk jako občan
15. Právní základy státu
16. Národní hospodářství
17. Nadnárodní společenství

Formy realizace

Výklad, dialog, diskuse se žáky, situační hry, samostatná práce, týmová práce, práce na projektech, exkurse, návštěvy institucí, besedy s odborníky.

Časová dotace

Jedna hodina týdně v primě až kvartě.

Forma výuky

Předmět se vyučuje v běžné učebně, vyučuje se společně celá třída.

5.9.3 Začlenění průřezových témat:

Z průřezových témat Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova jsou zastoupeny všechny tematické okruhy.

Z průřezového tématu Mediální výchova jsou zastoupeny tematické okruhy Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení a Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.

5.9.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vyučování se orientuje zejména na to, aby žáci:

- rozvíjeli zájem o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společností, utvářeli a upevňovali vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- byli vychováni k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; rozvíjeli respekt ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společností
- utvořili si ucelenou představu o mravních a právních předpokladech mezilidského a společenského soužití, o hospodářském životě společnosti, demokratických postupech při řízení státu a skupinovém rozhodování, o lokálních a globálních problémech současné společnosti a o způsobech jejich řešení na národní i mezinárodní úrovni
- naučili se orientovat v důležitých právních otázkách, poznali cesty, jak se projevat jako odpovědný a aktivní občan demokratické společnosti, pochopili význam uvážlivého přístupu při navazování partnerských vztahů v souvislosti s perspektivním převzetím rodičovské role a dokázali se vyvarovat rizikových forem sexuálního chování
- získali schopnost bezpečně se orientovat v základních otázkách zdravého životního stylu a prevence zneužívání návykových látek, dokázali k nim zaujímat žádoucí postoje, organizovat svůj denní režim v souladu se zásadami zdravého životního stylu, volit správná rozhodnutí ve prospěch zdraví a odmítat postupy poškozující zdraví
- naučili se orientovat v základních životních hodnotách a rozmanitých životních situacích, předvídat situace konfliktní a krizové, účinně jim předcházet, případně na ně adekvátně reagovat
- naučili se vytvářet uspokojivé vztahy k druhým lidem a ke společnostem, v nichž budou prožívat dospělost, a rozhodovat se pro společensky vhodné způsoby chování

- uplatňovali aktivní přístup k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávali orientaci v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě a rozvíjeli zájem o veřejné záležitosti
- orientovali se v problematice peněz a cen a odpovědně spravovali osobní (rodinný) rozpočet s ohledem na měnící se životní situaci
- uplatňovali vhodné prostředky komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, zaujímal a obhajovali vlastní postoje a přiměřeně obhajovali svá práva

5.9.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi lidmi	Žák: - vysvětlí rodinné a příbuzenské vztahy - vytvoří jednoduchý rodokmen vlastní rodiny - vyjmenuje funkce rodiny a uvede, jak tyto funkce bude ve své budoucí rodině naplňovat - uvede podmínky, za jakých lze v České republice uzavřít manželství - uvede, ve kterých vnitřních normách školy jsou upravena pravidla chování žáků - se spolužáky sestaví pravidla chování žáků ve třídě a vysvětlí význam jejich dodržování	Člověk a společnost Rodinný život Rodina Manželství Děti Život ve škole Práva a povinnosti žáků a rodičů	D, Z OSV - Mezilidské vztahy
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a jiných zemích - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	- rozlišuje pojmy: bydliště, rodiště - uvede, kde sídlí obecní úřad, kdy jsou úřední dny - napíše krátký referát o navštívených pražských památkách - sestaví svůj soupis pěti nejznámějších míst v České republice a uvede, čím jsou významná - sestaví svůj soupis deseti významných osobností a uvede, čím se proslavily	Má vlast Domov, obec Krásy naší země Významné osobnosti	VDO – Občanská společnost a škola

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	- na modelových příkladech zhodnotí, kdy jsou si lidé rovni a čím si rovni nejsou - vysvětlí pojmy: rasismus, xenofobie a vysvětlí nebezpečí těchto projevů pro občany - aktivně vystupuje proti projevům netolerance	Lidská práva Ty, já, on – jsme rozdílní	OSV - Komunikace (45) EGS – Jsme Evropané MkV – Lidské vztahy MkV – Kulturní difference OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika (48)
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	- uvede několik příkladů, jak je život lidí spojen s přírodními cykly - zná naše státní svátky - vnímá relativnost času - sestaví si režim dne a porovná ho s režimem dne svých spolužáků	Člověk v rytmu času Cyklus dne, týdne a roku Rok v jeho proměnách a slavnostech Denní rytmus	Z, D, ČJ

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- uvede příklady vhodně a nevhodně využitého volného času	Volný čas	
- objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	- uplatní ve vlastním režimu dne základní zásady přispívající k zachování a upevňování zdraví - využije poznatky o osobnosti pro své chování a jednání - zvyšuje si zdravou sebedůvěru - uvědomuje si rizika kouření a alkoholu - rozpozná situace ohrožující jeho bezpečnost - seznamuje se s bezpečným chováním v silniční a železniční dopravě - diskutuje o příčinách dopravních nehod a o jejich předcházení - umí přivolat pomoc	Rozvoj osobnosti Duševní a tělesné zdraví Vyrovňávání se s problémy Testy temperamentu, IQ Zneužívání návykových látek Osobní bezpečí Bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) Poskytnutí pomoci při ohrožení života	Bi, Ch OSV - Sebepoznání a sebezpečí (49) OSV - Seberegulace a sebeorganizace (50) OSV - Seberegulace a sebeorganizace (49) OSV – Mezilidské vztahy (104) DV - bezpečnost v dopravě

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a situacích ohrožení - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	Žák: - rozliší způsob používání státních symbolů - vysvětlí, jaký význam má pro život společenství i jednotlivce dodržování společenských norem - rozliší projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem - uvede vhodné způsoby chování v prostředcích hromadné dopravy - rozliší případy asertivní a agresivní mezilidské komunikace	Člověk ve společnosti Národ, vlastenectví Stát Typy sociálních útvarů a skupin Společenské vztahy, vztahy ve skupinách a mezi skupinami Společenské hodnoty a normy Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	D, Z MkV – Kulturní difference OSV - Poznávání lidí (167) OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika (42) OSV - Mezilidské vztahy (96) OSV - Psychohygiena (44) OSV - Komunikace (99) OSV - Komunikace (105) OSV - Mezilidské vztahy (89) OSV - Komunikace (45) VDO – Občanská společnost a škola MkV – Multikulturalita MkV – Etnický původ OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika (46) OSV - Komunikace (47) DV – chování v dopravě

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci			
- zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	- zhodnotí nabídku kin, divadel, koncertů, výstav a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají - kriticky přistupuje k mediálním informacím - vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - rozpozná manipulativnost, přehánění, nepravdy	Člověk a kultura Kultura, kulturní hodnoty, tradice Umění Víra a náboženství Masmédia	OSV - Komunikace (43)
- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	- vysvětlí, jakou funkci má práce v životě jednotlivce a společnosti - rozlišuje různé formy vlastnictví - popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi - vysvětlí, jaký význam mají daně	Člověk, stát a hospodářství Formy vlastnictví Hmotné a duševní vlastnictví, jeho ochrana Hospodaření s penězi a majetkem Peníze, funkce peněz Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní	M

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- vysvětlí, jakou funkci plní banky, jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	- orientuje se v základních otázkách fungování bankovní soustavy - má základní orientaci na trhu zboží a služeb - vysvětlí, jak funguje trh, nabídka a poptávka	Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků Výroba, obchod, služby Tržní hospodářství Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání	
- zdůvodní potřebu poznání a ochrany krajiny - uvede nejvýznamnější ekologické problémy světa a možné cesty, jak je řešit	- poznává a chrání krajinu - ze svého okolí uvede příklady správného a nesprávného využívání přírodního bohatství - vymezuje typy chráněných území - uvede nejvýznamnější ekologické problémy světa	Přírodní bohatství a jeho ochrana Krásy naší země Ochrana přírodního bohatství Významné globální ekologické problémy	Bi

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- rozliší nejčastější typy státu a formy vlád a na příkladech porovná jejich znaky - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - zná výhody demokracie pro život občanů - vyloží smysl voleb v demokratických státech - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady spolupráce při postihování trestných činů - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	- rozliší nejčastější typy státu a formy vlád - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR - na příkladech objasní výhody demokratického způsobu řízení státu - vyloží smysl voleb - popíše průběh voleb - vysvětlí pojem právní norma - na příkladech uvede, jak uplatňuje svá práva a jak respektuje práva druhých - posoudí význam obrany lidských práv a svobod - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, manželství, pracovní poměr - uvede příklady porušování předpisů v silničním provozu - vyjmenuje orgány právní ochrany občanů	Člověk, stát a právo Typy státu a formy vlád, demokracie Obrana státu Volby Začleňování do veřejného života Vznik právních norem Práva a povinnosti občanů Právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu Orgány soudní moci	D VDO – Občan, občanská společnost a stát OSV - Mezilidské vztahy (54) DV – dopravní předpisy

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- uvede příklady protiprávního jednání - uvede příklad přestupku a trestného činu	Právo a morálka	
- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy - uvede některé globální problémy současnosti a popíše jejich hlavní příčiny i důsledky pro život lidstva - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání	- popíše vliv začlenění ČR do EU - uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU - uvede některé významné mezinárodní organizace - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory - uvede některé globální problémy současnosti - uvede příklady mezinárodního terorismu - uvede příklady preventivních opatření	Mezinárodní vztahy, globální svět Evropská integrace OSN, NATO, Evropská unie Mezinárodní spolupráce Globalizace Mezinárodní terorismus	Z EGS – Evropa a svět nás zajímá EGS – Objevujeme Evropu a svět EGS – Jsme Evropané
- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; - dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	- vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví - uplatní ve vlastním denním režimu základní zásady přispívající k zachování a upevňování zdraví	Člověk a zdraví celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality	Ch, Bi OSV - Sebepoznání a sebepojetí (51) OSV - Seberegulace a sebeorganizace (52) OSV - Psychohygiena (78)

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	- orientuje se v základních příčinách nemocí - chrání se před infekčními nemocemi - uplatňuje hygienické zásady a návyky	prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví Člověk ve zdraví a nemoci Infekční choroby Postižení Osobní hygiena, duševní hygiena Režim dne	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika (84) OSV - Komunikace (85, 86, 87, 88)
- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	- posoudí stravovací zvyklosti u nás s ohledem na zásady zdravé výživy - chrání se zdravou výživou proti civilizačním chorobám - orientuje se rámcově v alternativních výživových směrech (přednosti, nedostatky) - uvědomuje si nebezpečí poruch příjmu potravy pro své zdraví	Zdravá výživa Vliv výživy a způsobu stravování na zdravotní stav lidí Alternativní výživové směry Poruchy výživy	OSV - Mezilidské vztahy (76)
- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	- uvědomuje si rizika zneužívání návykových látek - orientuje se v účincích nejznámějších návykových látek - uvědomuje si rizika rozvoje závislosti - orientuje se v nabídce specializované pomoci	Zneužívání návykových látek Drogy Vznik závislosti Doping	

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- uvědomuje si rizika užívání anabolických steroidů		
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí - optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	- rozpozná situace ohrožující jeho bezpečnost - používá v situacích ohrožení účinné způsoby chování - respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikaci a kooperaci přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě) - uplatňuje pravidla bezpečnosti při různých aktivitách - uvědomuje si, že setkání s lidmi agresivními, pod vlivem alkoholu a drog a lidmi deviantními může být nebezpečné	Osobní bezpečí skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy,	OSV - Mezilidské vztahy (77) OSV - Psychohygiena (79) OSV - Psychohygiena (80) MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV - Komunikace (85, 86, 87, 88) MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality OSV - Mezilidské vztahy (82) OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika (83) OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika (84)

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování	- poskytne první pomoc při stavech ohrožujících zdraví - ví, jak komunikovat s linkou důvěry, policií, krizovým centrem - chápe rozdíl mezi zamilovaností a láskou - uplatňuje ve svých citových projevech na veřejnosti vhodnou míru zdrženlivosti - uvědomuje si rizika při volbě partnera - váží si životního poslání otce a matky - chápe význam, etický rozměr a rizika antikoncepce - uvědomuje si zdravotní rizika pohlavně přenosných chorob - svěří se v případě zneužívání rodičům nebo lince důvěry - uvědomuje si, že znásilnění lze předcházet správným zhodnocením situace a vhodným jednáním	působení sekt ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událost První pomoc Sexuální výchova Vztahy mezi lidmi, vztahy k druhému pohlaví, první sexuální kontakty Plánované rodičovství Antikoncepce Umělé přerušení těhotenství Nemoci přenosné pohlavním stykem Konflikty v partnerských vztazích Prostituce, pornografie, sexuální orientace, deviantní chování, znásilnění	

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka - porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví - uplatňuje osvojené modely chování při kontaktu s návykovými látkami - projevuje odolnost vůči sebepoškozování - uvede důsledky porušování paragrafů trestního zákona souvisejících s výrobou a držením návykových látek a s činností pod jejich vlivem a vyvozuje z nich osobní odpovědnost - zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí - samostatně se rozhoduje v situacích vlastního nebo cizího ohrožení podle osvojených modelů chování; odpovědně zasáhne ve prospěch oběti násilí	Žák: - stručně charakterizuje hlavní etapy životního cyklu - rozlišuje kladné a záporné vlivy vrstevníků - správně rozlišuje známky tělesné, duševní a sociální zralosti člověka - uvede projevy charakterových kladů a nedostatků člověka - popíše některé způsoby překonávání osobních nedostatků a posilování kladných stránek osobnosti - rozpozná šikanu - dokáže poskytnout účinnou pomoc - dokáže přivolat pomoc	Člověk a dospívání Fáze lidského života, proměny člověka v období dospívání Charakter a jeho utváření Sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity Seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování Mladý člověk a vrstevnická skupina Psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech	Bi OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
		Šikana a její projevy	
- vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat - při samostudiu používá efektivní metody učení, využívá znalost zásad duševní hygieny při práci a učení - využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace, výběru partnera - uplatňuje vhodné způsoby vyrovnávání se s frustrací a stresem, využívá psychologické poradenství při řešení osobních problémů a některých životních situací - přijme, argumentačně a organizačně podporuje pozitivní změny ve svém životě (v životě vrstevníků) směřující k podpoře zdraví - ovládá základní způsoby prevence záťažových (stresových, krizových) situací a vyrovnávání se s jejich důsledky, včetně využití odborné pomoci - popíše, jak lze pěstovat zdravou sebedůvěru	- respektuje odlišnost lidí v prožívání životních situací, vnější projevy citů, individuální zvláštnosti lidských citů - na příkladech objasní, proč (a čím) se mohou lidé odlišovat v prožívání důležitých životních situací (zklamání v přátelství apod.) - charakterizuje kladné a pro zdravý vývoj dospívajícího důležité citové vlastnosti - uvede příklady kladných a záporných projevů chování a jednání v mezilidských vztazích, objasní jejich možné příčiny a důsledky - uvede příklady situací, ve kterých se projevuje citová odolnost člověka, rozpozná a správně rozlišuje rozdíl mezi citovou odolností a bezcitností (cynismem) - uvede, v jakých citových vztazích se může člověk v průběhu svého života ocitat (různé životní role) - uvede příklady nejběžnějších stresových životních situací, popíše základní způsoby, jak se jim vyhnout, jak je účinně překonat - na příkladech popíše a objasní, jak se ve vzájemných vztazích odráží ohled k postojům, potřebám, zájmům a citům	Člověk a citový život Chování, jednání a prožívání jako základní projevy lidského života. Citové stavy a nálady, jejich vliv na chování a jednání člověka. Vyšší city, jejich podoby. Citové stavy a nálady, jejich vliv na chování a jednání člověka Náročné životní situace, stres, stresová situace, základní způsoby a techniky úspěšného vyrovnávání se se stresem. Příčiny citových výkyvů dospívajících, prožívání tělesného, sociálního a citového zrání Citové vztahy dospívajících, přátelství vhodné a nevhodné, milostné vztahy, romantická a zralá láska, zklamání, způsoby řešení citových problémů	Bi OSV - Mezilidské vztahy OSV - Psychohygiena OSV - Sebepoznání a sebepojetí (53)

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	druhého člověka.		
- uplatňuje odpovědné a etické přístupy k sexualitě - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování - posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadňují vstup do samostatného života, partnerských vztahů, manželství a rodičovství, a usiluje ve svém životě o jejich naplnění - projevuje základní etické a morální postoje k ochraně nenarozeného dítěte	- objasní, jaký význam má zodpovědný výběr životního partnera pro jeho budoucí život v dospělosti - vysvětlí, za jakých podmínek může člověk uzavřít manželství - zdůvodní význam hmotného zabezpečení mladé rodiny, uvede příklady možných problémů hmotně nezajištěné rodiny mladistvých partnerů - uvede příklady možných důsledků předčasně (neuváženě) založené rodiny, charakterizuje hlavní problémy citově (sociálně) nezralé rodiny - vysvětlí, jaký význam má pro děti vyrůstající mimo vlastní rodinu náhradní rodičovská péče	Člověk a rodinný život Volba životního partnera, vztahy mezi partnery, partnerské soužití, manželství, odpovědné rodičovství, význam plánování rodičovství, funkce rodiny Láska a lidská sexualita, etická stránka sexuality, pohlavní zdrženlivost, rizikové formy sexuálního chování Předpoklady pro uzavření manželství, ekonomické, mravní a právní aspekty rodinného života, mravní a právní ochrana manželství a rodičovství Etika vztahů mezi členy rodiny, konflikty v rodinných vztazích, produktivní a neproduktivní způsoby řešení neshod a konfliktů v rodině (vztahu) Vztah rodičů k dítěti, práva dítěte v rodině, náhradní výchovná péče	

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace - posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře - posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním - vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi - vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu	- uvádí, které významné okolnosti ovlivňují rozhodování mladého člověka při volbě další vzdělávací dráhy, vysvětluje souvislost mezi dosaženým vzděláním a vybraným povoláním - uvádí příklady některých způsobů, jak může mladý člověk získat představu o svých zájmech, vlohách, vlastnostech, schopnostech a předpokladech pro vybrané povolání - vysvětlí, co všechno by měl vědět mladý člověk, který se chce ucházet o zaměstnání, popíše, jak by si měl při té příležitosti počínat a jak se chovat - popíše základní způsoby získávání profesních informací - zná důležité pracovní úřady v místě bydliště (blízké obci) a na příkladech jejich činnosti vysvětlí, jaké problémy člověku pomáhají řešit - uvádí, jaké má zaměstnanec základní povinnosti a práva a jakými způsoby může svá práva uplatňovat, kde může hledat důležité informace o pracovněprávních vztazích - popíše, jaké pozitivní možnosti má před sebou nezaměstnaný člověk, na příkladech vyloží, jaké kroky může pro změnu své	Člověk a pracovní život Příprava na obživu a osobní a společenské uplatnění Vzdělání všeobecné a odborné Profesní profil člověka Zásady zodpovědné volby povolání, význam osobních předpokladů – schopností, dovedností, vlastností a zájmů Způsoby získávání profesních informací Význam pracovních úřadů a informačních center při hledání zaměstnání Pracovní smlouva Pracovní prostředí, pracovní podmínky, nárok na mzdu a dovolenou, bezpečnost a ochrana zdraví v zaměstnání Základní práva a povinnosti zaměstnance, význam a funkce zákoníku práce v pracovním	OSV – Seberegulace a sebeorganizace (146) OSV - Komunikace (147)

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy	- situace podniknout - vyjádří své představy o vlastní profesní dráze	životě a problémy nezaměstnanosti	
- rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady - objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy - uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují, rozlišuje základní a prováděcí právní předpisy - vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů - uplatňuje některé nároky vzniklé ze smluv (reklamace, náhrada vzniklé škody)	- vysvětlí, jaký význam má pro život jednotlivců a společnosti jako celku dodržování pravidel občanského soužití - uvede, ve kterých oblastech společenského života se uplatňují - uvede, ve kterých právních dokumentech může občan vyhledat důležité informace o občanskoprávních vztazích - uvede, jaká má občan základní práva a vysvětlí, jakým způsobem je může uplatňovat nebo se jich domáhat v případě jejich porušování - správně rozlišuje, k jakému účelu se používají vybrané typy smluv, na příkladech vysvětlí, jaká práva a povinnosti z nich pro občana vyplývají	Člověk a občanský život Pojem práva a právní normy, úloha práva v životě společnosti, právní řád, charakteristika právního řádu ČR, právní stát Pojem státního občanství, způsoby jeho nabytí a pozbytí, rovnost občanů před zákonem, práva a povinnosti občanů, neoddělitelnost práv a povinností Význam znalosti občanských práv a povinností, hlavní formy uplatňování občanských práv v každodenním životě, vztah občanských lidských práv Poškození občanských práv, péče o občanská práva, orgány právní ochrany občanů, úkoly	VDO – Formy participace občanů v politickém životě MkV – Multikulturalita EGS – Evropa a svět nás zajímá VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS – Objevujeme
- rozlišuje funkce a úkoly advokátů, notářů	- zná orgány právní ochrany občanů		

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
a soustavy soudů, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet - rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení - rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postižitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti - rozhodne, jak se odpovědně chovat při mimořádných událostech - prokáže praktickou znalost první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel	- na příkladech rozlišuje případy porušování pravidel občanského soužití, popíše a objasní jejich možné důsledky - uvede, jaké má občan základní povinnosti a na příkladech vysvětlí, jakým sankcím podléhá v případě jejich nedodržování nebo porušování	a činnost policie, státních zastupitelství, soudů, advokacie, notářství Porušování právních norem, druhy provinění, jejich postihy, věková hranice podmínky trestní odpovědnosti, postihy trestné činnosti mladistvých Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	Evropu a svět

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - rozlišuje a porovná historické i současné typy států (forem vlády) - vymezí, jakou funkci plní ve státě ústava a které oblasti života upravuje - objasní, proč je státní moc v ČR rozdělena na tři nezávislé složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR - vyloží podstatu demokracie, odliší ji od nedemokratických forem řízení sociálních skupin a státu, porovná postavení občana v demokratickém a totalitním státě - objasní podstatu a význam politického pluralismu pro život ve státě, uvede příklady politického extrémismu a objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií - rozlišuje složky politického spektra ČR, porovnává zásady vybraných politických stran a způsoby, jak se tyto zásady projevují v každodenním životě - uvede příklady, jak může občan ovlivňovat politické dění v obci a ve státě, vyloží podstatu komunálních a parlamentních voleb a rozliší jejich	Žák: - vysvětlí a zdůvodní, jaký význam mají symboly suverenity státu, uvede a popíše symboly suverenity ČR - objasní rozdíly v činnosti zákonodárných, výkonných, správních a soudních orgánů státu, uvede příklady jejich typických funkcí a úkolů - rozlišuje typické vlastnosti a charakteristické rysy režimů demokratických a autokratických, uvede jejich příklady - na příkladu vztahu státní správy a samosprávy popíše základní principy a způsoby demokratického řízení státu - objasní, jaký význam mají volby v demokratické společnosti, vysvětlí, jak mohou volby ovlivnit tvářnost politického zaměření státu - uvede příklady důležitých politických stran ČR, rozlišuje jejich programy - vyloží, co všechno potřebuje občan vědět k tomu, aby se mohl aktivně zapojit do voleb jako volič	Právní základy státu Pojem státu, vznik státu, typy států, Vztah mezi státem a právem, Ústava ČR, Listina základních práv a svobod Rozdělení státní moci, orgány státní správy Znaky demokratického státu Volby Politické spektrum ČR	D, Z MkV – Lidské vztahy OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO – Formy participace občanů v politickém životě VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MkV – Princip sociálního smíru a solidarity EGS – Jsme Evropané

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
funkce - obhájí svá lidská práva, respektuje lidská práva druhých lidí a uvážlivě vystupuje proti jejich porušování - uvede okruhy problémů, s nimiž se může občan obracet na ombudsmana	- uvede nejdůležitější národnostní menšiny ČR - vysvětlí, čím se zabývá ombudsman	Ombudsman	
- vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky - rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější - posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním - objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státní ekonomiky - rozlišuje základní typy daní - posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů	- vysvětlí, jakou funkci má práce v životě jednotlivce a společnosti - používá pojmy nabídka a poptávka, na příkladech jejich vzájemného vztahu popíše a vysvětlí, jak funguje trh zboží a trh práce - popíše základní funkce a principy dělby práce v rodině a společnosti správně rozlišuje a v souvislostech - vysvětlí, jaký význam mají daně z hlediska financování společensky důležitých nevýrobních oblastí národního hospodářství - objasní a zdůvodní význam stálé finanční podpory pro činnost institucí, které se zabývají sociální péčí o postižené, nemocné a staré osoby	Národní hospodářství Lidské potřeby, spotřeba, směna zboží, význam a funkce peněz, dělba práce Tržní vztahy, nabídka a poptávka Struktura národního hospodářství Hospodářská politika státu, státní rozpočet, daňový systém Sociální politika státu	M MkV – Princip sociálního smíru a solidarity

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank - využívá moderní formy bankovních služeb včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku - zvolí optimální způsob financování svých osobních potřeb (spoření, úvěr, splátky, leasing)	- zná způsob použití platební karty - zná ovládání účtu přes telefon a internet - umí hospodařit s osobními financemi	Banky, bankovní soustava Financování osobních potřeb	
- objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy - rozlišuje funkce orgánů EU, uvede příklady jejich činnosti a porovná úkoly orgánů EU (zejména EK a EP) a orgánů státní moci ČR - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva	- na příkladu ČR vyloží a zdůvodní podmínky našeho členství v EU, uvede, jaké výhody, ale i nevýhody může toto členství ČR přinést - na příkladech z nedávné minulosti a ze současnosti popíše funkce a objasní význam fungování OSN a NATO při řešení	Nadnárodní společenství Důvody zájmu států o vzájemnou spolupráci Formy hospodářské, bezpečnostní, politické a kulturní spolupráce mezi zeměmi Evropy Evropská unie Významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) Příklady mezinárodní spolupráce ve světě na úrovni vládních a nevládních organizací	D, Z EGS – Objevujeme Evropu a svět EGS – Evropa a svět nás zajímá

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství - zhodnotí význam zapojení ČR do činnosti mezinárodních organizací a společenství - posoudí nejčastější příčiny a možné důsledky dlouhodobé izolace některých států od ostatních zemí - posoudí výhody mezinárodní bezpečnostní spolupráce a uvede její příklady, zhodnotí nejčastější formy mezinárodního urovnávání sporů a konfliktů mezi státy	- významných interetnických konfliktů a při zajišťování kolektivní bezpečnosti - uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních společenství (ES, OSN, UNESCO, UNICEF, WHO)	Otázky kolektivní bezpečnosti, význam OSN a NATO	
- posoudí klady a zápory globalizace a její možné dopady na život lidí - uvede příklady globálních problémů	- na příkladu ČR uvede a charakterizuje nejzávažnější planetární problémy současnosti a způsoby jejich řešení - na příkladech činnosti některých významných mezinárodních společenství objasní význam společného řešení nastalých problémů a uvede některé významné formy zapojení ČR do mezinárodní spolupráce - rozlišuje, které projevy konzumního chování jednotlivce je možné považovat z hlediska zdravého životního stylu za nevhodné	Planetární problémy Planeta Země, náš nejbližší domov, odpovědnost za osud naší planety, přehled významných planetárních problémů a jejich příčin Globalizace – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení Orientace moderní společnosti na konzum, problémy konzumního životního stylu (civilizační	Z, Bi MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
současnosti, vytvoří si na ně vlastní názor, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	- rozezná projevy náboženské, národnostní aj. nesnášenlivosti, uvede alespoň dva způsoby, jak lze tyto projevy zmírnit či odstranit - vyjádří svůj postoj k uvedeným problémům	choroby, jiná rizika), vliv reklamy na konzumní chování lidí Projevy rasové, národnostní, náboženské a ideologické nesnášenlivosti, xenofobie, extrémismu, jejich příčiny, možné důsledky a způsoby prevence	

5.10 Zeměpis

5.10.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zeměpis umožní žákům poznat planetu Zemi po přírodní i socioekonomické stránce. I když je zeměpis zařazen do vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jedná se o komplexní předmět, ve kterém žáci vnímají svět ve všech jeho souvislostech. Úkolem předmětu je nejenom získat základní poznatky o Zemi, ale především naučit se vyhledávat informace, třídit je, vnímat je v jejich jednotlivých souvislostech a umět aplikovat tyto poznatky v praxi. Zároveň žák dokáže propojit získané vědomosti a dovednosti i s dalšími obory - fyzikou, biologií, matematikou, chemií, dějepisem a občanskou výchovou.

V tomto předmětu dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

5.10.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Zeměpis zahrnuje široký okruh otázek spojených se zkoumáním přírody a poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním jevům a jejich zákonitostem. Při studiu si žáci osvojují i důležité dovednosti – objektivně a spolehlivě pozorovat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se, provádět přesná měření, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Zeměpis umožňuje žákům odhalovat souvislosti mezi přírodou a životem lidí a jejich společenstvím v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě. Vzdělávací oblast Člověk a příroda významně podporuje vytváření kritického myšlení a logického uvažování.

Zeměpis je vyučován ve všech ročnících nižšího stupně gymnázia (od primy do kvarty) po dvou hodinách týdně.

Výuka předmětu probíhá v odborné nebo běžné učebně, vyučuje se společně celá třída.

V rámci vyučovacího předmětu budou realizovány projekty.

5.10.3 Začlenění průřezových témat

Environmentální výchova je realizována tematickými okruhy Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech je realizována tematickými okruhy Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané.

Multikulturní výchova je realizována tematickými okruhy Kulturní difference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity.

5.10.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Při výuce předmětu zeměpis budou přednostně používány postupy, metody a formy práce, které mají žákům umožnit:

- samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky zkoumat přírodní objekty a jevy a jejich příčiny a následky s využitím empirických metod (pozorování, měření) i různých metod racionálního uvažování
- formulovat a klást otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů a hledat na ně adekvátní odpovědi
- vyhledávat, zpracovávat a třídit získané informace
- využívat další metody a nástroje, které by sloužily ke hledání správných odpovědí a ověřování vyslovených domněnek nezávislými způsoby
- posuzovat spolehlivost a správnost vyslovených hypotéz a řešení daných zeměpisných problémů
- zapojovat se do aktivit vedoucích k šetrnému chování k životnímu prostředí a k porozumění souvislostem mezi činností lidí a stavem přírody
- uvažovat o efektivním využívání obnovitelných zdrojů energie, především slunečního záření, vody, větru a biomasy
- poznávat souvislosti řešení zeměpisných problémů s ostatními vzdělávacími oblastmi
- klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi

5.10.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRIMA

<i>Úvod do geografie</i>			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - umí vysvětlit pojem geografie - popíše a porovnává etapy vývoje geografického myšlení - umí rozdělit geografii na jednotlivé disciplíny - umí vysvětlit pojem krajinná sféra	Žák: - zhodnotí rozdíly mezi geografii popisnou a současnou - jednotlivé etapy vývoje umí charakterizovat i s konkrétními geografickými osobnostmi, popř. objevy - rozdělí geografii na jednotlivé disciplíny a vysvětlí, čím se zabývají - rozlišuje a porovnává (na obecné úrovni) složky krajinné sféry	Geografie jako věda - antická, středověká, novověká a současná geografie - krajinná sféra – krajina a její složky - dělení geografie podle objektu zkoumání a dílčí disciplíny	

PRIMA

Kartografie			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině - vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	Žák: - rozlišuje geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace - rozumí jazyku mapy (topografické i tematické symboly, smluvené značky, vysvětlivky, statistická data a jejich grafické vyjádření) - určí zeměpisnou polohu pomocí zeměpisných souřadnic - vypočítá vzdálenost pomocí měřítka mapy - orientuje se na mapě vzhledem ke světovým stranám	Glóbus a mapa - globus a mapa - zeměpisná síť - poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy - geometrická podstata a měřítko map, obsah map - druhy map a zeměpisné atlasy - praktická cvičení s mapou - určení světových stran	

PRIMA

<i>Vesmír a planeta Země</i>			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - objasní některé pojmy z vesmíru - zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	Žák: - rozlišuje pojmy jako např. hvězdy, planety, planetky, meteoroidy, meteory a meteority, komety - objasní vznik vesmíru podle teorie Velkého třesku - orientuje se ve vzdálenostech ve vesmíru - porovná planetu Zemi s ostatními planetami sluneční soustavy - prokáže tvar planety Země pomocí zatmění Měsíce či zakřivení hladiny oceánu na obzoru - popíše rotaci Země a oběh Země kolem Slunce - srovná délku dne a úhel dopadu slunečních paprsků ve vybraných zeměpisných šířkách při rovnodennostech a slunovratech - zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů (délka dne, změna ročních období, užívání kalendářů, sjednocení času)	Země jako vesmírné těleso - vesmírná tělesa - vývoj názorů na tvar Země, na její postavení ve vesmíru a na utváření vesmíru (teorie Velkého třesku) - tvar, velikost a pohyby Země - důsledky pohybů Země a Měsíce (střídání dne a noci, střídání ročních období, fáze Měsíce, zatmění Slunce a Měsíce) - porovnání Země a ostatních planet sluneční soustavy - prostor (vzdálenosti ve vesmíru) a čas (světový čas, časová pásma, pásmový čas, smluvený čas, datová hranice, kalendáře)	

PRIMA

Přírodní obraz Země - jednotlivé složky

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu - porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost - rozlišuje jednotlivé geografické sféry Země, umí posoudit jejich důležitost i jejich interakci	Žák: - vysvětlí definice všech geosfér Země - objasní přiměřeně strukturu jednotlivých geosfér Země, rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu, porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	Přírodní obraz Země <u>Litosféra</u> - stavba Země (+ typy zemské kůry) - vnitřní a vnější činitele utvářející pevninský a podmořský reliéf (pohyb litosférických desek, vrásnění, kerné pohyby, zemětřesení, sopečná činnost, zvětvávání, transport a ukládání hornin působením tekoucí vody, větru, ledovců a ledu, spolupůsobení přírodních činitelů na zemský povrch, vliv lidských činností)	MS – Živelné pohromy
		<u>Atmosféra</u> - složení a vrstvy atmosféry, - počasí a podnebí, celkový oběh vzduchu v atmosféře, cyklóny a anticyklóny, vzduchové hmoty a fronty, pasáty, monzuny, větrné smrště, tropické bouře (tropické cyklony), místní větry, mrakové útvary, podnebné pásy, výšková zonalita podnebí	MS – Živelné pohromy
		<u>Hydrosféra</u> - rozložení a oběh vody na Zemi - vodstvo světového oceánu (oceány a moře, vlastnosti a pohyby mořské vody, tsunami) - voda na pevnině (vodní toky, ledovce, jezera,	

PRIMA

<i>Přírodní obraz Země - jednotlivé složky</i>			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
		bažiny a vodní nádrže, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti) <u>Pedosféra</u> - význam půd, vznik půd - vlastnosti půdy, půdní typy a druhy - rozmístění půd na Zemi - vlivy lidské společnosti na pedosféru <u>Biosféra</u> - životní prostředí a zonální rozšíření organismů na Zemi - geografická šířková pásma a výškové stupně - život v oceánu - život v jednotlivých geografických šířkových pásmech a výškových stupních (tropické lesy, savany, pouště a polopouště, stepi a lesostepi, lesy mírného pásu, tundra a lesotundra, polární pustiny) - vliv lidské společnosti na biosféru a přírodní sféru	MS – Živelné pohromy

SEKUNDA

[illegible]

SEKUNDA

<i>Regiony světa (Afrika, Amerika, Asie, Evropa)</i>			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
		<u>Amerika</u> - Geografická poloha - Přírodní poměry - Osvojování lidmi, obyvatelstvo - Regionální dělení. - Kanada, Spojené státy americké, Mexiko, Brazílie <u>Asie</u> - Geografická poloha - Přírodní poměry - Osvojování lidmi, obyvatelstvo - Regionální dělení (Monzunová Asie, jihozápadní Asie, střední Asie) - významné státy + Rusko <u>Evropa</u> - Geografická poloha - Přírodní poměry - Obyvatelstvo - Hospodářství - Územní a hospodářské rozdíly, spolupráce a integrace - Regionální dělení, r- Regiony - Významné státy, významné regiony, významná města	EGS – Evropa a svět nás zajímá EGS – Objevujeme Evropu a svět (obě průřezová témata v průběhu celého ročníku)

TERCIE

<i>Regiony světa (Evropa)</i>			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - lokalizuje na mapách regiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	Žák: - umí porovnat dílčí regiony světa na základě daných kritérií; umí je přiměřeně charakterizovat z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	<u>Evropa</u> - Regiony - Významné státy, významné regiony, významná města	EGS – Evropa a svět nás zajímá EGS – Objevujeme Evropu a svět

TERCIE

[illegible]

TERCIE

<i>Česká republika</i>			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy, vazby
	a tendence) - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky, charakterizuje jejich přírodní a socioekonomické podmínky a uvede atraktivitu pro cestovní ruch - zvolí a vymezí místní region (např. Prahu 9) - aplikuje své znalosti a dovednosti ze zeměpisu k získání dat a jejich zpracování do podoby přehledné, názorné prezentace regionu z geografického hlediska - uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při bouři, požáru a povodni	Regiony ČR - místní region - Praha - vymezení dle NUTS 2 či krajů ČR a jejich charakteristika Vlastivědný kurz - praktické činnosti při poznávání regionu - modelové situace bezpečného chování a jednání při bouři, požáru a povodni	týmová spolupráce na prezentaci Kurz je možno zařadit do kvarty.

KVARTA

Česká republika			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy, vazby
Žák: - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	Žák: - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky, charakterizuje jejich přírodní a socioekonomické podmínky a uvede atraktivitu pro cestovní ruch - aplikuje své znalosti a dovednosti ze zeměpisu k získání dat a jejich zpracování do podoby přehledné, názorné prezentace regionu z geografického hlediska	Česká republika Regiony ČR - vymezení dle NUTS 2 či krajů ČR a jejich charakteristika Vlastivědný kurz - praktické činnosti při poznávání regionu - modelové situace bezpečného chování a jednání při bouřce, požáru a povodni	týmová spolupráce na prezentaci Pokud se kurz nekonal v tercii.

KVARTA			
<i>Společenské a hospodářské prostředí</i>			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - charakterizuje na přiměřené úrovni světovou populaci – její demografický vývoj, migraci, rozmístění, strukturu - zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa - posoudí, jak přírodní či socioekonomické podmínky souvisí funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové zdroje, hlavní obilnice světa a hlavní produkční oblasti vybraných zemědělských plodin - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit - porovnává státy světa podle	Žák: - charakterizuje vývoj počtu obyvatel světa, fáze demografické revoluce pomocí demografických ukazatelů - lokalizuje části světa s největší a nejmenší hustotou zalidnění a objasní příčiny tohoto jevu, uvede na příkladech druhy migrací - charakterizuje obyvatelstvo světa dle znaků biologických, kulturních a ekonomických - porovná vliv nejvíce rozšířených náboženství na životy lidí - porovná dle vybraných hledisek venkovský a městský typ sídel, objasní v souvislostech proces urbanizace a suburbanizace - uvede příklady sídelních systémů ze světa, porovná územní strukturu města Prahy s velkoměsty vyspělých a rozvojových zemí světa - orientuje se v sektorové a odvětvové struktuře hospodářství, nastíní vývoj hospodářství, porovná hospodářství vyspělých a rozvojových zemí, uvede jádrové a periferní oblasti s důvodem jejich výskytu, charakterizuje dílčí	Obyvatelstvo světa - Demografický vývoj, rozmístění, územní pohyb, struktura obyvatelstva - Geografie sídel - venkovská a městská sídla a jejich funkce, města a jejich zázemí, proces urbanizace a suburbanizace, územní struktura měst Světové hospodářství - odvětvová a sektorová struktura, vývoj - světové zemědělství (pěstování užitkových plodin, chov hospodářských zvířat, typy zemědělské výroby) - rybolov a lesní hospodářství - světový průmysl (těžební průmysl, energetika, zpracovatelský průmysl) - doprava a spoje - služby obyvatelstvu (cestovní ruch, mezinárodní obchod) - jádrové a periferní oblasti světa	MkV - Kulturní difference MkV - Lidské vztahy MkV - Etnický původ MkV - Multikulturalita MkV – Princip

Zeměpis - učební osnovy vyučovacího předmětu

lidnatosti, rozlohy, polohy, tvaru a státní hranice, politického uspořádání (administrativního členění, státního zřízení a formy vlády, systému politické moci), hospodářské úrovně a příslušnosti k jednotlivým zájmovým mezinárodním integracím - lokalizuje na mapách aktuální geopolitické změny a ohniska napětí	odvětví hospodářství - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit - chápe význam mezinárodních hospodářských organizací a uvede příklady ze světa - podrobněji pohovoří o EU - orientuje se v politické mapě současného světa, porovnává státy světa dle různých hledisek, chápe význam mezinárodních vojensko-politických organizací - lokalizuje na mapách aktuální geopolitické změny a ohniska napětí a objasní jejich příčiny	- hlavní mezinárodní hospodářské organizace Politické rozdělení světa - politická mapa současného světa - společné a odlišné znaky států (poloha, tvar, státní hranice, rozloha, počet obyvatel, hustota zalidnění, způsob vlády, správní členění, stupeň rozvoje) - mezinárodní politické organizace a seskupení - aktuální ohniska neklidu	sociálního smíru a solidarity MkV - Kulturní difference MkV - Lidské vztahy MkV - Etnický původ MkV - Multikulturalita
---	---	--	---

KVARTA

Životní prostředí			
Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - porovnává různé typy přírodních a kulturní krajiny, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí - uvádí východiska pro zlepšení úrovně životního prostředí a pro trvale udržitelný rozvoj	Žák: - orientuje se v pojmech krajinná sféra, krajina, lokalizuje přírodní krajiny, porovnává různé typy přírodních krajiny dle povrchu, podnebí, vegetačního krytu a typické fauny, u kulturních krajiny rozlišuje jejich funkce, - vysvětlí pojem životní prostředí na konkrétním příkladu, uvádí na příkladech důsledky přírodních na životní prostředí, zhodnotí vliv lidské činnosti na životní prostředí, uvede na příkladech environmentální problémy - vysvětlí pojem trvale udržitelný rozvoj a uvádí východiska pro jeho realizaci	Krajina a životní prostředí - krajinná sféra - krajiny přírodní a kulturní - životní prostředí organismů - životní prostředí lidské společnosti (vztah přírody a lidské společnosti - vliv přírody na člověka a opačně) - globální civilizační rizika včetně globálních ekologických problémů - úsilí o trvale udržitelný rozvoj	EV – Ekosystémy EV – Lidské aktivity a problémy, životního prostředí EV – Vztah člověka k prostředí

5.11 Fyzika

5.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět fyzika je jedním z předmětů ŠVP, které žákovi umožňují poznávání přírody jako systému, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Umožňuje rozvíjet dovednosti pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy a vyvozovat z nich závěry.

Výuka fyziky vede k podchycení a rozvíjení zájmu o základní fyzikální zákony a zákonitosti s využíváním jednoduchých experimentů. Vytváří potřeby objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy a procesy, upevňuje dovednosti pracovat podle pravidel bezpečnosti práce.

5.11.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Fyzika je povinným předmětem pro žáky nižšího gymnázia od primy až do kvarty. Vyučuje se dvě hodiny týdně ve všech ročnících. Pro upevnění praktických činností a dovedností mají žáci v primě, sekundě a tercii jedenkrát za 6 týdnů laboratorní cvičení v rozsahu 2 hodin. Na tato cvičení je třída rozdělena do dvou skupin.

Laboratorní cvičení z fyziky se vyučuje v odborné učebně, ve které zpravidla probíhá i výuka ostatních hodin fyziky.

Ve vyučovacím předmětu fyzika je naplňována část obsahu vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a svět práce a část tématu Ochrana člověka za mimořádných situací.

Součástí výuky fyziky v kvartě je soubor exkurzí a projektů, který probíhá v rámci fyzikálního kurzu v druhém pololetí a trvá zpravidla jeden týden.

5.11.3 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova je zastoupena zejména tematickými okruhy Rozvoj schopností poznávání, Kooperace a kompetice a Kreativita. (Žáci např. vymýšlí a vytvářejí různé modely, zpracovávají jednoduché projekty, pracují ve skupinách apod.)

Enviromentální výchova je zastoupena především tematickým okruhem Lidské aktivity a problémy životního prostředí, který prostupuje celým učivem, zejména pak učivem kvarty. Dále je toto průřezové téma zastoupeno tematickým okruhem Vztah člověka a prostředí.

Některá další průřezová témata (event. tematické okruhy) jsou zastoupena pouze okrajově (podrobněji viz poznámky, přesahy a vazby).

5.11.4 Výchové a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel bude:

- učit žáky různým metodám poznávání přírodních objektů
- učit žáky plánovat své činnosti

- učit žáky vyhledávat a zpracovávat potřebné informace
- podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky
- učit žáky experimentovat a vyvozovat závěry
- uplatňovat individuální přístup

Kompetence k řešení problémů

Učitel bude:

- vytvářet praktické problémové úkoly
- učit žáky zobecňovat poznatky a aplikovat je
- podporovat samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporovat týmovou spolupráci při řešení problémů
- rozvíjet schopnost objeovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení

Kompetence komunikativní

Učitel bude:

- vést žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování
- učit žáky stručně a přehledně sdělovat postup a výsledky pozorování a experimentování
- klást důraz na kulturní mluvený i psaný projev
- učit žáky prezentovat své názory
- podporovat přátelskou komunikaci mezi žákem a učitelem a mezi žáky navzájem

Kompetence sociální a personální

Učitel bude:

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat v týmu
- podporovat skupinovou výuku
- rozvíjet schopnost zastávat v týmu různé role
- učit žáky kriticky hodnotit práci týmu i svou vlastní
- podporovat vzájemnou pomoc žáků
- monitorovat průběžně sociální vztahy ve třídě

Kompetence občanské

Učitel bude:

- vést žáky k poznávání rozvoje i zneužití fyziky a techniky
- vést žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí
- učit žáky chování v mimořádných situacích
- učit žáky poskytovat účinnou první pomoc
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel a pracovních postupů

Kompetence pracovní

Učitel bude:

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- podporovat využívání výpočetní techniky a internetu
- vést žáky k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany při práci

5.11.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

V rámci laboratorních prací jsou plněny tyto očekávané výstupy RVP vzdělávací oblasti Člověk a svět práce:

Žák:

- vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů
- zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl
OSV - Rozvoj schopnosti poznávání (143)
- vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci
OSV - Rozvoj schopnosti poznávání (144)
- dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci
- poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	Žák: - pozná na příkladech rozdíl mezi tělesem a látkou - rozhodne, které věci jsou z látky pevné, kapalně nebo plynné - popíše na příkladech z praxe některé vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek - uvede příklady využití vlastností látek - popíše aspoň jeden jev, kterým se nepřímo přesvědčujeme, že částice v látce jsou v neustálém neuspořádaném pohybu	<u>Stavba látek</u> Tělesa a látky Vlastnosti pevných, kapalných a plynných látek Látky jsou složeny z částic, které se pohybují Vzájemné silové působení částic Jak se liší částicová stavba látek pevných, kapalných a plynných	Ch - určí základní vlastnosti látek OSV - Rozvoj schopností poznávání
- změří velikost působící síly	- na příkladech ukáže, že silové působení je vzájemné a pozná, jaké jsou účinky síly - uvede příklady účinků gravitační síly - umí pracovat s olovníci a vodováhou - ukáže na globusu směr gravitační síly - ví, že velikost gravitační síly souvisí s hmotností a vzdáleností těles - změří sílu siloměrem - používá značku pro sílu a pro její jednotku	Vzájemné působení těles, síla Gravitační síla, gravitační pole Měření síly	EV - koloběh vody v přírodě
	- experimentem prokáže vzájemné přitahování a odpuzování zelektrovaných těles a tento jev vysvětlí	<u>Elektrické vlastnosti látek</u> Elektrování při vzájemném dotyku Elektrické pole	OSV – Kooperace a kompetice

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- chápe elektrické pole, jako prostor, kde působí elektrická síla - vysvětlí elektrování těles přesunem elektronů z tělesa na těleso	Jak lze vysvětlit elektrování těles	
- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet	- experimentálně určí póly tyčového magnetu - znázorní průběh indukčních čar magnetického pole tyčového magnetu - popíše magnetické pole Země a uvede příklad jeho využití	<u>Magnetické vlastnosti látek</u> Zkoumání působení magnetů Magnetické pole Jak si vyrobit magnet Indukční čáry magnetického pole Magnetické pole Země	Z - kompas a buzola - orientace v terénu OSV – Kooperace a kompetice
- změří vhodně zvolenými měřidly fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	- změří délku tělesa vhodně zvoleným měřidlem, objem tělesa odměrným válcem, hmotnost tělesa na vahách, dobu trvání stopkami a teplotu teploměrem - vzájemně převádí běžně používané jednotky téže veličiny - vypočítá aritmetický průměr naměřených hodnot - určí hustotu látky výpočtem ze vztahu $\rho = m/V$ a porovná ji s údajem v tabulkách - vypočte hmotnost tělesa ze vztahu $m = \rho \cdot V$	<u>Měření fyzikálních veličin</u> Měření délky Měření objemu Měření hmotnosti tělesa Hustota Měření času Měření teploty	M - převody jednotek - měření délek úseček D – zajímavosti z historie měření fyzikálních veličin Bi - měří vitální kapacitu plic - měří tep Ch - měření teploty, hmotnosti a objemu M - počítání rozdílu s celými čísly - sestavování tabulek a grafů MV - orientuje se v grafech změn teploty a v předpovědích uvedených v tisku, rozhlasu a televizi OSV -Rozvoj schopností

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- uvede příklady změn délky nebo objemu tělesa při změně teploty - popíše teploměr a vysvětlí princip měření teploty teploměrem - určí rozdíl teplot z naměřených hodnot - změří změny teploty (kapaliny nebo vzduchu) s časem a zaznamená je tabulkou nebo grafem		poznávání OSV - Kooperace a kompetice EGS - zavedení a užívání metrické soustavy (nutnost kooperace v EU)
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - rozliší vodič a izolant na základě analýzy jejich vlastností	- sestaví jednoduchý elektrický obvod podle schématu - zná a v praxi používá bezpečné zásady při sestavování a rozebírání elektrických obvodů - zná podmínky vedení proudu v obvodu a aplikuje je při hledání závady sestaveného obvodu - správně používá schématické značky a zakreslí schéma reálného obvodu - experimentem nebo zkušeností rozhodne, zda je látka vodič nebo izolant - uvede příklady spotřebičů, které využívají tepelné účinky elektrického proudu - objasní, popř. pokusem ukáže nebezpečí vzniku zkratu a možnosti ochrany před ním pomocí tavné	<u>Elektrický obvod</u> Sestavení elektrického obvodu Elektrický proud a elektrické napětí Vodiče elektrického proudu Elektrické izolanty Zahřívání vodiče při průchodu elektrického proudu Pojistky, zásady správného používání spotřebičů Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními První pomoc při úrazu elektrickým proudem	Ch - elektrolýza Bi + MS - poskytnutí první pomoci při úrazu elektrickým proudem EV - využívání elektrické energie, způsoby šetření energií u tepelných spotřebičů OSV – Komunikace OSV - Kooperace a kompetice

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	pojistky - dodržuje uvědoměle pravidla bezpečnosti práce s elektrickými zařízeními - objasní vznik blesku a zásady ochrany před jeho účinky - vysvětlí, jak postupovat při poskytnutí první pomoci při úrazu elektrickým proudem a umí tento postup použít		
		<u>Magnetické pole elektrického proudu</u> Magnetické pole cívky s proudem Měření proudu Elektromagnet a jeho užití <u>Nerozvětvený a rozvětvený elektrický obvod</u>	

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	Žák: - rozhodne podle rychlosti rovnoměrného pohybu, zda se těleso vzhledem k jinému tělesu pohybuje nebo je v klidu - určí trajektorii konkrétního pohybu tělesa a rozhodne, zda je pohyb přímočarý nebo křivočarý - rozliší rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - určí rychlost rovnoměrného pohybu	Klid a pohyb tělesa Popis pohybu Druhy pohybu Pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný Rychlost rovnoměrného pohybu	M – úlohy o pohybu M – přímá úměrnost
- využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	- zná jednotky rychlosti a odhadne velikost rychlosti běžných pohybů - převádí jednotky rychlosti - vypočte dráhu rovnoměrného pohybu - nakreslí graf závislosti dráhy na časem - z grafu dráhy určí rychlost rovnoměrného pohybu a zjistí, kdy bylo těleso v daném místě nebo kde bylo v daném čase - vypočte průměrnou rychlost pohybu ze zadaných údajů - změří dráhu a dobu určitého pohybu a vypočte jeho průměrnou rychlost	Rychlost rovnoměrného pohybu Dráha rovnoměrného pohybu Průměrná rychlost	Bi – rychlosti pohybu různých zvířat Z – orientace na mapě, určování vzdáleností

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- změří velikost působící síly, určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	- v konkrétní situaci rozhodne, která dvě tělesa na sebe vzájemně působí silou a jaký je účinek vzájemného působení - změří velikost síly siloměrem - znázorní sílu graficky - určí gravitační sílu, jakou Země působí na těleso o určité hmotnosti - prokáže experimentem účinky elektrického, magnetického a gravitačního pole - určí výslednici sil působících v jedné přímce - rozhodne, zda dvě síly jsou v rovnováze - graficky určí výslednici dvou různoběžných sil - odhadne polohu těžiště - experimentem určí těžiště - rozhodne, zda je těleso v poloze stabilní nebo nestabilní	Vzájemné působení těles Síla a její měření Gravitační, elektrická a magnetická síla, vztah $F = m \cdot g$ Gravitační, elektrické a magnetické pole Znázornění síly Skládání sil stejného a opačného směru Rovnováha sil Skládání dvou různoběžných sil Těžiště tělesa	D – historie poznávání gravitační síly M – konstrukce rovnoběžníku Tv – význam polohy těžiště těla

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	- v jednoduchých případech kvalitativně předpoví, jaký bude pohyb tělesa nebo jeho změna, když zná sílu nebo výslednici sil, které na těleso působí - zdůvodní, proč je v konkrétní situaci těleso v klidu nebo se pohybuje rovnoměrně přímočaře, a určí síly působící na těleso, které jsou přitom v rovnováze - na příkladech ukáže, že silové působení těles je vzájemné, síly akce a reakce vznikají i zanikají současně, mají stejnou velikost a působí na různá tělesa - posuvné účinky síly na těleso vědomě spojuje vždy se změnou rychlosti pohybu tohoto tělesa	Posuvné účinky síly Zákon síly Zákon setrvačnosti Zákon vzájemného působení těles	Bi – sépie – akce a reakce Tv – akce a reakce ve sportu

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	- rozhodne, zda je páka otáčivá kolem pevné osy v rovnovážné poloze - experimentem nebo výpočtem určí sílu nebo rameno síly tak, aby se páka dostala do rovnovážné polohy - uvede příklady užití páky v praxi a objasní výhodnost použití páky v daném případě - určí podmínku rovnováhy na kladce pevné a volné - uvede příklady využití kladek v praxi a ukáže jejich výhody	Rovnováha na páce Moment síly Užití páky	Bi – popíše vybranou páku ve stavbě těla člověka
	- předpoví, jak se změní deformační účinky síly při změně velikosti síly nebo obsahu plochy, na kterou působí - porovná tlaky způsobené různými silami - určí tlak vyvolaný silou kolmo působící na plochu - navrhne, jak lze v praktické situaci zvětšit nebo zmenšit tlak	Deformační účinky síly Tlaková síla Tlak	DV – rizika v dopravě

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- v jednoduchém případě změří třecí sílu - porovná třecí síly působící mezi tělesy při různé tlakové síle, drsnosti ploch nebo obsahu stykových ploch - uvede příklady působení klidové třecí síly - objasní působení klidové třecí síly při chůzi člověka nebo jízdě auta - rozhodne, zda je v dané situaci tření užitečné nebo škodlivé, a navrhne vhodný způsob jeho zmenšení nebo zvětšení	Tření, třecí síla Měření třecí síly Třecí síly v praxi	Bi – vliv tvaru těla živočichů na zmenšování odporové síly Tv – zmenšování a zvětšování třecí síly při různých sportech
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	- předvede pokus nebo popíše jev, který ukazuje, že při stlačení kapaliny nebo plynu vzroste tlak ve všech místech stejně - vysvětlí na příkladu z praxe princip hydraulického zařízení - porovná tlaky v různých hloubkách kapaliny, tlaky ve stejné hloubce dvou různých kapalin - použije vztah $p = \rho \cdot g \cdot h$ při řešení konkrétních problémů - objasní některé jevy, které souvisejí s hydrostatickým tlakem (sifon) - určí pokusem i výpočtem velikost vztlakové síly působící na těleso v kapalině	Pascalův zákon Hydraulická zařízení Hydrostatický tlak Vztlaková síla	Bi – přizpůsobení vodních živočichů životu v hloubce - potápění lidí a výbava - krevní tlak a jeho měření D – použití ponorek ve válečných konfliktech

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	- znázorní síly a jejich výslednici působící na těleso ponořené do kapaliny - předpoví, zda bude těleso v kapalině plovat, vznášet se nebo se potopí, uvede příklady užití v praxi - pokusem prokáže existenci atmosférického tlaku vzduchu, vysvětlí příčiny jeho existence - porovná atmosférický tlak v různých výškách, popíše způsob měření atmosférického tlaku - provede měření atmosférického tlaku v daném místě, objasní vliv změn tohoto tlaku na počasí	Archimédův zákon Potápění, plování a vznášení se těles v kapalině Mechanické vlastnosti plynů Atmosférický tlak a jeho měření	
	- uvede příklad prokazující existenci vztlakové síly, která působí na těleso v plynu a uvede příklad praktického užití - změří tlak plynu v uzavřené nádobě a rozhodne, zda je v nádobě podtlak nebo přetlak plynu	Vztlaková síla na tělesa v plynech Tlak plynu v uzavřené nádobě	

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	- rozliší zdroj světla a osvětlené těleso - rozhodne, zda je dané optické prostředí čiré, průhledné, průsvitné či neprůhledné - uvede velikost rychlosti světla ve vakuu a porovná ji s rychlostí světla v jiných prostředích - objasní, proč na Zemi pozorujeme fáze Měsíce - vysvětlí vznik stínu a vznik zatmění Slunce a Měsíce - využívá zákon odrazu světla na rozhraní dvou prostředí k řešení problémů a úloh a ke geometrické konstrukci obrazu v rovinném zrcadle	Světelné jevy Zdroje světla Rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích Přímocharé šíření světla Měsíční fáze Stín Zatmění Slunce a Měsíce Zákon odrazu světla	Vv – využití stínů a barev ve výtvarném projevu D – náboženská interpretace zatmění Slunce v historii - historie vzniku fotografie
	- pokusem rozhodne, které zrcadlo je duté a které vypuklé - pokusem najde ohnisko dutého zrcadla a určí jeho ohniskovou vzdálenost - zobrazí daný předmět dutým zrcadlem - uvede příklady využití kulových zrcadel	Zobrazení rovinným, dutým a vypuklým zrcadlem	M – využívá rovinovou souměrnost při zobrazení zrcadlem

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice	- na příkladech ukáže, kdy dochází k lomu světla ke kolmici a kdy k lomu od kolmice - dokáže pokusem, že sluneční světlo je složeno z barevných světél - vysvětlí proč a za jakých podmínek vzniká duha - vysvětlí, čím je dána barva průhledného prostředí a čím barva neprůhledných těles	Lom světla Rozklad světla optickým hranolem Barva těles	Bi – vjem obrazu vznikajícího na sítnici a v mozku, barevné a prostorové vidění, vidění u hmyzu a různých zvířat

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	Žák: - rozhodne, zda se koná práce a které těleso tuto práci koná - vypočte práci, je-li dána síla a dráha, po které síla působí, pomocí vztahu $W = F \cdot s$ - porovná práci vykonanou při zvedání tělesa kladkou a jednoduchým kladkostrojem - určí výkon z práce a času - v jednoduchých případech odhadne vykonanou práci nebo výkon a porovná velikost dvou různých prací a výkonů - při rovnoměrném pohybu určí výkon podle vztahu $P = F \cdot v$	<u>Práce, výkon, energie</u> Práce Práce na kladce Výkon Účinnost	M - úprava rovnic D - využití jednoduchých strojů k usnadnění práce dříve a dnes (např. stavba pyramid)
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- na příkladech nebo pokusem ukáže, že pohybová energie tělesa, jeho pohybová energie v gravitačním poli nebo polohová energie pružnosti se projevuje jeho schopností konat práci - v konkrétních situacích ukáže a objasní, že změna energie je spojena s konáním práce - určí vykonanou práci ze změny polohové (resp. pohybové) energie tělesa a naopak - porovná pohybové energie těles pomocí jejich rychlosti a hmotnosti	Pohybová a polohová energie Přeměny mechanické energie	DV – nebezpečí v dopravě při přeměně pohybové energie vozidel při srážce Tv – příklady využití a přeměn energie ve sportech Bi – porovnání pohybové energie různých živočichů EV, EGS – možnosti využití vodních elektráren jako obnovitelných zdrojů energie v různých zemích Evropy

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- popíše vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie tělesa při jeho pohybu v gravitačním poli Země		
- určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- uvede příklady jevů, které dokazují, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - popíše, jak teplota tělesa souvisí s rychlostí neuspořádaného pohybu jeho částic, uvede příklady jevů nebo provede pokusy, které to dokazují - objasní vnitřní energii tělesa jako energii, která souvisí s energií částic - vysvětlí, jak se mění vnitřní energie tělesa s jeho teplotou - předvede pokusy na změnu vnitřní energie tělesa konáním práce nebo tepelnou výměnou - rozlišuje a správně používá pojmy teplo a teplota - v konkrétním příkladu tepelné výměny předpoví, jak se budou měnit teploty daných těles - vyhledá v tabulkách měrnou tepelnou kapacitu některých látek a vysvětlí jejich význam v praxi - určí teplo přijaté nebo odevzdané tělesem při tepelné výměně (bez změny skupenství), resp. změnu teploty nebo	<u>Vnitřní energie, teplo</u> Částicové složení látek Vnitřní energie Změna vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou Teplo Měrná tepelná kapacita látky Určení tepla přijatého nebo odevzdaného při tepelné	M – úprava rovnic EV – šetření energie vhodnou tepelnou izolací, volba ekologicky vhodného způsobu vytápění, využití energie slunečního záření Bi – význam ptačího peří nebo srsti zvířat pro termoregulaci jejich těl - způsoby chlazení zvířat, např. psů - význam sněhové pokrývky polí při zimních mrazech

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	hmotnost tělesa ze vztahu $Q = c \cdot m \cdot (t_2 - t_1)$ - rozhodne, zda tepelná výměna probíhá vedením, prouděním nebo zářením; uvede příklady, jak ji lze v případě potřeby využít, resp. omezit, na konkrétních příkladech objasní tyto typy tepelné výměny - porovná látky podle jejich tepelné vodivosti, uvede příklady jejich využití	výměně Tepelná výměna prouděním, zářením a vedením	
	- uvede příklady změn skupenství z praktického života a uvede, zda se při nich teplo uvolňuje, nebo pohlcuje - z tabulek určí teploty tání a tuhnutí látek a rozhodne v jakém skupenství je těleso z dané látky při dané teplotě - pokusem ukáže změnu skupenství některé látky a prokáže uvolnění či pohlcení tepla - vysvětlí tání, tuhnutí a ohřívání látek na základě jejich částicové struktury -nalezne v tabulkách měrné skupenské tání dané látky a vysvětlí jeho význam - popíše pokus, který prokazuje zvětšení objemu vody při zmrznutí a uvede příklady pozitivních a negativních důsledků změny tohoto jevu	<u>Změny skupenství látek</u> Tání a tuhnutí	Bi – vysvětlí vliv anomálie vody pro přežití vodních živočichů, narušování skal při mrznutí vody M - čte údaje z grafu a sestrojí graf MS – dodržuje pravidla bezpečného zacházení s horkými kapalinami, párou a tepelnými zdroji; bezpečnost práce s hořlavými materiály IT – vyhledává informace

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- navrhne a pokusem ověří, jak lze zvětšit či zmenšit rychlost vypařování kapaliny, uvede praktické využití - předpoví, jak se změní teplota varu při zvětšení a zmenšení tlaku nad vroucí kapalinou, uvede praktické využití - na konkrétních příkladech uvede, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu - vysvětlí vznik mlhy, jinovatky a oblaků - popíše základní součásti spalovacích motorů a vysvětlí rozdíl mezi vznětovým a zážehovým motorem - porovná škodlivost provozu různých druhů spalovacích motorů pro životní prostředí	Vypařování Var Kapalnění Pístové spalovací motory	o tepelných vlastnostech látek v tabulkách, resp. na internetu EV – posoudí využití spalovacích motorů v dopravě z ekologického a ekonomického hlediska
- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	- určí ve svém okolí, co je zdrojem zvuku - vysvětlí, proč je nezbytné pro šíření zvuku látkové prostředí - uvede příklad, který dokazuje, že rychlost zvuku závisí na prostředí, ve kterém se zvuk šíří - pokusem ukáže, jak výška tónu závisí na frekvenci - pokusem ukáže význam rezonančních skříněk	<u>Akustika</u> Zdroje zvuku Šíření zvuku prostředím Rychlost šíření zvuku Výška tónu Rezonance, barva tónu Odraz zvuku, ozvěna	MS - ochrana sluchu před nadměrným hlukem Bi - využití ultrazvukových píšťalek pro psy - orientace netopýrů pomocí ultrazvuku Hv – využití poznatků o zvuku při konstrukci koncertních sálů

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- uvede příklad využití znalostí o zvuku (odraz) při projektování hudebních sálů, divadel a pod. - umí kvalitativně porovnat zdroje zvuku podle hladiny hlasitosti a rozhodnout o jeho případné škodlivosti (např. hlasitá hudba) na sluchové ústrojí - pro ochranu sluchu využívá poznatků o závislosti hlasitosti zvuku na zdroji, vzdálenosti zdroje od ucha, prostředí, ve kterém se zvuk šíří a na citlivosti sluchového ústrojí - navrhne možnosti, jak zmenšit škodlivost nadměrného hlasitého zvuku na člověka	Ochrana před nadměrným zvukem	
- rozliší vodič, izolant na základě analýzy jejich vlastností	- rozhodne, zda se budou dvě elektricky nabitá tělesa přitahovat, nebo odpuzovat - vysvětlí elektrování těles třením - vysvětlí polarizaci izolantu a elektrostatickou indukci a tyto jevy předvede pokusem - pokusem prokáže existenci elektrického pole kolem nabitého tělesa - znázorní siločáry elektrického pole např. mezi dvěma nesouhlasně nabitými rovinnými deskami a kruhové nabitě desky	<u>Elektrické pole</u> Elektrování těles Elektrický náboj Vodič a izolant v elektrickém poli Geometrické znázornění elektrického pole	EV – omezení znečištění prostředí užitím elektrostatických odlučovačů popílku Ch – předcházení nebezpečí výbuchu při manipulaci s hořlavými látkami
- sestaví správně podle schématu	- s využitím jednoduchého modelu	<u>Elektrický proud v látkách</u>	MS – dodržuje pravidla

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - změří elektrický proud a napětí - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	vysvětlí vedení elektrického proudu v kovech a elektrolytech - rozhodne, zda v daném obvodu jsou splněny podmínky vzniku elektrického proudu, jejich splnění ověří pokusem - změří elektrický proud ampérmetrem v daném místě obvodu - změří elektrické napětí mezi dvěma místy el. obvodu - určí výsledné napětí zdroje při sériovém zapojení několika článků - porovná vhodnost využití různých zdrojů napětí (např. suchých článků a akumulátorů) a zvolí k danému spotřebiči vhodný zdroj napětí - předpoví změnu proudu v kovovém vodiči při změně napětí mezi jeho konci - předpoví změnu proudu v obvodu při změně odporu vodiče (při stálém napětí) - vypočte jednu z veličin (proud, napětí, odpor) pro kovový vodič, zná-li zbývající dvě (aplikace Ohmova zákona) - pokusem určí závislost proudu na napětí na spotřebiči a výsledek vyjádří graficky - z grafu závislosti proudu na napětí určí jednu z veličin (proud, napětí,	Elektrický proud v kovech a vodných roztocích solí a kyselin Měření el. proudu a el. napětí Zdroje el. napětí Ohmův zákon Elektrický odpor	bezpečného zacházení s elektrickými zařízeními při pokusech a v denním životě M - zpracuje data získaná měřením s využitím tabulky - čte údaje z grafů EV- porovná výkony různých domácích elektrospotřebičů z údajů na jejich štítcích IT – vyhledávání údajů o elektrických vlastnostech materiálů v tabulkách, eventuálně na internetu

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	odpor), zná-li zbývající dvě - porovná odpor dvou kovových drátů, které se liší jen průřezem, nebo jen délkou, či materiálem; v jednoduchých případech ověří svou úvahu pokusem - popíše, jak se mění odpor vodiče s teplotou - rozpozná, podle reálného zapojení i podle schématu, zapojení dvou spotřebičů v sérii a paralelně, určí výsledné napětí, výsledný proud a výsledný odpor takto zapojených spotřebičů - předpoví, jak se změní proud v obvodu, když dva spotřebiče zapojíme místo sériově paralelně a naopak; svou odpověď ověří pokusem - rozhodne, jak je vhodné zapojit elektrické spotřebiče v domácnosti, a uvede výhody své volby - použije měnitelného odporu k regulaci proudu v obvodu a jako děliče napětí - určí el. práci vykonanou za určitou dobu pro daný proud a napětí nebo určí el. práci z elektrického příkonu spotřebiče a doby průchodu el. proudu - vyjádří el. práci uvedenou ve Ws (eventuelně kWh) v joulech - určí výkon el. proudu ve vodiči mezi	Závislost el. odporu na vlastnostech vodiče Výsledný odpor rezistorů zapojených paralelně a v sérii Regulace hodnoty proudu reostatem a napětí potenciometrem Elektrická práce Elektrická energie Výkon el. proudu	

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	jehož konci je napětí U - z údajů na štítcích el. spotřebičů určí jejich odpor po jejich připojení ke zdroji o uvedeném napětí - porovná elektrickou energii spotřebovanou různými domácími spotřebiči za určitou dobu a odhadne cenu, kterou za tuto el. energii zaplatí - navrhne možné úspory el. energie v bytě nebo domě		
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	- na ukázce zprávy o počasí z tisku nebo na internetu nalezne základní meteorologické prvky a popíše způsob jejich měření - popíše základní měření na jednoduché meteorologické stanici - provádí sám jednoduchá meteorologická pozorování - vyhledá na internetu informace o počasí získané radary nebo satelitními družicemi a objasní jejich význam - uvede hlavní látky, které znečišťují ovzduší, a jejich základní zdroje; naznačí cesty ke snižování obsahu těchto látek v atmosféře - vysvětlí příčiny vzniku ozonové díry a skleníkového efektu a jejich nebezpečnost pro lidstvo jako jeden	<u>Počasí kolem nás</u> Meteorologie Atmosféra Země Základní meteorologické jevy a jejich měření Problémy znečišťování atmosféry	

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	z globálních problémů světa		

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	Žák: - prokáže pokusem existenci magnetického pole kolem cívky s proudem, na příkladu z praxe objasní jeho využití v elektromagnetech - vysvětlí princip činnosti stejnosměrného elektromotoru - předvede pokusem vznik indukovaného proudu v cívce a ukáže, na čem závisí jeho hodnota a směr	<u>Magnetické pole cívky s proudem,</u> <u>elektromagnetická indukce</u> Magnetické pole cívky s proudem Elektromagnet Působení magnetického pole na cívku s proudem Elektromotor Elektromagnetická indukce	
- využívá prakticky poznatky o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	- objasní vznik střídavého proudu při otáčení magnetu v blízkosti cívky nebo otáčení cívky v magnetickém poli - z konkrétního grafu časového průběhu napětí (proudu) určí periodu a frekvenci střídavého proudu (napětí) - objasní princip činnosti alternátoru a popíše, jaké změny energie v něm probíhají - vhodným měřidlem změří střídavý proud, nebo napětí - určí transformační poměr transformátoru - uvede konkrétní příklady užití transformace nahoru a dolů - popíše a zdůvodní využití	<u>Střídavý proud</u> Vznik střídavého proudu Alternátor Měření střídavého proudu a napětí Transformátor Rozvodná elektrická síť	M - vyjádří funkční vztahy tabulkou, grafem

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	transformátorů v rozvodné síti		
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	- uvede příklady vodičů a izolantů - uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalině a plynu - objasní mechanismus vedení elektrického proudu v kovech (usměrněný pohyb volných elektronů), elektrolytech (usměrněný pohyb volných iontů), v plynech (usměrněný pohyb volných iontů a elektronů) a polovodičích (usměrněný pohyb elektronů a děr) - s využitím poznatků z chemie popíše vznik iontů v elektrolytu - vysvětlí princip elektrolytického pokovování předmětů - pokusem prokáže, že lidské tělo vede elektrický proud, a objasní důsledek této skutečnosti pro pravidla bezpečnosti při zacházení s elektrickým zařízením - předvede a objasní vznik elektrické jiskry při elektrování (např. při svlékání svetry) - uvede příklad využití vedení elektrického proudu v plynech - uvede využití vedení elektrického proudu v plynech v praxi	<u>Vedení elektrického proudu v látkách</u> Vodiče a izolanty Vedení elektrického proudu v kapalinách Vedení elektrického proudu v plynech	CH - elektrolýza a galvanické články MS - ochrana před bleskem

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- objasní způsoby ochrany před bleskem		
- zapojí správně polovodičovou diodu - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- pokusem ukáže, jak se mění odpor termistoru při změně jeho teploty a odpor fotorezistoru při změně osvětlení, uvede příklady využití těchto jevů - zapojí polovodičovou diodu (zejména LED) v propustném a závěrném směru - uvede příklad využití usměrňujícího účinku polovodičové diody - uvede, jaké přeměny energie nastávají ve slunečním článku, a uvede příklady jeho využití jako alternativního zdroje energie	Vedení elektrického proudu v polovodičích	EV- zná různé druhy alternativních zdrojů energie, umí porovnat jejich výhody a nevýhody
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	- vysvětlí základní význam uzemnění u domácích spotřebičů - ukáže v zásuvce kolík a vysvětlí, proč je spojen s ochranným uzemněným nulovacím vodičem; - uvede, v čem spočívá nebezpečí zkratu a čím mu lze předcházet - vysvětlí, proč je životu nebezpečné dotknout se vodivých částí zdírek zásuvky - řídí se základními pravidly bezpečného zacházení s elektrickými zařízeními	<u>Bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči</u> Ochrana před úrazem elektrického proudu První pomoc při úrazu elektrickým proudem	MS - chrání se před úrazem elektrickým proudem - poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- vysvětlí, jak postupovat při poskytnutí první pomoci při úrazu elektrickým proudem a umí tento postup použít		
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	- na obrázku sinusoidy znázorňující část vlny na vodě ukáže, co je vlnová délka - pro vlnění dané vlnové délky λ určí frekvenci f - popíše základní druhy elektromagnetických vln podle vlnové délky a uvede příklady jejich využití - porovná velikost rychlosti světla s rychlostí mechanických vln (např. ve vodě) - objasní, jaký význam měla předpověď existence „neviditelných“ elektromagnetických vln Maxwellem a potvrzení jejich existence Hertzem - zdůvodní, proč je nebezpečné přílišné opalování na Slunci - objasní význam objevu RTG záření - zná a dodržuje zásady bezpečného zacházení s laserem (i malého výkonu)	<u>Elektromagnetické vlnění</u> Elektromagnetické vlny Vlnová délka, frekvence a rychlost elektromagnetických vln Zdroje elektromagnetického vlnění	Bi – bioluminiscence – využití elmag. vln pro orientaci živočichů (např. IR) D – společensky významné objevy týkající se elmag. vln Z – moderní navigace MS – vliv životního prostředí na zdraví člověka (nebezpečí nadměrného opalování, ochrana před RTG zářením při častém vyšetřování, bezpečné zacházení s laserem) – dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své ani zdraví jiných (např. laser) EGS – vede k poznání díla významných Evropanů (Röntgen, Maxwell, Hertz, apod.)
- využívá zákona odrazu světla při	- ukáže na pokusu a uvede ze své	<u>Světlo</u>	

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
řešení problémů a úloh - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	zkušenosti příklad lomu a odrazu světla - v konkrétních příkladech předpoví, zda nastane lom od kolmice, nebo ke kolmici - vysvětlí, jak funguje světlovod, a uvede příklad jeho využití - rozliší pokusem spojku a rozptylku - najde pokusem ohnisko spojky - zobrazí spojkou např. okno, plamen svíčky a určí vlastnosti tohoto obrazu - určí, jaký obraz vznikne při zobrazení rozptylkou - vysvětlí a ukáže užití spojky a rozptylky - popíše vlastnosti obrazu vytvořeného okem - popíše vadu krátkozrakého a dalekozrakého oka a vysvětlí jejich korekci brýlemi - uvede příklad využití mikroskopu a dalekohledu	Odraz a lom světla Zobrazení zrcadly Úplný (totální odraz) Čočky Optické vlastnosti oka Jednoduché optické soustavy (mikroskop, dalekohled)	EV – nebezpečí vzniku požáru odkládáním plastových a skleněných lahví v přírodě (čočky) MS – využití světlovodů a zrcadel v lékařské diagnostice – zná a dodržuje pravidla hygieny zraku Bi – metody zkoumání přírody (lupa, mikroskop) – stavba oka a fyziologie vidění (optické klamy) M – geometrické znázornění vzniku a obrazu zrcadly – rozeznává a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině
- využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní	- s využitím poznatků z chemie popíše základní stavební částice atomu - popíše složení atomového jádra - na příkladu objasní, co rozumíme izotopem daného prvku - uvede tři základní druhy	<u>Jaderná energie</u> Atom Atomová jádra Izotopy a nuklidy Radioaktivita	EV – vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření energie

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
prostředí	radioaktivního záření, objasní jejich podstatu a porovná jejich vlastnosti - uvede příklady využití radionuklidů - popíše řetězovou reakci a objasní nebezpečí jejího zneužití v jaderných zbraních i možnosti využití v jaderných reaktorech - vysvětlí k jakým přeměnám energie dochází v jaderné elektrárně a porovná je přeměnami v elektrárně tepelné a vodní - porovná výhody a nevýhody uvedených tří typů elektráren - popíše stručně historii jaderné energetiky - uvede argumenty pro i proti využití jaderné energie v naší republice - uvede současné možnosti likvidace vyhořelého jaderného paliva a perspektivní možnost využití jaderné syntézy - popíše, jak je v současnosti zajišťována u nás bezpečnost provozu jaderných elektráren - sleduje a analyzuje diskuse o jaderných elektrárnách v tisku a dalších sdělovacích prostředcích - popíše možnosti ochrany před jaderným zářením	Využití jaderného záření Řetězová reakce Jaderný reaktor Jaderná energetika Radiace Ochrana před jaderným zářením Ochrana před radioaktivním zářením	VDO – uvažuje o problémech v širších souvislostech a učí se kritickému myšlení MS – vliv životního prostředí na zdraví člověka (nebezpečí jaderných havárií) - radiace - ochrana před jaderným zářením EGS – poznání života a díla významných Evropanů (Rutherford, Becquerel, Curieovy, Einstein) - uvědomuje si vliv médií na postoje lidí k danému problému a možnost manipulace s informacemi (Černobyl) - další možnost využití jaderné energie v Evropě (ITER) D – zajímavosti z historie objevu umělé a přirozené radioaktivity – zneužití řetězové reakce za 2. světové války Ch – částicové složení látek – atomy, atomové jádro, protony, neutrony

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
			– prvky a jejich názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, – protonové číslo
- objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	- popíše z čeho se skládá sluneční soustava - popíše, jaká síla způsobuje pohyb planet kolem Slunce a měsíců kolem planet - vysvětlí hlavní rozdíly mezi planetou a hvězdou - porovná poznatky získané v zeměpise s podrobnějšími informacemi o jednotlivých planetách, Slunci a Měsíci v literatuře a na internetu, připraví o nich samostatně nebo ve skupině přehlednou informaci (prezentaci) - orientuje se v základních souhvězdích na obloze (zejména cirkumpolárních) - umí použít k pozorování souhvězdí mapy hvězdné oblohy - stručně vysvětlí základní etapy vývoje hvězd v závislosti na jejich hmotnosti - stručně popíše základní metody výzkumu vesmíru a určování vzdáleností ve vesmíru (astronomická jednotka, světelný rok)	<u>Země, vesmír</u> Sluneční soustava Naše galaxie Stelární astronomie Struktura a vývoj vesmíru	Z – Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, časová pásma, pásmový čas, datová hranice D – vývoj kosmologických představ (např. egocentrismus a heliocentrismus) – základy historie dobývání vesmíru IT – vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- vysvětlí základní hypotézy o vývoji vesmíru a stručně objasní vývoj naší sluneční soustavy		

5.12 Chemie

5.12.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět chemie je jedním z předmětů ŠVP, které žákovi umožňují poznávání přírody jako systému, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Umožňuje rozvíjet dovednosti pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy a vyvozovat z nich závěry.

Žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

Výuka vede k podchycení a rozvíjení zájmu o základní chemické pojmy a zákonitosti s využíváním jednoduchých chemických pokusů. Vytváří potřeby objevovat a vysvětlovat chemické jevy, upevňuje dovednosti pracovat podle pravidel bezpečnosti práce s chemikáliemi. Učí žáky poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými látkami.

5.12.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Chemie je povinným předmětem pro žáky nižšího gymnázia v sekundě, tercii a kvartě. Vyučuje se 1 hodinu týdně v sekundě, po 2 hodinách týdně v tercii a kvartě. Pro upevnění praktických činností a dovedností mají žáci v sekundě a kvartě jedenkrát za 6 týdnů laboratorní cvičení v rozsahu 2 hodin.

Chemie se vyučuje v odborné učebně, laboratorní cvičení v chemické laboratoři. Na cvičení se třída dělí na dvě skupiny.

Ve vyučovacím předmětu chemie je naplňována část obsahu vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a svět práce, část vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a část tématu Ochrana člověka za mimořádných situací.

5.12.3 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova je zastoupena tematickými okruhy Rozvoj schopností poznávání, Kooperace a kompetice.

Mediální výchova je zastoupena tematickými okruhy Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.

Environmentální výchova je zastoupena tematickými okruhy: Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí.

5.12.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel bude:

- učit žáky různým metodám poznávání přírodních objektů

- učit žáky plánovat své činnosti
- učit žáky vyhledávat a zpracovávat potřebné informace
- podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky
- učit žáky experimentovat a vyvozovat závěry
- uplatňovat individuální přístup

Kompetence k řešení problémů

Učitel bude:

- vytvářet praktické problémové úkoly
- učit žáky zobecňovat poznatky a aplikovat je
- podporovat samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporovat týmovou spolupráci při řešení problémů
- rozvíjet schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení

Kompetence komunikativní

Učitel bude:

- vést žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování
- učit žáky stručně a přehledně sdělovat postup a výsledky pozorování a experimentování
- klást důraz na kulturní mluvený i psaný projev
- učit žáky prezentovat své názory
- podporovat přátelskou komunikaci mezi žákem a učitelem a mezi žáky navzájem

Kompetence sociální a personální

Učitel bude:

- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat v týmu
- podporovat skupinovou výuku
- rozvíjet schopnost zastávat v týmu různé role
- učit žáky kriticky hodnotit práci týmu i svou vlastní
- podporovat vzájemnou pomoc žáků
- monitorovat průběžně sociální vztahy ve třídě

Kompetence občanské

Učitel bude:

- vést žáky k poznávání rozvoje i zneužití fyziky a techniky
- vést žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí
- učit žáky chování v mimořádných situacích
- učit žáky poskytovat účinnou první pomoc
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel a pracovních postupů

Kompetence pracovní

Učitel bude:

- vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- podporovat využívání výpočetní techniky a internetu
- vést žáky k dodržování zásad bezpečnosti a ochrany při práci

5.12.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

V rámci laboratorních prací jsou plněny tyto očekávané výstupy RVP vzdělávací oblasti Člověk a svět práce:

Žák:

- vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů
- zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl
OSV - Rozvoj schopnosti poznávání (143)
- vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci
OSV - Rozvoj schopnosti poznávání (144)
- dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci
- poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři
OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (164)

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - určí společné a rozdílné vlastnosti látek - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost, posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými pracovat nesmí - zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	Žák: - uvede příklad chemického děje a čím se zabývá chemie - rozliší fyzikální tělesa a látky - rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek - rozliší známé látky podle jejich různých vlastností - rozpozná skupenství látek a jejich změny - uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu	- vymezení chemie - látky a tělesa - chemické děje - vlastnosti látek - změny skupenství - zásady bezpečné práce v laboratoři - první pomoc při úrazu v laboratoři	fyzika Výchova ke zdraví
- rozlišuje směsi a chemické látky - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení - vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování	- rozliší stejnorodé a různorodé směsi (roztoky) - rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým, mlhu - uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi - použije správně pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok - vypočítá složení roztoků (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky) - sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci	- různorodé a stejnorodé směsi - složky směsi - složení roztoků - hmotnostní zlomek - usazování - filtrace - destilace - krystalizace - sublimace	

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
složek v praxi	- popíše jednoduchou destilační aparaturu - vysvětlí princip usazování a krystalizace		
- rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	- rozezná a uvede názvy vody v plynném, kapalném a pevném skupenství - zhodnotí význam vody pro život na Zemi - uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi - rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití - uvede princip výroby pitné vody ve vodárnách - charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek - popíše, co je teplotní inverze a smog, uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší - zjistí a uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě i domácnosti	- voda – destilovaná, pitná, odpadní - výroba pitné vody - čistota vody - složení a vlastnosti vzduchu - čistota ovzduší - ozonová vrstva	biologie zeměpis EV – význam vody a vzduchu jako základní podmínky života, znečištění vody a vzduchu jako globální problém lidstva
- používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě prvků - rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na	- uvede příklady dokazující, že látky se skládají z pohybujících se částic - popíše složení atomu a vznik kationu a anionu z neutrálních atomů - používá značky a názvy vybraných chemických prvků - vysvětlí, co udává protonové číslo - používá pojmy chemická látka, chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba ve správných souvislostech - rozliší chemickou značku prvku a chemický	- chemické prvky - vybrané názvy a značky chemických prvků - protonové číslo - chemická vazba - kovy – železo, hliník, zinek, měď, stříbro, zlato - slitiny – mosaz, bronz, dural	fyzika EV – nebezpečí poškození životního prostředí některými kovy

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
jejich možné vlastnosti	vzorec sloučeniny - rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů, slitin a nekovů - rozliší periody a skupiny v periodickém systému prvků (PSP), vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi	- nekovy – vodík, kyslík, dusík, chlór, síra, uhlík - skupiny, periody v PSP	

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí - přečte chemické rovnice a s využitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	Žák: - rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních případech - uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh - zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce - přečte zápis chemické rovnice s užitím názvů chemických látek - vypočítá úlohy s užitím veličin: n, M, m, V, ρ a chemických rovnic	- výchozí látky a produkty - chemický děj - zákon zachování hmotnosti - látkové množství - molární hmotnost - látková koncentrace - jednoduché chemické rovnice	fyzika
- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky důležitých oxidů a halogenidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	- určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech, halogenidech - zapíše z názvů vzorce oxidů a halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy	- oxid siřičitý, oxid sírový, oxid uhličitý, oxid vápenatý, oxid dusnatý, oxid dusičitý, oxid křemičitý - oxidační číslo - názvosloví oxidů a halogenidů - fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy - skleníkový efekt	EV – solení silnic, oxidy ve výfukových plynech, skleníkový efekt, kyselinotvorné oxidy v atmosféře, vznik kyselých dešťů biologie zeměpis

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- porovná vlastnosti a použití vybraných kyselin - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	- popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, bezpečné ředění jejich koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami - zapíše z názvů kyselin vzorce a ze vzorců jejich názvy	- kyseliny – chlorovodíková, sírová, dusičná - názvosloví kyselin - kyselý dešť	EV – nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování kyselin a hydroxidů biologie výchova ke zdraví
- porovná vlastnosti a použití prakticky významných hydroxidů	- popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich bezpečné rozpouštění a první pomoc při zasažení lidského těla těmito látkami - zapíše z názvů hydroxidů vzorce a ze vzorců jejich názvy - posoudí vliv vybraných hydroxidů na životní prostředí	- hydroxid sodný, draselný, vápenatý - názvosloví hydroxidů	výchova ke zdraví

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoků univerzálním indikátorových papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	- rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH a změří pH roztoku - vysvětlí princip neutralizace, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše chemickými rovnicemi - rozliší, které látky patří mezi soli - zapíše z názvů vybraných solí vzorce a ze vzorců jejich názvy - uvede příklady uplatnění solí v praxi - uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí - popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv	- stupnice pH - indikátory - podstata neutralizace - vznik solí - názvosloví síranů, dusičnanů, uhličitanů - průmyslová hnojiva (N, P, K, stopové prvky) - vápenná malta, sádra, beton - keramika	EV - vliv pH na život ve vodě; nebezpečí nadměrného hnojení umělými hnojivy (poškození půdy, stav plodin, ohrožení zdrojů pitné vody) biologie

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	Žák: - vysvětlí průběh oxidace a redukce - určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce - popíše princip výroby železa - vysvětlí pojem koroze, uvede způsob ochrany před korozí - rozliší podstatu galvanických článků a elektrolýzy a uvede příklad praktického využití - rozliší, které ze známých reakcí jsou endotermické a exotermické - uvede faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	- oxidace, redukce - výroba železa a oceli - galvanických článků - elektrolýza - koroze - endotermické a exotermické reakce - faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí	fyzika EV - význam sběru a ostatních kovů jako průmyslové suroviny, hospodářské ztráty způsobené korozí
- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady průmyslového zpracování ropy	- rozliší anorganické a organické sloučeniny - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití - vyhledá a uvede příklady havárií způsobených ropou, ropnými produkty a zemním plynem - rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - posoudí vliv spalování různých paliv na životní prostředí	- alkany, alkeny, alkiny, areny - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - průmyslové zpracování ropy - fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn) - průmyslově vyráběná paliva	EV - význam obnovitelných zdrojů energie; spalování nekvalitního uhlí, uvolnění oxidu siřičitého a vznik kyselých dešťů; ekologické havárie při přepravě a zpracování ropy biologie zeměpis

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- rozliší pojmy uhlovodík a deriváty uhlovodíku - rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční skupinu na příkladu vzorců známých derivátů - uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí	- halogenové deriváty - alkoholy - fenoly - aldehydy, ketony - karboxylové kyseliny - estery, esterifikace	EV - znečištění životního prostředí, odpadních vod organickými rozpouštědly; poškození ozonové vrstvy
- orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů - určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	- orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a dýchání - uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi - rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitamíny, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy	- fotosyntéza - sacharidy - tuky - bílkoviny - vitamíny	biologie výchova ke zdraví OSV - Psychohygiena

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe - objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárií s únikem nebezpečných látek	- rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí - doloží na příkladech významných chemických výrob pro národní hospodářství a pro člověka - zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů - vysvětlí pojem biotechnologie - uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim - uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků - rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami - uvede a zdůvodní nejúčelnější jednání v případě havárie s únikem nebezpečných látek	- polyethylen, polypropylen, polystyren, polvinylchlorid - polyamidová a polyesterová vlákna - chemické výroby - otravné látky - pesticidy - biotechnologie, enzymy - léčiva - drogy - detergenty - potraviny - chemie a životní prostředí - látky výbušné, hořlavé a toxické - zásady chování při úniku nebezpečných látek	EV - znečištění odpadních vod saponáty; nakládání s plasty, význam recyklace OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika DV – bezpečnost v dopravě

5.13 Biologie

5.13.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět biologie je jedním z předmětů ŠVP, které žákovi umožňují poznávání přírody jako systému, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Umožňuje rozvíjet dovednosti pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy a vyvozovat z nich závěry.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

5.13.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Biologie je povinným předmětem pro žáky nižšího gymnázia v primě, sekundě, tercii a kvartě. Vyučuje se po 2 hodinách týdně. Pro upevnění praktických činností a dovedností mají žáci v primě a sekundě jedenkrát za 6 týdnů, v tercii jedenkrát za dvanáct týdnů laboratorní cvičení v rozsahu 2 hodin, třída se dělí na dvě skupiny.

Biologie se vyučuje v odborné učebně.

Ve vyučovacím předmětu biologie se realizuje obsah vzdělávacího oboru Přírodopis, část vzdělávací oblasti Člověk a svět práce – okruhu Práce s laboratorní technikou, část vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a část tématu Ochrana člověka za mimořádných situací.

Formy realizace

- Výklad s použitím učebnice, atlasů, klíčů
- Rozhovory se žáky
- Samostatná práce s textem
- Skupinová práce
- Prezentace samostatné nebo skupinové práce formou referátů
- Laboratorní cvičení, práce s mikroskopickou technikou
- Exkurze, kurzy

5.13.3 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova je zastoupena tematickými okruhy Rozvoj schopností poznávání, Kooperace a kompetice.

Mediální výchova je zastoupena tematickými okruhy Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.

Environmentální výchova je zastoupena tematickými okruhy Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí.

5.13.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Při výuce se snažíme o podchycení a rozvíjení zájmu o základní biologické pojmy a zákonitosti s využíváním jednoduchých biologických pozorování a pokusů. Vytváříme potřeby objevovat a vysvětlovat biologické jevy. Vedeme žáky k užívání vhodné literatury (atlasy, klíče, ...). Usilujeme o to, aby kvalitně prezentovali své znalosti.

Upevňujeme dovednosti pracovat podle pravidel bezpečnosti práce, vedeme žáky k zodpovědnosti za své zdraví i zdraví ostatních. Učíme žáky poskytnout první pomoc při úrazech.

Zdůrazňujeme problémy související s ochranou životního prostředí. Žáky vedeme k tomu, aby se orientovali v základních formách živé a neživé přírody, chránili přírodu a životní prostředí, chápali důsledky lidské činnosti na všechny formy živé i neživé přírody.

Při provádění laboratorních cvičení rozvíjíme schopnost účinně spolupracovat ve skupině.

5.13.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - rozliší základní projevy a podmínky života - orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	Žák: - jednoduše popíše atmosféru, hydrosféru, ozonosféru a biosféru - vysvětlí vznik organických látek z anorganických procesem chemické a biologické evoluce - řadí eukaryotické organismy do říše rostlinné, živočišné a do říše hub - orientačně chápe základní systematické jednotky od rodu a druhu až po kmen	Vznik a vývoj života Slunce – zdroj energie pro vývoj života na Zemi (význam Slunce, fotosyntézy) Třídění organismů	Navazuje na učivo zeměpisu: Planeta Země, atmosféra, hydrosféra, ozonosféra, biosféra EV - Základní podmínky života
- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin a živočichů a objasní funkci základních organel	- jednoduše popíše fotosyntézu a dýchání, slovně popíše rovnici fotosyntézy	Buňka - rostlinná, živočišná Fotosyntéza, dýchání	
- uvede na příkladech z běžného života význam virů v přírodě i pro člověka	- chápe viry jako nitrobuněčné parazity	Viry: stavba a funkce, významní zástupci	
- uvede na příkladech z běžného života význam bakterií v přírodě i pro člověka - popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií	- popíše buňku bakterie - uplatní hygienické zásady při předcházení bakteriálním chorobám - zná nebezpečí „vodního květu“ způsobeného sinicemi	Prokaryotní organismy: bakterie a sinice: stavba a funkce, významní zástupci	
	- popíše stélku řas, jejich význam v přírodě a uvede příklady jejich využití pro člověka	Řasy	Pokračování systému rostlin v sekundě

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích - objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	- podle obrázků nebo přírodnin pozná základní druhy hub a lišejníků bez podrobné znalosti jejich taxonomického zařazení - chápe houby jako zvláštní říši s vlastnostmi rostlin i živočichů - chápe lišejníky jako složené organismy	Houby: vřeckovýtrusné a stopkovýtrusé Lišejníky Stavba, funkce, významní zástupci	EV – Problémy životního prostředí
- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	- podle obrázku popíše funkce organel u trepky - na základě charakteristiky jednotlivých kmenů bezobratlých živočichů odvodí vývoj základních orgánových soustav, zejména nervové, cévní, dýchací a vylučovací - podle obrázků nebo přírodnin pozná základní druhy bezobratlých živočichů bez podrobné znalosti jejich taxonomického zařazení	Prvoci Mnohobuněční bezobratlí živočichové: žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci	Pokračování systému živočichů v sekundě

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Žák: - na základě systému kmene strunatců odvodí vývoj základních orgánových soustav, zejména nervové a cévní, rozliší různé typy tělního pokryvu - podle obrázků nebo přírodnin pozná základní druhy strunatců bez podrobné znalosti jejich taxonomického zařazení	Strunatci: pláštěnci bezlebeční obratlovci (kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)	Navazuje na bezobratlé živočichy z primy
- odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům - porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí - aplikuje praktické metody poznávání přírody - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánových soustav rostlin	- odvodí zdokonalování rostlin přechodem na souš - rozliší rostlinnou stélku a kormus - připraví jednoduchý nativní preparát některých částí rostlin, pozoruje a popíše ho pod mikroskopem - podle obrázků nebo přírodnin pozná základní druhy rostlin bez podrobné znalosti jejich taxonomického zařazení	Mechy a játrovky Kapradiny, přesličky, plavuně Pletiva Nahosemenné a krytosemenné rostliny Stavba rostlinného těla: kořen, stonek, list Růst a vývin rostlin Vegetativní a pohlavní rozmnožování rostlin (květ a květenství, opylení a oplození) Pohyby rostlin Plody a semena	Navazuje na jednobuněčné rostliny a řasy z primy

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	- vyjmenuje podmínky, které potřebuje semeno ke klíčení a rostlina k růstu a je schopen těchto vědomostí využít k pěstování některých rostlin		

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) živočichů	Žák: - zpracuje přehlednou tabulku vývoje orgánových soustav živočichů	Vývoj orgánových soustav živočichů	Shrnuje a třídí učivo o orgánových soustavách živočichů z primy a sekundy
- odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	- rozliší vrozené a získané chování živočichů na jednoduchých příkladech - chápe význam etologických výzkumů pro velkochov domácích a laboratorních zvířat, pro chov zvířat v zoologických zahradách a pro záchranu ohrožených druhů zvířat	Základy etologie: vrozené a získané chování	Navazuje na učivo o živočiších ze sekundy
- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	- podle obrázků odvodí čtyři základní změny procesu hominizace - charakterizuje předky rodu Homo	Fylogeneze člověka	
- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života - dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	- popíše stavbu a funkci jednotlivých orgánových soustav - na základě znalosti funkce jednotlivých orgánů uplatňuje zásady ochrany zdraví člověka - chápe význam pestré a vyvážené stravy pro zdraví člověka	Soustava opěrná a pohybová Tělní tekutiny Soustava oběhová Nakažlivé nemoci Soustava dýchací Soustava trávicí Přeměna látek a energií Soustava vylučovací Kůže Soustava nervová Soustava žláz s vnitřní sekrecí Hygiena duševní činnosti Smyslová ústrojí	MS – první pomoc , drogy Náměty laboratorních prací - Zátěžové testy - Smyslové orgány - zrakové klamy - Exkurze: NM, Hrdličkovo muzeum člověka

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	- odpovědnost za bezpečné sexuální chování přijímá tím, že zná základní antikoncepční prostředky, umí rozeznat příznaky pohlavních chorob a ví, jak se před nimi chránit	Ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě) Základy první pomoci Vývin lidského jedince (ontogeneze) Pohlavní choroby	OSV - Mezilidské vztahy (82) OSV - Mezilidské vztahy (83) OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (165)
- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	- správně používá základní pojmy dědičnosti a proměnlivosti organismů	Základy nauky o dědičnosti	

V rámci laboratorních prací v průběhu 1.-3. ročníku jsou plněny tyto očekávané výstupy RVP vzdělávacího oboru Člověk a svět práce:

Žák:

- vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů
- zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl
OSV - Rozvoj schopnosti poznávání (143)
- vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci
OSV - Rozvoj schopnosti poznávání (144)
- dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci
- poskytne první pomoc při úrazu

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Žák: - popíše jádro, plášť a zemskou kůru	Vznik a stavba Země	Navazuje na učivo o planetě Zemi z primy
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty s použitím určovacích pomůcek	- určí předložené vzorky základních druhů minerálů. - u základních druhů minerálů určí jejich vlastnosti a využití - u vybraných druhů minerálů určí jejich chemickou značku nebo chemický vzorec	Základy mineralogie: nerosty a horniny; fyzikální a chemické vlastnosti nerostů; třídění nerostů	Třídění nerostů pouze orientačně, důraz kladen na poznávání nerostů, určování jejich vlastností, jejich využití Krystalové soustavy je možné vynechat Procvičuje a navazuje na učivo z chemie - chemické názvosloví
- rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané horniny s použitím určovacích pomůcek	- určí předložené vzorky základních druhů hornin	Základy petrologie: vyvřelé, usazené a přeměněné horniny	
- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i vody	- zná příčiny vnitřních a vnějších geologických dějů, vyjmenuje je a stručně popíše	Vnitřní a vnější geologické děje	MS – Živelné pohromy
- porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	- vyjmenuje půdotvorné činitele a vysvětlí jejich vliv na vznik půdy - roztrídí půdy na půdní druhy z hlediska jejich zrnitosti a na půdní typy z hlediska množství humusu a chemické reakce	Základy pedologie	
- rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	- vysvětlí Darwinovu evoluční teorii - charakterizuje jednotlivé éry vývoje	Vznik a vývoj života na Zemi Názory na vznik a vývoj	EV – základní podmínky života

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	Země s využitím učebnice, vlastní literatury a filmů	života Éry vývoje Země	Exkurze NM - éry vývoje Země
- uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladů základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	- popíše potravní řetězec, koloběh látek a tok energie - rozlišuje biotické a abiotické podmínky životního prostředí - na základě vlastního pozorování popíše negativní vliv člověka na stav životního prostředí a jeho dopad na zdraví člověka - popíše význam čistého životního prostředí pro zdraví člověka - vyjmenuje nejčastější mimořádné přírodní události a popíše způsob ochrany člověka před nimi - správně používá základní ekologické pojmy	Základy ekologie: Základní ekologické pojmy Biosféra, podmínky života (biotické, abiotické) Životní prostředí podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	Vychází ze znalostí způsobu života rostlin i živočichů z primy a sekundy, ze znalostí neživé přírody z kvarty a vše dává do souvislostí EV – Ekosystémy EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí EV – Vztah člověka k prostředí

5.14 Výchova ke zdraví

5.14.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je zaměřen na získávání dovedností, které v každodenním životě vedou k zachování, podpoře a posílení zdraví. Učí žáky chápat zdraví své i druhých na základě utváření vlastního názoru, náhledu, zkušeností a prožitků, vede je ke schopnosti aplikovat tyto zkušenosti do svého života.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.

5.14.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výchova ke zdraví zahrnuje část stejnojmenného vzdělávacího oboru. Některé výstupy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví jsou integrovány do tělesné výchovy, biologie a občanské výchovy.

Výuka by měla mít hlavně praktický a aplikační charakter. Budeme používat prožitkové učení, diskuze, praktická cvičení, práci s literaturou a internetem, besedy s odborníky, řešení problémů v modelových situacích.

Předmět bude vyučován v tercii s dotací 1 vyučovací hodina za 2 týdny s možností sdružování do bloků.

5.14.3 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova je v předmětu zastoupena tematickými okruhy Seberegulace a sebeorganizace, Mezilidské vztahy, Hodnoty, postoje, praktická etika, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Psychohygiena.

5.14.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Učitel:

- vede žáky k odpovědnosti za zdraví své i druhých
- vhodně zvolenými metodami vytváří prostor pro aktivity vedoucí ke spolupráci a toleranci
- vytváří vhodné prostředí pro diskuze
- vede žáky k efektivnímu řešení problémů
- podporuje otevřenou komunikaci
- podněcuje žáky k utváření vlastních názorů a ponechává jim prostor k jejich obhajobě
- vede žáky k používání přesných formulací
- vede žáky k respektování a přijímání názoru druhých
- pomáhá žákům najít své místo v kolektivu
- podněcuje žáka k uvědomování si sebe sama
- vede žáky k neodmítání pomoci druhým
- vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické)
- učí je být za ně odpovědný
- vytváří návyky k osvojení zásad zdravého životního stylu a k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech
- uplatňuje výchovu k mezilidským vztahům
- vytváří povědomí o ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

5.14.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák : - dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních chorob - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu	Žák: - odpovědně přistupuje k utváření svého životního stylu, navrhuje změny, které by ho mohly pozitivně ovlivnit - umí sestavit a zhodnotit jídelníček a denní režim - popíše, jak souvisí životní styl s civilizačními chorobami	Výživa a zdraví zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy potřeby výživy dle věku, profese a zdravotního stavu	OSV - Psychohygiena (55) OSV - Seberegulace a sebeorganizace OSV - Psychohygiena (80) OSV - Sebepoznání a sebepojetí (81)
- respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování - v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování	- uvědomuje si a chápe rozdíly v sexualitě mužů a žen - zná základní antikoncepční metody - rozpozná sexuálně nebezpečné chování - ujasňuje si přístup k sexualitě - vyhodnocuje rizika sexu - utváří si názor na interrupci - zodpovědně přistupuje k problematice těhotenství a plánovaného rodičovství - uvědomuje si závažnosti sexuálního zneužívání - uplatňuje zásady hygieny - odmítá pornografii a prostituci	Dětství, puberta, dospívání tělesné, duševní a společenské změny Sexuální dospívání a reprodukční zdraví zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; hygiena pohlavního styku problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, interrupce, těhotenství a zákony; poruchy pohlavní identity zneužívání dětí a mladistvých	OSV - Mezilidské vztahy (82, 90) OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika (83)

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	-uvědomuje si rizika vyplývající z rizikového způsobu chování - ví, kde by v problémových situacích vyhledal odbornou pomoc -nepodceňuje nebezpečí závislosti - vyzkouší si různé způsoby odmítnutí drogy - vyjmenuje základní druhy drog a popíše jejich nebezpečí pro zdraví - popíše, jak by se zodpovědně zachoval v případě zjištění používání návykových látek ve svém okolí	Tělesná a duševní hygiena, denní režim zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim Auto-destruktivní závislosti psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu}	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika (84) OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (102) DV – bezpečnost v dopravě

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	- dokáže rozeznat nebezpečné situace - uvědomuje si závažnost situací ohrožujících život - uplatňuje dovednosti k zachování a záchraně zdraví svého i druhých - analyzuje jednotlivá poranění - předvede poskytnutí první pomoci - dokáže zhodnotit výhody i rizika jednotlivých druhů dopravy - uplatní získané dovednosti z oblasti první pomoci - sám aktivně dodržuje zásady a pravidla bezpečnosti v dopravě jako účastník (na kole, jako chodec apod.)	První pomoc - při úrazech - náhlých příhodách - stavech ohrožujících život Civilní obrana ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí Dopravní výchova dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (165) OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (166) MS - První pomoc

5.15 Tělesná výchova

5.15.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je zaměřen především na rozvoj pohybových schopností, na osvojování pohybových dovedností v různých činnostech a na celkový tělesný a duševní rozvoj žáků.

Žáci jsou vedeni k tomu, aby pochopili význam jednotlivých pohybových aktivit pro vlastní harmonický rozvoj a vytvořili si dlouhodobý pozitivní přístup k aktivní pohybové činnosti.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

5.15.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět tělesná výchova vychází ze vzdělávacího oboru Tělesná výchova.

Předmět tělesná výchova je v ročnících prima a sekunda vyučován 3 hodiny týdně, v tercii a kvartě 2 hodiny týdně. Žáci jsou na tyto hodiny děleni do skupin dle pohlaví.

Vedle pravidelných vyučovacích hodin jsou uplatňovány formy sportovních her, soutěží, turnajů a kurzů.

Po dobu studia na nižším stupni gymnázia se žáci mohou účastnit lyžařského kursu (v sekundě), školních turnajů v přehazované, florbalu atd. (ve všech ročnících) a sportovních soutěží (ve všech ročnících).

Škola využívá k výuce školní tělocvičnu, posilovnu, víceúčelové školní hřiště a od Sokola Vysočany si pronajímá hřiště s umělým povrchem a tartanovou atletickou dráhu.

Žáci mají možnost využívat školní hřiště i v době mimo výuku.

5.15.3 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova je v předmětu zastoupena především tematickými okruhy Seberegulace a sebeorganizace, Kooperace a kompetice, dále okruhy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Mezilidské vztahy.

Multikulturní výchova je obsažena v tématech historie sportu, úspěchy našich sportovců.

5.15.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k odpovědnosti za zdraví své i druhých
- usiluje o spolupráci i zdravou soutěživost

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k řešení problémů a rozhodování dle pravidel
- vede žáky k řešení taktiky a strategie v družstvu

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k přesnému tělovýchovnému názvosloví
- vede žáky k respektu ke zvláštnostem druhých

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- pomáhá žákům najít své místo v kolektivu
- pomáhá žákům řešit situace vedoucí k pomoci druhým

5.15.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Žák: - usiluje o zdravý životní styl - věnuje se některému sportu, organizuje svůj pohybový režim, odmítá drogy a jiné škodliviny - zná správné držení těla a umí posoudit svou zdravotně orientovanou zdatnost (dle kontrolních cviků na svalové dysbalance a výkonnostních tabulek motorických testů) - umí zařadit do svého pohybového režimu vhodná cvičení ke zvýšení úrovně zdravotně orientované zdatnosti - ví, že je třeba na pohybovou zátěž organismus připravit a po zátěži jej regenerovat, k čemuž umí využít správně prováděná cvičení - ví, že je třeba při pohybových činnostech dodržovat hygienu a bezpečnost, a dodržuje je	Význam pohybu pro zdraví: rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí, průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení Zdravotně orientovaná zdatnost (ZOZ) - rychlostně silová cvičení, protahovací cvičení, rovnovážná cvičení, aerobní cvičení, kontrolní činnost ZOZ Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech organizace a bezpečnost při	OSV - Seberegulace a sebeorganizace (114) OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika (115) OSV - Seberegulace a sebeorganizace (117)

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- umí poskytnout první pomoc (přivolat pomoc, pečovat o raněného, improvizovaně ošetřit)	hodinách Tv (a dílčích pohybových činnostech) první pomoc při Tv a sportu (improvizované ošetření, přivolání pomoci, péče o raněného do příjezdu RZS)	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (162) MS – První pomoc
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- aplikuje herní dovednosti - rozpozná základní herní činnosti jednotlivce, herní kombinace a uplatňuje je ve hře - podílí se na taktice hry (dodržuje ji, umí ji určit) za pomoci spoluhráčů a učitele - ovládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích	Sportovní hry - fotbal, házená, přehazovaná, florbal, basketbal - herní činnosti jednotlivce, herní role - herní kombinace, přihraj a běž, základní pravidla a utkání Pohybové hry -s různým zaměřením -netradiční pohybové hry (frisbee, ...) Gymnastika - akrobacie, přeskoky, cvičení na náradí, cvičení	OSV - Kooperace a kompetice OSV - Seberegulace a sebeorganizace (118)

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- ovládá kotoul vpřed i vzad, stoj na rukou s dopomocí, přemet stranou - ovládá bezpečně nepřevratový přeskok přes koně našíř (výška koně a vzdálenost odrazového náradí dle aktuální výkonnosti) - provede krátkou sestavu z osvojených cvičebních prvků na kladině + na hrazdě (výskok do vzporu, sešin, průvlek, svis vznesmo, svis střemhlav) - vyšplhá s přírazem na tyči i na laně - klade důraz na rytmus a estetiku pohybu v gymnastice sportovní či rytmické nebo tanci - zodpovědně poskytuje záchranu či dopomoc - při nácviku a fixaci pohybových dovedností správně provádí kondiční a vyrovnávací cvičení - zvládne pád vpřed, vzad a stranou, zvládá střehový postoj - umí účelně reagovat na pohyb soupeře	s náčiním (gymball, tyč), šplh na tyči a na laně, estetika, záchrana a dopomoc Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční formy cvičení pro daný věk žáků, tance Úpoly pády, úpolové hry	

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- aktivuje organismus pro běh rychlý - volí optimální tempo pro běh vytrvalý - zkoordinuje rozběh s odrazem pro zdolání maximální výšky a délky osvojenou technikou - hodí míčkem co nejdále i co nejpřesněji	Atletika starty, běh rychlý a vytrvalý, skok daleký - skrčný způsob, skok vysoký (nůžky / flop / stredl), hod míčkem (na vzdálenost / na přesnost)	
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky, čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka,	- používá tělocvičné názvosloví pro osvojované cvičební polohy a postoje - využívá hodnocení kvality osvojovaných pohybových činností - chápe základní role a hráčské funkce v družstvu - dodržuje pravidla, uplatňuje zásady	Komunikace v Tv -tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech Historie a současnost sportu , olympismus, zajímavosti ze sportu, významní sportovci Pravidla osvojovaných	OSV - Mezilidské vztahy OSV - Kooperace a kompetice (120)

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
organizátora - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	fair-play, spolupracuje, je tolerantní, adekvátně se vyrovná s neúspěchem - má radost z aktivní účasti na pohybových aktivitách - využívá kvantitativní sledování a evidenci svých výkonů k hodnocení své výkonnosti (seberozvoje, ve vztahu k populaci)	pohybových činností, her, závodů, soutěží Zásady jednání a chování Měření výkonů	OSV – Komunikace (122)

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost poskytne první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím - upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Žák: - předvídá možná nebezpečí, přizpůsobí jim svou činnost - provede improvizované ošetření poranění a odsun raněného - pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - první pomoc - odsun raněného - drogy, škodliviny, znečištění prostředí - tělesná zdatnost	vazba na biologii, chemii - první pomoc při úrazech OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (162) OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika (115)
- rozpozná význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty - aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti	- změří a zapíše výkony - rozpozná základní startovní povely	Atletika - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - rychlý běh, vytrvalý běh, štafetový běh - skok do dálky, do výšky - hod míčkem	historie atletiky, úspěchy českých atletů

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- rozpozná význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů - objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pálkové...) - rozpozná základní herní činnosti jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře	- má radost ze hry, ne z prohry protihráče - snaží se o fair-play jednání - ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře	Sportovní hry - základní principy pro řízení a rozhodování - úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře - herní role a funkce (brankář, kapitán...) -základní pravidla her - příprava a organizace utkání - sportovní hry: kopaná, košíková, odbíjená, frisbee, florbal, přehazovaná, vybíjená, softbal, ringo	OSV - Kooperace a kompetice
- ovládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích - ukáže využití gymnastické prvky, zacvičí krátké sestavy i s hudebním doprovodem - ukáže základní aerobní cvičení s hudbou - rozezná základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů	-provádí jednotlivé cvičební tvary, např. stoj na rukou, přemet stranou, výmyk, základní prvky na kladině, přeskok přes koně našíř -provádí záchranu a pomoc -dbá na správné držení těla	Gymnastika - cvičení na nářadí (akrobacie, přeskok, hrazda, kruhy, kladina), - cvičení s náčiním(švihadlo, míč) - záchrana a pomoc - protahovací a posilovací cvičení - tance - kondiční a vyrovnávací cvičení	historie gymnastiky, úspěchy českých gymnastů

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
		- cvičení na zvýšení kloubní pohyblivosti a rozvoj silových schopností	
- rozpozná význam úpolových sportů pro sebeobranu - objasní si základní filosofii sebeobránných činností, právní aspekty využití a zneužití bojových prvků	- předvede základní prvky sebeobrany proti škrcení, úderu, reaguje na pohyb soupeře - předvede základní zpevnování a uvolňování těla, správné dýchání	Úpoly - základy sebeobrany - přetahy, přetlaky, odpory - střehové postoje, sledování soupeře, pády - sebeobrana	
- zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost - provede ošetření lyží - předvede první pomoc při úrazu na lyžích - podílí se na organizaci závodů	- ukáže jednoduché prvky při jízdě: základní, střední oblouk, odšlapování, zastavení - osvojí si základní metodiku nácviku sjezdového lyžování i běhu na lyžích - zvládá jízdu na vleku	Lyžování - běžecké lyžování - sjezdové lyžování - lyžařská turistika	v případě nepřízně počasí možnost bruslení, plavání, turistiky MS - první pomoc, Horská služba

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené dovednosti a ty těž aplikuje ve hře - užívá osvojované názvosloví - se snaží ztotožnit se základními olympijskými myšlenkami	Žák: - seznámí se se zásadami bezpečnosti cvičebního prostoru, bezpečnosti v šatnách a umývárkách, dále se zásadami bezpečné přípravy a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, všechny uvedené zásady dodržuje - umí poskytnout první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, dovede improvizovaně ošetřit poranění a odsunout raněného - dodržuje hygienu při pohybových činnostech - zná pravidla - zvládá herní činnosti jednotlivce - zdokonaluje již osvojené (získané) dovednosti - zvládá přihrávky obouruč trčením vpřed, obouruč spodem - zvládá základy odbití obouruč spodem a vrchem ve dvojicích - zvládá základní sportovní hry - zná netradiční sportovní hry - zná základní pojmy - umí provést základní prvky - je opakovaně seznámen se záchranou	Bezpečnost a hygiena při pohybových činnostech - první pomoc - znečištění prostředí - tělesná zdatnost Sportovní hry kopaná, basketbal, volejbal, házená, florbal, softbal, sálová kopaná, streetbal, .. ringo, lakros, frisbee,... Gymnastika - cvičení na náradí (akrobacie, přeskok, hrazda,	OSV - Seberegulace a sebeorganizace (114) Bi - stavba těla, anatomie OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika (115) OSV - Seberegulace a sebeorganizace (116) měření výkonů, statistika - matematika, fyzika OSV - Kooperace a kompetice

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- úspěšně spolupracuje s ostatními členy týmu	- a dopomocí - dovede kotoul vpřed i vzad a jejich modifikace - dovede průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou - dokáže předvést krátkou sestavu s určenými prvky (skoky, rovnovážné polohy, kotoul, obrat,...) - dovede jednoduché skoky s odrazem z trampolínky - dovede výmyk s dopomocí - umí jednoduché houpání na kruzích s třemi kroky vpřed a vzad, houpání s obraty - dovede sladit rytmus s pohybem, cvičení s hudbou - dokáže za pomoci vyučujícího spojit základní prvky s náčiním do jednoduché sestavy - je schopen provést základní posilovací cviky s vahou vlastního těla - zná základní atletické pojmy - rozlišuje druhy atletických rovinek - zdokonaluje se v již dříve osvojených dovednostech - umí předvést nízký a polovysoký start i prvky atletické abecedy - zná jednotlivé části atletického rozcvičení	kruhy, kladina), - cvičení s náčiním (švihadlo, míč) - záchrana a dopomoc - protahovací a posilovací cvičení - tance - kondiční a vyrovnávací cvičení - cvičení na zvýšení kloubní pohyblivosti a rozvoj silových schopností Atletika - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - rychlý běh, vytrvalý běh, štafetový běh - skok do dálky, do výšky - hod míčkem	měření výkonů, statistika - matematika, fyzika

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- zvládá základy skoku vysokého - seznámí se s vrhem koulí - zná typy člunkových běhů - provádí úpolové cviky dle pokynů vyučujícího - seznámí se s orientačním během a zvládne jeho základní formu - naplánuje turistickou akci se všemi náležitostmi - seznámí se se základními pravidly pro přežití v přírodě	Úpoly - základy sebeobrany - přetahy, přetlaky, odpory - střehové postoje, sledování soupeře, pády - sebeobrana Turistika a pobyt v přírodě - turistické akce - orientační běh - ochrana přírody - základy přežití v přírodě	DV – bezpečné chování v dopravě

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - odmítá drogy a jiné škodliviny neslučitelné se zdravím a sportovní etikou - uplatňuje bezpečné chování i v méně známém prostředí, předvídá možná nebezpečí úrazu - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny - užívá osvojované názvosloví - snaží se ztotožnit se základními olympijskými myšlenkami	Žák: - seznámí se se zásadami bezpečnosti cvičebního prostoru, bezpečnosti v šatnách a umývárkách, dále se zásadami bezpečné přípravy a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, všechny uvedené zásady dodržuje - umí poskytnout první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, dovede improvizovaně ošetřit poranění a odsunout raněného - dodržuje hygienu při pohybových činnostech - zná pravidla - zvládá herní činnosti jednotlivce na vyšší úrovni než v tercii - zdokonaluje již osvojené (získané) dovednosti - zvládá základní přihrávky - zvládá základní způsoby odbití míče - zvládá základní sportovní hry - zná netradiční sportovní hry - zná základní pojmy - umí provést základní prvky na lepší úrovni než v tercii - je opakovaně seznámen se záchranou a dopomocí	Bezpečnost a hygiena při pohybových činnostech - první pomoc - znečištění prostředí - tělesná zdatnost Sportovní hry kopaná, basketbal, volejbal, házená, florbal, softbal, sálová kopaná, streetbal, ... ringo, lakros,... Gymnastika - cvičení na náradí (akrobacie, přeskok, hrazda, kruhy, kladina), - cvičení	OSV - Seberegulace a sebeorganizace (114) měření výkonů, statistika-matematika, fyzika olympismus-dějepis vitamíny, léčiva - chemie OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika (115) OSV - Seberegulace a sebeorganizace (116) OSV - Seberegulace a sebeorganizace (118)

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
- je schopen sledovat a evidovat prvky pohybové činnosti - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky k regeneraci organismu a překonávání únavy - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- dovede navázat kotoul vpřed a kotoul vzad - dovede průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou - zvládne stoj na rukou s oporem o stěnu - dokáže předvést krátkou sestavu s určenými prvky - dovede jednoduché skoky s odrazem z trampolínky - dovede výmyk z vyvýšené podložky bez dopomoci - umí jednoduché cviky na kruzích - dovede sladit rytmus s pohybem, cvičení s hudbou - dokáže za pomoci vyučujícího spojit základní prvky s náčiním do jednoduché sestavy - je schopen provést základní posilovací cviky s vahou vlastního těla - zná základní atletické pojmy - rozlišuje druhy atletických rovinek - zdokonaluje se v již dříve osvojených dovednostech - umí předvést nízký a polovysoký start i prvky atletické abecedy - zná jednotlivé části atletického rozcvičení - zvládá základy skoku vysokého - zvládne základní cvičení pro nácvik štafetové předávky	- s náčiním(švihadlo, míč) - záchrana a dopomoc - protahovací a posilovací cvičení - tance - kondiční a vyrovnávací cvičení - cvičení na zvýšení kloubní pohyblivosti a rozvoj silových schopností Atletika - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti - rychlý běh, vytrvalý běh, štafetový běh - skok do dálky, do výšky - hod míčkem	OSV - Psychohygiena (79) OSV - Kooperace a kompetice (121)

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
	- zvládne atletický trojboj - provádí úpolové cviky dle pokynů vyučujícího - seznámí se s orientačním během a zvládne jeho základní formu	Úpoly - základy sebeobrany - přetahy, přetlaky, odpory - střehové postoje, sledování soupeře, pády - sebeobrana Turistika a pobyt v přírodě	

5.16 Výtvarná výchova

5.16.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova patří do vzdělávací oblasti Umění a kultura. Umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznání světa. Výtvarné činnosti a formující se výtvarné myšlení směřují k pochopení nejen vnější skutečnosti, ale i sebe sama. Žáci se postupně učí rozumět jazyku výtvarného umění, uvědomí si, že kultura je nedílnou součástí duchovního života a bohatství společnosti.

V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvoji specifického citění, tvořivosti a vnímavosti pro estetické hodnoty. Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili některé výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli svoji přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svoji fantazii, smysl pro vlastní výraz.

Žáci poznají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, postupně směřují k jejich hlubšímu porozumění a k chápání historických souvislostí a společenského kontextu jejich vzniku.

V rámci projektů je možno nalézat vztahy mezi jednotlivými druhy umění i jinými vzdělávacími oblastmi. Společná témata povedou k hledání různých variant řešení a uplatnění různých výrazových prostředků.

5.16.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově uplatňované v současném výtvarném umění a obrazových médiích.

Je potřeba respektovat věkové zvláštnosti. U žáků 1. a 2. ročníku víceletého gymnázia převažuje emocionální přístup ke světu, větší jistota, menší kritičnost k vlastnímu projevu. Žáci mají bohatou fantazii a jsou spontánní. Rozvíjející intelekt postupně jejich představivost tlumí. V tercii a kvartě se objevují zábrany, ostych, větší kritičnost k vlastní tvorbě. Učitel musí posilovat sebevědomí žáků, snažit se je vhodně motivovat a vybírat činnosti, které je zaujmou.

Vzdělávacím obsahem tématu *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožní žákovi pochopit podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality. Tato zkušenost se pak uplatní při výběru výtvarných prostředků pro její vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k osobitému vyjádření vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání i interpretaci. Obsahem tématu *Ověřování komunikačních účinků* jsou aktivity, které umožňují žákovi uplatnit obsah vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledat možnosti pro využití výsledků jeho tvorby, výtvarných děl i děl dalších obrazových médií.

Výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje v primě a sekundě 2 hodiny týdně, v tercii a kvartě 1 hodinu týdně. (Zde je účelné organizovat výuku jako "dvouhodinovku" jednou za čtrnáct dnů.) Pracujeme s polovinami tříd, výuka probíhá v odborné pracovně. Vzdělávací obsah předmětu je sice pro jednotlivé ročníky rozpracován, ale konkrétní činnosti volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků.

5.16.3 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova je v předmětu bohatě zastoupena v činnostech rozvíjejících smyslové vnímání a kreativitu. Výtvarné práce jsou prostředkem komunikace a osvojování světa.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude realizována např. krátkými pohledy do dějin umění a srovnáním projevů národní a evropské kultury.

V rámci průřezového tématu Multikulturní výchova budeme např. výtvarnými prostředky bojovat proti netoleranci a nesnášenlivosti nebo budeme poznávat tradice různých národů.

Environmentální výchova je realizována výtvarnými činnostmi vyjadřujícími vztah člověka k životnímu prostředí, využívajícími přírodu jako zdroj inspirace.

Vztah předmětu k průřezovému tématu Mediální výchova je založen na vnímání, interpretaci a hodnocení umělecké i běžné mediální produkce.

5.16.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

KOMPETENCE K UČENÍ	- Učíme žáky chápat umění a kulturu jako neoddělitelné součásti lidské existence; směřujeme je k učení prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivní vnímání a prožívání, vedeme je k rozvíjení tvořivosti a kultivovanosti projevu. - Prohlubujeme v žácích schopnost získané poznatky a dovednosti využít ve svém životě. - Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat své výtvarné činnosti. - Umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. - Vytváříme podnětnou a vstřícnou atmosféru. - Přistupujeme k žákům individuálně, všem dáváme možnost prožít úspěch. - Ve vhodných případech realizujeme nápady dětí.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	- Učíme žáky vybírat a použít vhodné výtvarné prostředky k realizaci svého záměru. - Necháme žáka hledat různá řešení, podporujeme originální nápady. - Motivujeme úlohami z praktického života.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- Vedeme žáky k poznání, že umělecké dílo i školní výtvarná práce je svébytným prostředkem komunikace. - Učíme žáky naslouchat druhým a vnímat jejich výtvarné projevy. - Vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti i minulosti a ke kulturním projevům a potřebám různých skupin, národů a národností. - Začleňujeme metody kooperace a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- Vedeme žáky k uvědomování si sebe samého jako individuality. - Vedeme žáky k tvořivému přístupu ke světu, k aktivnímu překonávání stereotypů a obohacování emocionálního života. - Učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních. - U společných úkolů vyžadujeme respektování dohodnutých pravidel; žáci si vyzkoušejí různé role ve skupině a učí se toleranci.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- Učíme žáky prostřednictvím výtvarné tvorby vyjadřovat své postoje k jevům a vztahům ve společnosti a v mnohotvárném světě. - Vedeme žáky k sebeúctě i k úctě k jiným lidem a toleranci k jejich výtvarným projevům. - Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. - Vedeme žáky k ochraně zdraví a k úctě k životnímu prostředí. - Vytváříme atmosféru důvěry; snažíme se, aby hodnocení spíše povzbudilo; jsme připraveni žákům v různých ohledech pomáhat.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci; dobře odvedenou práci pochválíme. - Učíme žáky používat při výtvarné činnosti různé nástroje a materiály; dbáme na ochranu zdraví při práci. - Vytváříme tvořivé pracovní prostředí. - Přiblížíme žákům některé obory související s výtvarným uměním.

5.16.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Očekávané výstupy

Žák

- vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace
- vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření
- rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu
- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů
- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

Učivo

1. ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

1.1 prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření

1.2 uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh), ve statickém i dynamickém vyjádření

1.3 reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)

1.4 smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

2. UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

2.1 prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace

2.2 typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry

2.3 přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

3. OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

3.1 osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování

3.2 komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace

3.3 proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

PRIMA

Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Přesahy, poznámky a vazby
Žák: - uplatňuje a pojmenovává škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, užívá je k dosažení osobitých výsledků - užívá vizuálně obrazná vyjádření pro zachycení zkušeností získaných vlastními smysly - kombinuje prostředky pro vlastní osobité vyjádření - uplatňuje škálu vizuálně obrazných prvků pro vyjádření vlastních zkušeností i podnětů ze světa fantazie - rozliší působení vizuálně obrazných vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku i v rovině sociálního obsahu - vysvětluje své postoje s vědomím subjektivity hodnotových soudů	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI: 1.1 - práce s linií a tvary; uspořádání prvků v ploše (rytmus, kontrast...) 1.2 - uspořádání objektů v prostoru (vyjádření vztahů), tvar, funkce, kompozice 1.3 - uplatnění mimovizuálních podnětů (hudba, divadlo...), harmonie, disharmonie 1.4 - umělecká výtvarná tvorba, tradiční i neobvyklé materiály UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY: 2.1 - vyjádření osobních zkušeností i fantazie různými prostředky, originalita; pohyb těla a jeho zobrazení (tanec, sport, gesta...) 2.2 - ilustrace textů; volná malba (hl. tempera, akvarel); vizualizace dramatické situace 2.3 - jiné než jen vizuální vnímání (např. haptické); fantazijní motivace tvorby OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ: 3.2 - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby, záměr autora; prezentace ve veřejném prostoru	OSV – Kreativita (70) hudební výchova ČJ - literatura OSV - Komunikace (71) OSV - Sebepoznání a sebepojetí

SEKUNDA

Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Přesahy, poznámky a vazby
Žák: - užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností - variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů a pojmenovává je - užívá různé vizuálně obrazné prostředky pro zachycení jevů v proměnách a vztazích - zaznamenává vjemy ostatních smyslů - užívá některé nové techniky uplatňované v současném umění a médiích - vybírá a kombinuje prostředky pro osobité vyjádření představ - užívá tradiční i nové metody a porovnává jejich účinky - rozliší subjektivní účinek od sociálního, ev. symbolického obsahu díla - porovnává různé interpretace vizuálně obrazných vyjádření, uvědomuje si osobní, společenskou i kulturní podmíněnost hodnotových soudů	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI: 1.1 - světlostní a barevné kvality, kompozice (dominanta, horizontála, vertikála, diagonála, zlatý řez...); uspořádání prvků v ploše a prostoru; vyjádření časového průběhu; textury - kombinace materiálů 1.2 - proměny uvnitř i mezi objekty; estetické kvality prostředí; člověk a příroda 1.3 - vyjádření vjemů ostatních smyslů (sluch, hmat, čich...); tělo ve výtvarném umění (hlava, postava, figurální kompozice...) 1.4 - využití moderních vizuálně obrazných vyjádření - fotografie (koláž), reklamní leták... UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY: 2.1 - vyjádření emocí a představ různými prostředky, interpretace; manipulace s objekty, umístění v prostoru 2.2 - hračka (např. loutka); jednoduchá plastika (keramická hlína); volná tvorba; ilustrace 2.3 - motivace fantazijní, racionální; reflexe uplatňovaná při tvůrčích činnostech OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ: 3.2 - vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby, respektování záměru autora, tolerance, empatie 3.3 - porovnání vlastního výtvarného vyjádření s díly výtvarného umění	OSV - Kreativita (70) OSV - Kreativita (73) OSV - Kreativita (74) EV – Vztah člověka k prostředí MV - Tvorba mediálního sdělení ČJ - literatura OSV - Komunikace (71) OSV – Sebepoznání a sebepojetí

TERCIE

Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Přesahy, poznámky a vazby
Žák: - využívá co nejširší škálu vizuálně obrazných prvků pro vyjádření vztahů a časového průběhu - užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání a pojmenování vizuálních zkušeností i zkušeností získaných jinými smysly - vybírá a kombinuje prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává jejich účinky s působením existujících děl - zaznamenává podněty z vlastní zkušenosti i fantazie - užívá některé netradiční metody uplatňované v současném výtvarném umění - uvědomuje si subjektivitu účinku díla, vnímá ale i sociální podtext a symboliku obsahu - porovnává různé interpretace vizuálně obrazných vyjádření, vysvětluje své postoje s vědomím osobní, společenské i kulturní podmíněnosti hodnotových soudů, uvědomuje si i historické souvislosti, které ovlivňují interpretaci děl	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI: 1.1 - uspořádání prvků v prostoru - statické i dynamické obrazné vyjádření 1.2 - kompoziční vztahy lineární, světlostní, barevné 1.3 - uplatnění mimovizuálních podnětů (hudebních) 1.4 - výběr a kombinace výtvarných prostředků v práci na přebalu CD, DVD, reklamních tiskovinách... UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY: 2.1 - vyjádření nálad i osobních zkušeností; akční malba a kresba (možno skupinová práce); interpretace 2.2 - volná malba, reliéf, comics, objekty... 2.3 - statické i dynamické kompozice; motivace založená na smyslovém vnímání, expresivní motivace; reflexe OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ: 3.1 - porovnávání a zdůvodňování odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (např. v rámci různých kultur) 3.2 - utváření a uplatnění komunikačního obsahu 3.3 - historické a sociální souvislosti proměn komunikačního obsahu děl (malá exkurze do dějin výtvarného umění)	OSV - Kreativita (70) hudební výchova MV – Tvorba mediálního sdělení OSV – Kooperace a kompetice MkV – Kulturní diference OSV - Komunikace (75)

KVARTA

Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Přesahy, poznámky a vazby
Žák: - vybírá, kombinuje a pojmenovává co nejširší škálu vizuálně obrazných vyjádření - zachycuje jevy v proměnách a vztazích - k tvorbě užívá některé nové metody a postupy uplatňované v současném umění a digitálních médiích - kombinuje prostředky pro vyjádření vjemů, představ a poznatků - rozlišuje působení vizuálně obrazných vyjádření v rovině smyslového účinku, subjektivního dojmu a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazných vyjádření - ověřuje komunikační účinky vlastní práce, nalézá vhodnou formu prezentace - porovnává komunikační účinky své práce s vybranými výtvarnými díly	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI: 1.1 - vztahy linií, tvarů a barev, jejich proměny; statické a dynamické obrazné vyjádření 1.2 - vyjádření vztahů mezi objekty v prostoru; člověk a prostředí 1.3 - propojení různých oblastí (např. téma zpracované v literatuře, Vv a Hv) 1.4 - nová vizuálně obrazná vyjádření - fotografie, animace... UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY: 2.1 - vyjádření pocitů, představ i osobních zkušeností; uspořádání prostoru - výběr různých vizuálně obrazných prostředků; interpretace 2.2 - volná tvorba, hračka, ilustrace, plastika; využití tradičních i méně obvyklých materiálů; komunikační grafika - výběr prostředků podle tvůrčího záměru autora (možno i skupinová práce) 2.3 - různá hlediska motivace, vnímání a reflexe OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ: 3.1 - utváření a zdůvodňování osobního postoje, srovnávání kritérií hodnocení 3.2 - prezentace vlastní díla 3.3 - kulturní souvislosti proměn komunikačního obsahu výtvarných děl (malá exkurze do dějin výtvarného umění)	OSV - Kreativita (70) EV – Vztah člověka k prostředí OSV – Sebepoznání a sebepojetí OSV - Kreativita, OSV - Kooperace OSV – Komunikace (72)

5.17 Hudební výchova

5.17.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi (sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými).

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

5.17.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávacím obsahem tématu *Vokální činnosti* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Vzdělávacím obsahem tématu *Instrumentální činnosti* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Vzdělávacím obsahem tématu *Hudebně pohybové činnosti* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Vzdělávacím obsahem tématu *Poslechové činnosti* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Hudební výchova je povinný předmět, který se vyučuje v primě až tercii. Pracujeme s polovinami tříd, výuka probíhá v odborné pracovně. Díky výuce v polovině třídy je možný individuální přístup ke žákům.

5.17.3 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchovy je zastoupena tematickým okruhem Kreativita (zaujímání osobní účasti v procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků a postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě).

5.17.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Učitel vede žáky k:

- chápání kultury a umění v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence
- pochopení umění jako specifického způsobu poznání
- používání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech
- tolerantnímu přístupu k různým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince

5.17.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRIMA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - využívá své hudební schopnosti a dovednosti při praktických hudebních aktivitách - získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu a mluveném projevu aplikuje v běžném životě - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, - provádí jednoduché hudební improvizace - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Žák: - vyhledává informace vhodné k řešení problémů - využívá vlastního úsudku a nabytých zkušeností a znalostí z výuky - chápe umění a kulturu jako specifický způsob poznání a vzájemné provázanosti	opakování učiva ze ZŠ notace houslového klíče (G klíč) poslechové ukázky z dějin hudby zpěv hodnoty not a pomlky, zápis melodie dle předlohy takty, rytmická cvičení hudební formy - symfonie hudební nástroje hlasová výchova - dýchání, nádechy při zpěvu, hlasová cvičení, lidová píseň klasická hudba hudební dílna - praktické činnosti posuvky (křížek, béčko, odrážka), enharmonická záměna tónů opera v dějinách, hlasová výchova počátky jazzu a swingu složené takty, taktovací technika basový klíč (F klíč) baroko v dějinách kánon - vícehlas v hudbě, lidový dvojhlas zpěv a nástrojový doprovod hudební dílna Dvakrát za rok návštěva vybraných akcí, průběžně praktické činnosti a referáty	OSV – Kreativita (58) OSV - Seberegulace a sebeorganizace (62) Využití mezipředmětových vztahů ve výuce a logické propojení Vv ČJ – literatura dějepis

SEKUNDA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, - provádí jednoduché hudební improvizace - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Žák: - chápe umění jako specifický způsob poznání - chápe používání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace - umění a kulturu chápe jako neoddelitelnou součást lidské existence - rozvíjí svou schopnost tvořivě přistupovat ke světu	notace, posuvky rozbor děl hudební dílna intervaly, enharmonická záměna populární hudba intervaly, tempo, dynamika hudební vhledy, hudební dílna rytmizace, hudební nástroje hudební nástroje, duchovní hudba rytmická cvičení, receptivní činnosti hudební tělesa intervaly odvozené, hudební formy vokálně instrumentální hudba píseň, rytmizace, lidový dvojhlas tónorod, stupnice hudební vhledy kvintakord, nonartificiální hudba Dvakrát za rok návštěva vybraných akcí, průběžně praktické činnosti a referáty	OSV –Kreativita (58) OSV – Kreativita (61) Využití mezipředmětových vztahů ve výuce a logické propojení Vv ČJ – literatura dějepis

TERCIE

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, - provádí jednoduché hudební improvizace - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění - zařadí na základě získaných vědomostí a individuálních schopností slyšenou hudbu do stylového období - přistupuje k hudebnímu dílu jako logicky utvářenému celku	Žák: - umění a kulturu chápe jako neoddělitelnou součást lidské existence - poznává umělecké hodnoty v širších sociálních a kulturních souvislostech - tolerantně přistupuje k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám skupin, národů a národností - tvořivě přistupuje ke světu, uvědomuje si možnosti aktivního překonávání životních stereotypů - kultivuje svůj projev a rozvíjí tvůrčí potenciál	opakování látky ze sekundy stupnice, akordy, druhy intervalů, kánon, hlasová výchova dějiny hudba - artificiální hudba, hudební formy vokální a instrumentální zpěv receptivní činnosti rytmizace notový zápis skladeb, synkopa, akcent, obecný přehled periodizace dějin hudby receptivní činnosti nonartificiální styly v hudbě, aranžování skladeb praktické činnosti, hudební dílna, zpěv – vícehlas mollové stupnice, akordy moll, tónorod zpěv - vícehlas instrumentace skladeb, vhledy do hudebních slohů rozbor poslechových ukázek, zpěv typy kvintakordů, dvojposuvky nonartificiální hudba, muzikál poslechové činnosti, hlasová výchova - rozšíření rozsahu hlasu opakování a prohloubení probraného učiva hudební dílna, zpěv - vícehlas Dvakrát za rok návštěva vybraných akcí, průběžně praktické činnosti a referáty	OSV – Kreativita (58) OSV – Kreativita (61) Využití mezipředmětových vztahů ve výuce a logické propojení VV ČJ – literatura dějepis

6 Učební osnovy volitelných předmětů

6.1 Konverzace v anglickém jazyce - volitelný předmět

6.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Napomáhá úspěšné komunikaci žáků v cizojazyčném prostředí. Pomáhá snižovat jazykové bariéry, umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života v jiných zemích. Obsah předmětu vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Konverzace v cizím jazyce usnadní žákům orientaci v cizojazyčném prostředí.

6.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žáci procvičují základní komunikační témata s ohledem na svůj věk a jazykovou úroveň. Důraz je kladen na procvičení a zdokonalení komunikačních schopností žáků a pochopení základních gramatických struktur.

Vyučovací předmět je volitelný, vyučuje se jednu hodinu týdně a je vyučován rodilým mluvčím.

Výuka probíhá v učebně cizích jazyků, s ohledem na věk žáků jsou zařazovány vhodné autentické audio i video nahrávky. V používaných formách a metodách je preferováno kooperativní vyučování. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních a skupinových činnostech.

6.1.3 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova je v předmětu realizována převážně prací ve skupinách, při níž se žáci učí vzájemné toleranci, komunikaci a kooperaci.

Multikulturní výchova je v předmětu realizována především při práci na projektech, kdy žáci poznávají vzájemné vztahy mezi příslušníky různých národů a etnických skupin, dozvídají se fakta z historie různých národů, hledají podobnosti a odlišnosti.

6.1.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- získávání praktických dovedností a vytvoření předpokladů pro mezikulturní komunikaci
- probuzení zájmu žáka o cizí jazyk, vytvoření pozitivního vztahu k předmětu, seznámení žáka s některými typickými jevy života v cizojazyčných zemích
- postupnému osvojování základních komunikačních prostředků
- rozvoji všech řečových dovedností – produktivních i receptivních
- rozšíření celkového kulturního obzoru a rozvíjení učebních strategií jednotlivých žáků

6.1.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - vyhledá informace v učebnicích, encyklopediích a na internetu - uvědomuje si základní odlišnosti v kulturní podstatě a v každodenním životě v anglicky mluvících zemích - hovoří jednoduše o tématech týkajících se jeho samého a jeho nejbližšího okolí	Žák: - poskytne požadovanou informaci na základě přečteného textu - zeptá se na informace - reaguje na názor - vyjádří vlastní názor na danou problematiku - vyjádří své preference a zdůvodní je - zreprodukuje a shrne text - zvládne jednoduché fráze a idiomatické vazby používané v daných tematických okruzích - přiměřeně se orientuje ve sděleních rodilých mluvčích a zareaguje na ně	Tematické okruhy - rodina - cestování - stravovací návyky - oblékání - kultura - bydlení - zaměstnání - koníčky - nakupování - každodenní program - sporty - zdraví a lidské tělo - příroda	zeměpis občanská výchova

6.2 Německy mluvící země - úvod – volitelný předmět

6.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přispívá k orientaci v problematice reálií německy mluvících zemí. Poskytuje žákům možnost zorientovat se v základních geografických a etnografických faktech, pomáhá jim utvořit si představu o každodenním životě obyvatel německy mluvících zemí. Vede též žáky ke schopnosti efektivní mezilidské a mezikulturní komunikace a k toleranci k národnostním a etnickým menšinám. Studium reálií v rámci předmětu je jedním z předpokladů pro úspěšnou a efektivní komunikaci v cizojazyčném prostředí.

Vytváří podmínky pro spolupráci škol na projektech týkajících se cizojazyčných prostředí.

Obsah předmětu vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

6.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žáci se seznámí se základními geografickými fakty týkajícími se německy mluvících zemí, tj. Německa, Rakouska, Švýcarska, Lucemburska a Lichtenštejnska. Budou uvedeni do problematiky národnostních menšin žijících v těchto státech a do základních aspektů vztahů s Českou republikou. Žáci též poznají v základních rysech systém politického zřízení v jednotlivých zemích, a to ve srovnání se situací v ČR. Poznají základní odlišnosti v každodenním životě obyvatel, též odlišnosti týkající se různých svátků a zvyků.

Vyučovací předmět je volitelný, vyučuje se jednu hodinu týdně.

Do výuky jsou zařazovány autentické video - i audionahrávky, používána je též projekce map a grafů týkající se dané problematiky. Výuka probíhá na bázi kombinace frontální a skupinové výuky, je preferováno kooperativní vyučování. Do výuky je zařazena i individuální činnost, při níž je využíváno různých schopností a zájmů jednotlivých žáků.

6.2.3 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova:

Prací ve skupinách se žáci učí vzájemné toleranci, kooperaci, rozvíjejí své schopnosti komunikace.

Multikulturní výchova:

Žáci poznávají odlišnosti života v německy mluvících zemích, a to nejčastěji komparativní metodou - srovnání se zkušeností z každodenního života v rodné zemi. Významnou úlohu má poznávání základních aspektů problematiky národnostních menšin a etnických skupin, což přispívá k rozvoji tolerance k odlišnostem v běžném životě žáků.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

Poznáním života v německy mluvících zemích je žákům umožněn větší rozhled v oblasti celoevropských záležitostí.

6.2.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- vytvoření předpokladů pro interkulturní komunikaci
- probuzení zájmu žáků o německý jazyk a realie německy mluvících zemí
- základnímu seznámení žáků s jevy charakteristickými pro život v německy mluvících zemích
- rozšíření celkového kulturního rozhledu a rozvíjení učebních strategií jednotlivých žáků
- schopnosti vyhledávat, zpracovávat a třídit získané informace

6.2.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - dokáže vyhledávat informace týkající se reálií v učebnicích, encyklopediích a na internetu - dokáže třídit a zpracovat informace vyhledané z různých zdrojů - orientuje se v základních faktech týkajících se německy mluvících zemí - uvědomuje si základní odlišnosti v kulturní podstatě a v každodenním životě v jednotlivých německy mluvících zemích - dokáže porovnat odlišnosti v základních aspektech života v německy mluvících zemích a v České republice - orientuje se v základních rozdílech v politickém zřízení jednotlivých německy mluvících zemí - rozumí základním pojmům v oblasti správního uspořádání jednotlivých států	Žák: - pracuje s učebnicemi a encyklopediemi - poskytne požadovanou informaci na základě přečteného textu - na základě základních faktů vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými zeměmi z geografického hlediska - vyjmenuje a popíše zvyky, popř. svátky charakteristické pro příslušnou německy mluvící zemi - vyjmenuje a popíše základní rozdíly v politickém uspořádání jednotlivých států (republika, knížectví) - vysvětlí pojmy „spolková země“, „kanton“	Tematické okruhy - Německo - Rakousko - Švýcarsko - Lucembursko - Lichtenštejnsko - geografické podmínky – stručný přehled - obyvatelstvo a národnostní menšiny – úvod do problematiky - politický systém – stručný přehled, základní pojmy - kulturní aspekty - svátky a zvyky - každodenní život	zeměpis občanská výchova dějepis výtvarná výchova hudební výchova

6.3 Frankofonní země – úvod – volitelný předmět

6.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přispívá k orientaci v problematice reálií frankofonních zemí. Poskytuje žákům možnost zorientovat se v základních geografických a etnografických faktech, pomáhá jim utvořit si představu o každodenním životě obyvatel frankofonních zemí. Vede též žáky ke schopnosti efektivní mezilidské a mezikulturní komunikace a k toleranci k národnostním a etnickým menšinám. Studium reálií v rámci předmětu je jedním z předpokladů pro úspěšnou a efektivní komunikaci v cizojazyčném prostředí.

Vytváří podmínky pro spolupráci škol na projektech týkajících se cizojazyčných prostředí. Obsah předmětu vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

6.3.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žáci se seznámí se základními geografickými fakty týkajícími se frankofonních zemí, tj. Francie, Kanady, Belgie, Švýcarska, a Lucemburska. Budou uvedeni do problematiky národnostních menšin žijících v těchto státech a do základních aspektů vztahů s Českou republikou. Žáci též poznají v základních rysech systém politického zřízení v jednotlivých zemích, a to ve srovnání se situací v ČR. Poznají základní odlišnosti v každodenním životě obyvatel, též odlišnosti týkající se různých svátků a zvyků.

Vyučovací předmět je volitelný a má časovou dotaci jedna hodina týdně.

Do výuky jsou zařazovány autentické video - i audionahrávky, používána je též projekce map a grafů týkající se dané problematiky. Výuka probíhá na bázi kombinace frontální a skupinové výuky, je preferováno kooperativní vyučování. Do výuky je zařazena i individuální činnost, při níž je využíváno různých schopností a zájmů jednotlivých žáků.

6.3.3 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova:

Při práci ve skupinách se žáci učí vzájemné toleranci, kooperaci, rozvíjejí své schopnosti komunikace.

Multikulturní výchova:

Žáci poznávají odlišnosti života ve frankofonních zemích, a to nejčastěji komparativní metodou - srovnání se zkušeností z každodenního života v rodné zemi. Významnou úlohu má poznávání základních aspektů problematiky národnostních menšin a etnických skupin, což přispívá k rozvoji tolerance k odlišnostem v běžném životě žáků.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

Poznáním života ve frankofonních zemích je žákům umožněn větší rozhled v oblasti celoevropských záležitostí.

6.3.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- vytvoření předpokladů pro interkulturní komunikaci
- probuzení zájmu žáků o francouzský jazyk a realie frankofonních zemí
- základnímu seznámení žáků s jevy charakteristickými pro život ve frankofonních zemích
- rozšíření celkového kulturního rozhledu a rozvíjení učebních strategií jednotlivých žáků
- schopnosti vyhledávat, zpracovávat a třídit získané informace

6.3.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - dokáže vyhledávat informace týkající se reálií v učebnicích, encyklopediích a na internetu - dokáže třídit a zpracovat informace vyhledané z různých zdrojů - orientuje se v základních faktech týkajících se frankofonních zemí - uvědomuje si základní odlišnosti v kulturní podstatě a v každodenním životě v jednotlivých frankofonních zemích - dokáže porovnat odlišnosti v základních aspektech života ve frankofonních zemích a v České republice - orientuje se v základních rozdílech v politickém zřízení jednotlivých frankofonních zemí - rozumí základním pojmům v oblasti správního uspořádání jednotlivých států	Žák: - pracuje s učebnicemi a encyklopediemi - poskytne požadovanou informaci na základě přečteného textu - vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými zeměmi z geografického i etnografického hlediska - vyjmenuje a popíše zvyky, popř. svátky charakteristické pro příslušnou frankofonní zemi - vyjmenuje a popíše základní rozdíly v politickém uspořádání jednotlivých států	Tematické okruhy - Francie - Kanada - Belgie - Švýcarsko - Lucembursko - geografické podmínky – stručný přehled - obyvatelstvo a národnostní menšiny – úvod do problematiky - politický systém – stručný přehled, základní pojmy - kulturní aspekty - svátky a zvyky - každodenní život	zeměpis občanská výchova dějepis výtvarná výchova hudební výchova

6.4 Španělsky mluvící země – úvod – volitelný předmět

6.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přispívá k orientaci v problematice reálií španělsky mluvících zemí. Poskytuje žákům možnost zorientovat se v základních geografických a etnografických faktech, pomáhá jim utvořit si představu o každodenním životě obyvatel frankofonních zemí. Vede též žáky ke schopnosti efektivní mezilidské a mezikulturní komunikace a k toleranci k národnostním a etnickým menšinám. Studium reálií v rámci předmětu je jedním z předpokladů pro úspěšnou a efektivní komunikaci v cizojazyčném prostředí.

Vytváří podmínky pro spolupráci škol na projektech týkajících se cizojazyčných prostředí. Obsah předmětu vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

6.4.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žáci se seznámí se základními geografickými fakty týkajícími se Španělska a států Latinské Ameriky. Budou uvedeni do problematiky národnostních menšin žijících v těchto státech a do základních aspektů vztahů s Českou republikou. Žáci též poznají v základních rysech systém politického zřízení v jednotlivých zemích, a to ve srovnání se situací v ČR. Poznají základní odlišnosti v každodenním životě obyvatel, též odlišnosti týkající se různých svátků a zvyků.

Vyučovací předmět je volitelný a má časovou dotaci jedna hodina týdně.

Do výuky jsou zařazovány autentické video - i audionahrávky, používána je též projekce map a grafů týkající se dané problematiky. Výuka probíhá na bázi kombinace frontální a skupinové výuky, je preferováno kooperativní vyučování. Do výuky je zařazena i individuální činnost, při níž je využíváno různých schopností a zájmů jednotlivých žáků.

6.4.3 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova:

Při práci ve skupinách se žáci učí vzájemné toleranci, kooperaci, rozvíjejí své schopnosti komunikace.

Multikulturní výchova:

Žáci poznávají odlišnosti života ve španělsky mluvících zemích, a to nejčastěji komparativní metodou - srovnání se zkušeností z každodenního života v rodné zemi. Významnou úlohu má poznávání základních aspektů problematiky národnostních menšin a etnických skupin, což přispívá k rozvoji tolerance k odlišnostem v běžném životě žáků.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:

Poznáním života ve španělsky mluvících zemích je žákům umožněn větší rozhled v oblasti celoevropských záležitostí.

6.4.4 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- vytvoření předpokladů pro interkulturní komunikaci
- probuzení zájmu žáků o francouzský jazyk a realie frankofonních zemí
- základnímu seznámení žáků s jevy charakteristickými pro život ve frankofonních zemích
- rozšíření celkového kulturního rozhledu a rozvíjení učebních strategií jednotlivých žáků
- schopnosti vyhledávat, zpracovávat a třídit získané informace

6.4.5 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

KVARTA

Očekávané výstupy	Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - dokáže vyhledávat informace týkající se reálií v učebnicích, encyklopediích a na internetu - dokáže třídit a zpracovat informace vyhledané z různých zdrojů - orientuje se v základních faktech týkajících se frankofonních zemí - uvědomuje si základní odlišnosti v kulturní podstatě a v každodenním životě v jednotlivých zemích - dokáže porovnat odlišnosti v základních aspektech života ve španělsky mluvících zemích a v České republice - orientuje se v základních rozdílech v politickém zřízení jednotlivých španělsky mluvících zemí - rozumí základním pojmům v oblasti správního uspořádání jednotlivých států	Žák: - pracuje s učebnicemi a encyklopediemi - poskytne požadovanou informaci na základě přečteného textu - vysvětlí rozdíly mezi jednotlivými zeměmi z geografického i etnografického hlediska - vyjmenuje a popíše zvyky, popř. svátky charakteristické pro příslušnou zemi - vyjmenuje a popíše základní rozdíly v politickém uspořádání jednotlivých států	Tematické okruhy - Španělsko - země Latinské Ameriky - geografické podmínky – stručný přehled - obyvatelstvo a národnostní menšiny – úvod do problematiky - politický systém – stručný přehled, základní pojmy - kulturní aspekty - svátky a zvyky - každodenní život	zeměpis občanská výchova dějepis výtvarná výchova hudební výchova

7 Učební osnovy nepovinných předmětů

7.1 Konverzace v anglickém jazyce - nepovinná

7.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je zlepšení komunikačních dovedností žáků, které jsou nezbytné pro úspěšnou komunikaci žáků v anglicky hovořícím prostředí. Pomáhá snižovat jazykové bariéry a umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života v anglicky mluvících zemích.

7.1.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žáci procvičují základní komunikační témata s ohledem na svůj věk a jazykovou úroveň. Důraz je kladen na procvičení a zdokonalení komunikačních schopností žáků, pochopení a přirozené používání odpovídajících gramatických struktur. Učivo je ve všech skupinách stejné, liší se hloubka používané gramatiky.

S ohledem na věk žáků mohou být zařazovány vhodné autentické texty, video nebo audio nahrávky.

Vyučovací předmět je nepovinný, je určen pro žáky sekundy a tercie. Vyučuje se jednu hodinu týdně a je vždy veden rodilým mluvčím.

7.1.3 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- získávání praktických dovedností a vytvoření předpokladů pro mezikulturní komunikaci
- prohloubení zájmu o cizí jazyk a vytvoření pozitivního vztahu k předmětu
- rozvoji zejména řečových dovedností, produktivních i receptivních
- zodpovědnému přístupu k vlastnímu vzdělávání
- efektivní komunikaci se spolužáky, s učiteli a s ostatními dospělými v cizím jazyce
- kultivovanému formulování a obhajování vlastních názorů v cizím jazyce
- rozvoji dovedností nutných pro kooperaci
- objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých reálných možností
- motivaci k rozvíjení učebních strategií
- posílení trpělivosti a systematickosti

7.1.4 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. ROK

Školní výstupy	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: -poskytne požadovanou informaci -zeptá se na informaci -reaguje na názor -vyjádří vlastní názor na danou problematiku -vyjádří své preference -zvládne přiměřené fráze používané v daných tematických okruzích	Tematické okruhy -rodina -cestování -stravovací návyky -oblékání -kultura -bydlení -zaměstnání -koníčky -nakupování -denní program -sporty -příroda	

2. ROK

Školní výstupy	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: -poskytne požadovanou informaci -zeptá se na informaci -reaguje na názor -vyjádří vlastní názor na danou problematiku -vyjádří své preference -zdůvodní svůj postoj -zvládne přiměřené fráze a idiomatické vazby používané v daných tematických okruzích	Tematické okruhy -rodina -cestování -stravovací návyky -oblékání -kultura -bydlení -zaměstnání -koníčky -nakupování -denní program -sporty -příroda	

7.2 Konverzace ve francouzském jazyce – nepovinná

7.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Napomáhá úspěšné komunikaci žáků v cizojazyčném prostředí. Pomáhá snižovat jazykové bariéry, umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života v jiných zemích. Obsah předmětu vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Konverzace v cizím jazyce usnadní žákům orientaci v cizojazyčném prostředí.

7.2.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žáci procvičují základní komunikační témata s ohledem na svůj věk a jazykovou úroveň. Důraz je kladen na procvičení a zdokonalení komunikačních schopností žáků a pochopení základních gramatických struktur.

Vyučovací předmět je volitelný, vyučuje se jednu hodinu týdně.

Výuka probíhá v učebně cizích jazyků, s ohledem na věk žáků jsou zařazovány vhodné autentické audio i video nahrávky, popřípadě další vhodné pomůcky. V používaných formách a metodách je preferováno kooperativní vyučování. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních a skupinových činnostech.

7.2.3 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- získávání praktických dovedností a vytvoření předpokladů pro mezikulturní komunikaci
- probuzení zájmu žáka o cizí jazyk, vytvoření pozitivního vztahu k předmětu, seznámení žáka s některými typickými jevy života ve frankofonních zemích
- postupnému osvojování základních komunikačních prostředků
- rozvoji všech řečových dovedností – produktivních i receptivních
- rozšíření celkového kulturního obzoru a rozvíjení učebních strategií jednotlivých žáků
- schopnosti vyhledávat, zpracovávat a třídit získané informace

7.2.4 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. ROK

Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - poskytne požadovanou informaci na základě přečteného textu - zeptá se na informace - reaguje na názor - vyjádří své preference a zdůvodní je - zvládne jednoduché fráze a používané v daných tematických okruzích	Tematické okruhy - rodina - popis osoby - charakteristika osoby - sporty - vyjádření času	občanská výchova

2. ROK

Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - pronáší jednoduchá sdělení k probíraným tématům - vhodně formuluje věty k popisu běžných denních událostí - pohovoří jednoduše o každodenním životě, o kultuře a o životě - s použitím základní slovní zásoby popíše a porovná jednotlivé předměty - s použitím jednoduchých výrazových prostředků se domluví v obchodě, v restauraci, na nádraží - vyjádří vlastní názor na danou problematiku - zvládne jednoduché fráze používané v daných tematických okruzích	Tematické okruhy - nakupování - jídlo - nemoc - cestování	občanská výchova zeměpis

7.3 Francouzština pro začátečníky – nepovinná

7.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Napomáhá úspěšné komunikaci žáků v cizojazyčném prostředí. Pomáhá snižovat jazykové bariéry, umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života v jiných zemích. Obsah předmětu vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

7.3.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žáci procvičují základní komunikační témata s ohledem na svůj věk a jazykovou úroveň. Důraz je kladen na procvičení a zdokonalení komunikačních schopností žáků a pochopení základních gramatických struktur.

Vyučovací předmět je volitelný, vyučuje se dvě hodiny týdně. Je určen pro sekundu až kvartu.

Výuka probíhá v učebně cizích jazyků, s ohledem na věk žáků jsou zařazovány vhodné autentické audio i video nahrávky. V používaných formách a metodách je preferováno kooperativní vyučování. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních a skupinových činnostech.

7.3.3 Výchové a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- získávání praktických dovedností a vytvoření předpokladů pro mezikulturní komunikaci
- probuzení zájmu žáka o cizí jazyk, vytvoření pozitivního vztahu k předmětu, seznámení žáka s některými typickými jevy života ve frankofonních zemích
- postupnému osvojování základních komunikačních prostředků
- rozvoji všech řečových dovedností – produktivních i receptivních
- rozšíření celkového kulturního obzoru a rozvíjení učebních strategií jednotlivých žáků
- schopnosti vyhledávat, zpracovávat a třídit získané informace

7.3.4 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - rozlišuje jednotlivá známá slova, jednoduché věty - čte srozumitelně se správnou artikulací krátké dialogy a texty - rozumí jednoduchému dialogu a krátkému sdělení informativního charakteru, které se týká nejběžnějších každodenních situací - vyhledá základní informace v textu a odpoví na jednoduché otázky - orientuje se ve dvojjazyčném slovníku - rozlišuje výslovnost českých a francouzských hlásek	JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE Fonetika - základní pravidla francouzské výslovnosti - slovní přízvuk - rytmičné členění výpovědi na úrovni slabiky, mluvního taktu - abeceda, hláskování - intonace - rytmus Pravopis - interpunkce - pravidla u běžných slov - konvence používané ve slovníku k prezentaci výslovnosti Gramatika - jednoduché slovní tvary - některé nepravidelné tvary slovních druhů - základní vyjádření přítomnosti - členy - množné číslo Lexikologie - ustálená slovní spojení - základní lexikologické jednotky TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE - zaměstnání, běžné profese - rodina - škola - národnosti - barvy - popis osoby	zeměpis občanská výchova

Dílčí cíle (školní výstupy)	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - pronáší jednoduchá sdělení k probíraným tématům - vhodně formuluje věty k popisu běžných denních událostí - pohovoří jednoduše o každodenním životě, o kultuře a o životě - s použitím základní slovní zásoby popíše a porovná jednotlivé předměty - s použitím jednoduchých výrazových prostředků se domluví v obchodě a v restauraci - vyjádří vlastní názor na danou problematiku - zvládne jednoduché fráze používané v daných tematických okruzích	JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY A FUNKCE Fonetika - pravidla francouzské výslovnosti - slovní přízvuk - rytmičké členění výpovědi na úrovni slabiky, mluvního taktu - intonace stoupavá a klesavá - rytmus Pravopis - interpunkce - pravidla u složitějších slov Gramatika - slovní tvary - některé nepravidelné tvary slovních druhů - vyjádření přítomnosti a budoucnosti - členy - nepravidelné množné číslo Lexikologie - ustálená slovní spojení - základní lexikologické jednotky TEMATICKÉ OKRUHY A KOMUNIKAČNÍ SITUACE - sport - bydlení - škola - národnosti - barvy - popis osoby - jídlo	zeměpis občanská výchova

7.4 Sportovní hry - florbal

7.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Nepovinný předmět florbal přispívá k rozšíření učiva TV. Navazuje na základy osvojené v běžných hodinách TV. Do hodin jsou zařazovány i pohybové činnosti zaměřené na rozvoj rychlosti a vytrvalosti a na rozvoj či udržení úrovně kloubní pohyblivosti. Pomáhá k rozvoji spolupráce a komunikace v rámci týmové hry a respektování pravidel jednotlivci. Žáci se učí využívat jednotlivé pohybové dovednosti v herních kombinacích a zvykají si na různé sociální role, které vyžadují vzájemnou spolupráci a odpovědnost za zdraví své i ostatních spolužáků. Také vede žáky k chování podle pravidel fair play, a to nejen při hodinách daného předmětu, ale i v osobním životě.

7.4.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žáci jsou seznamováni s pravidly hry. Důraz je kladen na pochopení základních pravidel a uplatňování těchto poznatků ve hře. Dále jsou žáci vedeni k osvojení a zautomatizování herních činností potřebných při hře.

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodina týdně a vyučuje se ve všech ročnících jak osmiletého, tak čtyřletého studia. Dle zájmu je otvírán pro chlapce i dívky. Většinou ho žáci navštěvují více let. Výuka probíhá v tělocvičně, která má veškeré potřebné vybavení k danému předmětu.

Nejlepší žáci reprezentují školu a hrají v pražských sportovních halách celoroční soutěž.

7.4.3 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- získávání praktických dovedností a vytvoření předpokladů pro zvyšování úrovně hry
- probuzení zájmu o kolektivní sporty, vytvoření pozitivního vztahu ke sportu
- vytvoření předpokladů pro komunikaci mezi spoluhráči
- vytvoření předpokladů k dodržování předem zvolené taktiky

7.4.4 **Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**

Školní výstupy

Žák

- dokáže využít herní činnosti jednotlivce ve hře
- rozumí základním pravidlům a je schopen je dodržovat
- rozumí a řeší základní herní situace a dodržuje taktické pokyny
- je schopen rozhodovat a řídit zápas
- chápe a akceptuje svou roli v družstvu

Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Herní činnosti jednotlivce – vedení míčku Florbalový dribling Střelba z místa i v pohybu	TV
Střelba z větších vzdáleností Střelba do předem určených míst	
Základní herní systémy a kombinace – obranné útočné	
Činnosti brankáře	

7.5 Sportovní hry - odbíjená

7.5.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Nepovinný předmět odbíjená přispívá k rozšíření učiva TV. Navazuje na základy osvojené v běžných hodinách TV. Do hodin jsou zařazovány i pohybové činnosti zaměřené na rozvoj rychlosti a vytrvalosti a na rozvoj či udržení úrovně kloubní pohyblivosti. Pomáhá k rozvoji spolupráce a komunikace v rámci týmové hry a respektování pravidel jednotlivci. Žáci se učí využívat jednotlivé pohybové dovednosti v herních kombinacích a zvykají si na různé sociální role, které vyžadují vzájemnou spolupráci a odpovědnost za zdraví své i ostatních spolužáků. Také vede žáky k chování podle pravidel fair play, a to nejen při hodinách daného předmětu, ale i v osobním životě.

7.5.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žáci jsou seznamováni s pravidly hry. Důraz je kladen na pochopení základních pravidel a uplatňování těchto poznatků ve hře. Dále jsou žáci vedeni k osvojení a zautomatizování herních činností potřebných při hře.

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodina týdně a vyučuje se ve všech ročnících jak osmiletého, tak čtyřletého studia. Dle zájmu je otvírán pro chlapce i dívky. Většinou ho žáci navštěvují více let. Výuka probíhá v tělocvičně, která má veškeré potřebné vybavení k danému předmětu.

7.5.3 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- získávání praktických herních dovedností a vytvoření předpokladů pro zvládnutí kolektivní hry
- probuzení zájmu o sportovní hry i tělesnou aktivitu obecně
- rozvoji komunikačních dovedností i celkové spolupráce v rámci hry
- postupnému osvojení základních herních činností a pravidel hry

7.5.4 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Školní výstupy	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák - rozumí základním pravidlům odbíjené - umí používat daná pravidla při hře - ovládá základní herní činnosti jednotlivce - uplatní své dovednosti a znalosti při hře	Herní činnosti jednotlivce: 1. odbíjení obouruč vrchem 2. odbíjení obouruč spodem 3. podání 4. umístěné podání 5. příjem míče po podání 6. útočný úder 7. blokování míče Herní systémy. 1. hra na tři dotečky 2. hra s jedním nahrávačem 3. hra s „přebíháním“	

7.6 Sportovní hry - kopaná

7.6.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Nepovinný předmět kopaná přispívá k rozšíření učiva TV. Navazuje na základy osvojené v běžných hodinách TV. Kromě kopané je náplní i nohejbal a sálová kopaná. Do hodin jsou zařazovány i pohybové činnosti zaměřené na rozvoj rychlosti a vytrvalosti a na rozvoj či udržení úrovně kloubní pohyblivosti. Pomáhá k rozvoji spolupráce a komunikace v rámci týmové hry a respektování pravidel jednotlivci. Žáci se učí využívat jednotlivé pohybové dovednosti v herních kombinacích a zvykají si na různé sociální role, které vyžadují vzájemnou spolupráci a odpovědnost za zdraví své i ostatních spolužáků. Také vede žáky k chování podle pravidel fair play, a to nejen při hodinách daného předmětu, ale i v osobním životě.

7.6.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žáci jsou seznamováni s pravidly hry. Důraz je kladen na pochopení základních pravidel a uplatňování těchto poznatků ve hře. Dále jsou žáci vedeni k osvojení a zautomatizování herních činností potřebných při hře.

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodina týdně a vyučuje se ve všech ročnících jak osmiletého, tak čtyřletého studia. Dle zájmu je otvírán pro chlapce i dívky. Většinou ho žáci navštěvují více let.

Výuka probíhá v tělocvičně školy nebo na školním hřišti.

7.6.3 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- získávání praktických dovedností a vytvoření předpokladů pro zvyšování úrovně hry
- podílení se na utváření atmosféry spolupráce a hry v duchu fair play
- vytvoření předpokladů pro komunikaci mezi spoluhráči a dodržování zvolené taktiky
- vyvolání radostného prožitku z pohybového výkonu, který vychází z aktuální pohybové úrovně a splnitelných cílů
- probuzení zájmu o kolektivní sporty, vytvoření pozitivního vztahu ke sportu

7.6.4 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Školní výstupy	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák - dokáže využít herní činnosti jednotlivce ve hře - rozumí základním herním situacím a taktickým pokynům - dokáže dodržovat zvolenou taktiku hry - chápe a dodržuje pravidla - je schopen rozhodovat zápas	Kopaná - herní činnosti jednotlivce (HČJ) a HČ brankáře - herní kombinace (HK) - základy herních systémů (HS) - utkání s menším počtem hráčů a na menším hřišti - pravidla Sálová kopaná a nohejbal - doplňkové sporty pro zdokonalení techniky - pravidla, taktika	

7.7 Sportovní hry - basketbal

7.7.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Nepovinný předmět basketbal přispívá k rozšíření učiva TV. Navazuje na základy osvojené v běžných hodinách TV. Do hodin jsou zařazovány i pohybové činnosti zaměřené na rozvoj rychlosti a vytrvalosti a na rozvoj či udržení úrovně kloubní pohyblivosti. Pomáhá k rozvoji spolupráce a komunikace v rámci týmové hry a respektování pravidel jednotlivci. Žáci se učí využívat jednotlivé pohybové dovednosti v herních kombinacích a zvykají si na různé sociální role, které vyžadují vzájemnou spolupráci a odpovědnost za zdraví své i ostatních spolužáků. Také utváří povědomí a vede žáky k chování podle pravidel fair play, a to nejen při hodinách daného předmětu, ale i v osobním životě.

7.7.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žáci jsou seznamováni s pravidly hry. Důraz je kladen na pochopení základních pravidel a uplatňování těchto poznatků ve hře. Dále jsou žáci vedeni k osvojení a zautomatizování herních činností potřebných při hře.

Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodina týdně a vyučuje se ve všech ročnících jak osmiletého, tak čtyřletého studia. Dle zájmu je otvírán pro chlapce i dívky. Většinou ho žáci navštěvují více let. Výuka probíhá s ohledem na věk a úroveň pohybových schopností žáků. V používaných formách a metodách je preferováno kooperativní vyučování. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních a skupinových činnostech.

Výuka probíhá v tělocvičně školy nebo na školním hřišti.

7.7.3 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- získávání praktických dovedností a vytvoření předpokladů pro zvládnutí hry a základních pravidel
- probuzení zájmu o basketbal a sportovní aktivitu obecně, vytvoření pozitivního vztahu k předmětu
- postupnému osvojování základních herních činností a uplatňování osvojených činností ve hře

7.7.4 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Školní výstupy	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák - rozumí výkladu základních pravidel daného sportu - umí se danými pravidly řídit při hře - ovládá základní herní činnosti jednotlivce - dokáže uplatnit osvojené dovednosti a znalosti při hře	Herní činnosti jednotlivce: - znalost základních pravidel - uvolňování bez míče, s míčem, driblingem - obsazování hráče s míčem a bez míče - přihrávka obouruč a jednoruč - přihrávka ve výskoku - střelba jednoruč i obouruč z místa a po pohybu - dvojtakt - doskakování odražených míčů (obránné, útočné) - trestný hod - rozeskok Útočné herní systémy a kombinace: - postupný útok proti osobní obraně - útočná kombinace založená na přečíslení útočníků, na akci „hod“ a běž“ - rychlý protiútok Obranné systémy a kombinace: - osobní obranný systém na vlastní polovině a po celém hřišti - zónová obrana - obrana při přečíslení soupeře Utkání: - aplikace získaných poznatků ve hře - znalost základních pravidel - rozhodování utkání dle pravidel a používání gest rozhodčích	Předmět basketbal zahrnuje vazby s předmětem Tělesná výchova.

7.8 Kondiční cvičení

7.8.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Nepovinný předmět kondiční cvičení přispívá k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí (využívání) různého sportovního náčiní (náradí), k seznámení s návody pro pohybovou prevenci, korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení i pro rozvoj zdravotně orientované tělesné zdatnosti a výkonnosti. Žáci se učí využívat pohybové činnosti s různými účinky, zvykají si na různé sociální role, které vyžadují spolupráci a odpovědnost za zdraví své i spolužáků.

Do hodin jsou zařazeny i pohybové činnosti zaměřené na rozvoj úrovně kloubní pohyblivosti.

7.8.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá v posilovně školy, která je vybavena speciálními posilovacími stroji a pomůckami.

Studenti jsou na základě věku a odpovídající úrovně zařazováni do skupin. Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně a vyučuje se ve všech ročnících osmiletého i čtyřletého studia.

7.8.3 Výchové a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- správnému držení těla
- poznání základů anatomie
- správnému dýchání
- dodržování pitného režimu
- racionální výživě
- dodržování hygieny
- komplexnímu posilování celého těla – zejména velkých svalových skupin – záda, paže, ramena, hrudník, břicho, nohy
- metodám rozděleného tréninku

7.8.4 **Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**

Školní výstupy

Žák:

- dokáže usilovat o správné držení těla a správným způsobem posilovat příslušné svalové skupiny,
- seznámí se se základy anatomie lidského těla
- při cvičení dokáže správně dýchat,
- dokáže zvolit přiměřenou zátěž, odpovídající jeho tělesným schopnostem
- chápe dodržování pitného režimu a princip racionální výživy
- rozumí metodám rozděleného tréninku

Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Základy posilování, strečink, kruhový trénink	
Individuální posilování a protahování	
Cvičení na stanovištích, zvyšování individuální techniky, protahování, relaxace	
Zvyšování zátěže	
Zařazování nových cviků a forem posilování a protahování	

7.9 Základy tance

7.9.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Nepovinný předmět základy tance přispívá k osvojování nových pohybových dovedností, společenskému chování, vnímání hudby, prezentování sebe sama pomocí pohybu, zpevnění a posílení těla, korekci jednostranného zatížení a osvojení správných pohybových stereotypů. Žáci se učí základům společenských tanců a společenského chování, dochází k sociálním interakcím a žáci si také vyzkouší nové sociální role. Do hodin jsou zařazeny i pohybové činnosti zaměřené na rozvoj úrovně kloubní pohyblivosti.

7.9.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá v tělocvičně školy, která má vyhovující povrch pro tanec. Žáci budou v hodinách pracovat samostatně, v párech či skupinově. Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně a vyučuje se ve všech ročnících nižšího stupně osmiletého gymnázia.

7.9.3 Výchové a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- správnému držení těla a pohybovým stereotypům
- ovládání těla a vnímání polohy těla
- poznání základů anatomie a fungování svalů
- správnému dýchání
- společenskému chování a interakcím
- využití hudby v pohybových aktivitách
- komplexnímu posilování a zpevňování celého těla
- novým metodám tréninku

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Školní výstupy

Žák:

- dokáže usilovat o správné držení těla
- seznámí se se základními informacemi o společenských tancích
- seznámí se se základními společenskými normami spojenými se společenským tancem
- bude schopen provést základní krok základních tanců
- naučí se základním figurám ve společenských tancích
- chápe základy techniky jednotlivých společenských tanců
- pochopí propojení hudby a tance a dle svých možností toto prezentuje

Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Základní teoretické informace o společenských tancích	Přesah do TV a Občanské výchovy
Taneční hudba	
Základní kroky společenských tanců	
Technické provedení jednotlivých tanců	
Společenské chování spojené s tanečním prostředím	

7.10Jóga

7.10.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Nepovinný předmět Jóga přispívá k osvojování pohybových dovedností, k poznání svého těla a vede ke správnému dýchání. Vede ke zvětšení rozsahu pohybu, pracuje na flexibilitě, posiluje svaly a klouby, snižuje bolesti zad, napravuje vady držení těla a vede ke zpevnění a pružnosti těla.

Žáci se učí základy jógy, správné provedení daných pozic, učí se správnému dýchání. Jóga by měla také vést k dosažení vnitřní rovnováhy, relaxaci, snížení stresu a napětí, zlepšení vnímání sebe sama.

7.10.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výuka probíhá v tělocvičně školy. Studenti cvičí pod dohledem vyučujícího. Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně, je nabízen dívkám a vyučuje se ve všech ročnících nižšího stupně osmiletého gymnázia.

7.10.3 Výchové a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- správnému držení těla a pohybovým stereotypům
- poznání základů anatomie
- správnému dýchání
- dodržování pitného režimu
- komplexnímu zpevnění celého těla
- prohloubení pohybových dovedností či osvojení nových
- probuzení zájmu o novou pohybovou činnost a vytvoření pozitivního vztahu ke sportu.

7.10.4 **Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu**

Školní výstupy

Žák:

- dokáže usilovat o správné držení těla
- naučí se správnému dýchání
- seznámí se se základními informacemi o józe
- seznámí se s druhy jógy
- bude schopen provést základní pozice
- seznámí se s propojením relaxace jógy

Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Základní teoretické informace o druzích jógy	TV
Základní pojmy	
Základní pozice jógy	
Základní sestavy	
Základní teoretické informace o druzích jógy	

7.11 Sportovní lezení

7.11.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Nepovinný předmět sportovní lezení přispívá k rozšíření učiva TV. Žáci si v tomto předmětu osvojují nové pohybové dovednosti, rozvíjí všechny pohybové schopnosti, zejména silovou vytrvalost a obratnost. Dále je zde rozvíjena spolupráce, důvěra mezi žáky a odpovědnost za zdraví své i ostatních spolužáků.

7.11.2 Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Žáci jsou v rámci předmětu sportovním lezení seznámeni s technikou lezení na umělé stěně i na přírodních skalách, obecnou metodikou i speciálními postupy při jištění jak v roli prvolezce, tak i druholezce. Dále jsou seznámeni se zásadami tréninku sportovního lezení.

Předmět je určen pro všechny studenty gymnázia. Týdenní dotace jsou 2 vyučovací hodiny. Výuka probíhá na školní umělé lezecké stěně, popřípadě i na přírodních skalách.

7.11.3 Výchovné a vzdělávací strategie směřující k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede k:

- podílení se na utváření atmosféry důvěry a spolupráce
- vyvolání radostného prožitku z pohybového výkonu, který vychází z aktuální pohybové úrovně a splnitelných cílů
- prohloubení pohybových dovedností či osvojení nových
- probuzení zájmu o novou pohybovou činnost a vytvoření pozitivního vztahu ke sportu

7.11.4 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Školní výstupy	Učivo	Poznámky, přesahy a vazby
Žák: - dokáže bezpečně používat horolezecké vybavení - dokáže při horolezecké činnosti používat vhodné a bezpečné uzly - ovládá techniku jištění sebe i svého spolulezce - rozumí technické stránce lezeckých pohybů a dokáže je aplikovat v praxi - rozumí zásadám sportovního tréninku v horolezectví - dokáže poskytnout pomoc jinému lezci v případě úrazu či nehody - chápe a dodržuje pravidla horolezectví v České republice	Sportovní lezení: Lezecké vybavení a jeho bezpečné užívání Uzly a jejich užití v horolezectví Práce lezecké dvojice Techniky sportovního lezení Zásady tréninku sportovního lezení Záchrana a dopomoc při horolezecké činnosti Pravidla provozování horolezecké činnosti v České republice	TV

8 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků a autoevaluace školy

8.1 Hodnocení žáka ve škole

8.1.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech

Zásady

- Při zkoušení upřednostňujeme logické úvahy a schopnost orientovat se v dané problematice před encyklopedickými znalostmi, zadáváme problémové otázky.
- Hodnotíme znalosti a dovednosti.
- Předem zveřejňujeme jasná kritéria klasifikace.
- Jsme otevření vůči dětem a zákonným zástupcům žáků.
- Umožňujeme žákům účast na hodnotícím procesu.

Základní pravidla

- V každém klasifikačním období je žák hodnocen stupněm z následující stupnice: 1, 2, 3, 4, 5.
- Celkové hodnocení za klasifikační období odpovídá váženému průměru dílčích známek.
- V průběžné klasifikaci mohou vyučující užívat i mezistupně 1-, 2-, 3-, 4-.
- Jednotlivým dílčím známám přiřazují vyučující váhu. Váhu známek nelze v průběhu klasifikačního období měnit.
- Vyučující může průběžné hodnocení provádět i jiným způsobem, vždy je však povinen převést toto dílčí hodnocení na známku a tu zaznamenat.
- V předmětech hudební výchova, výtvarná výchova, tělesná výchova, informatika a v nepovinných předmětech podobného charakteru může vyučující zvolit jako formu klasifikace souhrnnou měsíční známku.
- Vyučující zaznamenávají veškeré dílčí známky do centrální evidence přístupné po internetu.

Hodnocení prospěchu

Stupeň 1 – výborný

Žák ovládá požadované učivo, osvojené poznatky uplatňuje úměrně svému věku.

Stupeň 2 – chvalitebný

Žákův výkon má drobné, nepříliš podstatné nedostatky, žák je méně samostatný.

Stupeň 3 – dobrý

Žák ovládá s jistými mezerami požadovaná fakta, pojmy, definice a zákonitosti. Vyučující je nucen klást doplňující otázky, na které žák reaguje s výraznějšími chybami. Schopnost logického odvozování je nízká.

Stupeň 4 – dostatečný

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaného učiva závažné nedostatky. Není schopen uvažovat systematicky, jeho projev je nesouvislý, chaotický, neucelený a nepřesný.

Stupeň 5 – nedostatečný

Žák má v osvojení učiva závažné a značné nedostatky. Svě vědomosti není schopen uplatnit ani s podněty vyučujícího.

Komisionální zkoušky

- komisionální zkoušky koná žák podle pravidel daných zákonem 561/2004 Sb., vyhláškou 48/2005 Sb. a vyhláškou 13/2005 Sb.
- komisionální zkouška může obsahovat písemnou a ústní část
- délka písemné části nesmí přesáhnout 45 minut a délka ústní části nesmí přesáhnout 45 minut čistého času zkoušení
- protokol o komisionální zkoušce obsahuje hodnocení dílčích částí zkoušky a celkové hodnocení komisionální zkoušky

8.1.2 Klasifikace chování

Stupeň 1 – velmi dobré

Žák nemá problémy s dodržováním školního řádu.

Stupeň 2 – uspokojivé

Uděluje se za hrubé porušení školního řádu nebo za opakované porušování školního řádu.

Stupeň 3 – neuspokojivé

Uděluje se za velmi hrubé porušení školního řádu nebo norem chování.